

DX-GNISTAN

NR:2

1985

ÅRGÅNG 16

SVALANS DX-CLUB

Den fria radion i Paris

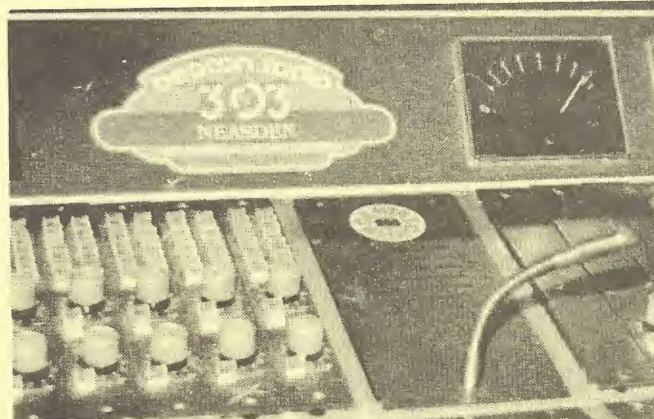
Radio Nepal sänder från världens tak

Radio Nepals studiobyggnader, med det gamla huset till vänster och de nya byggnaderna bakom skylten.

Foto: Ebbe Nilsson

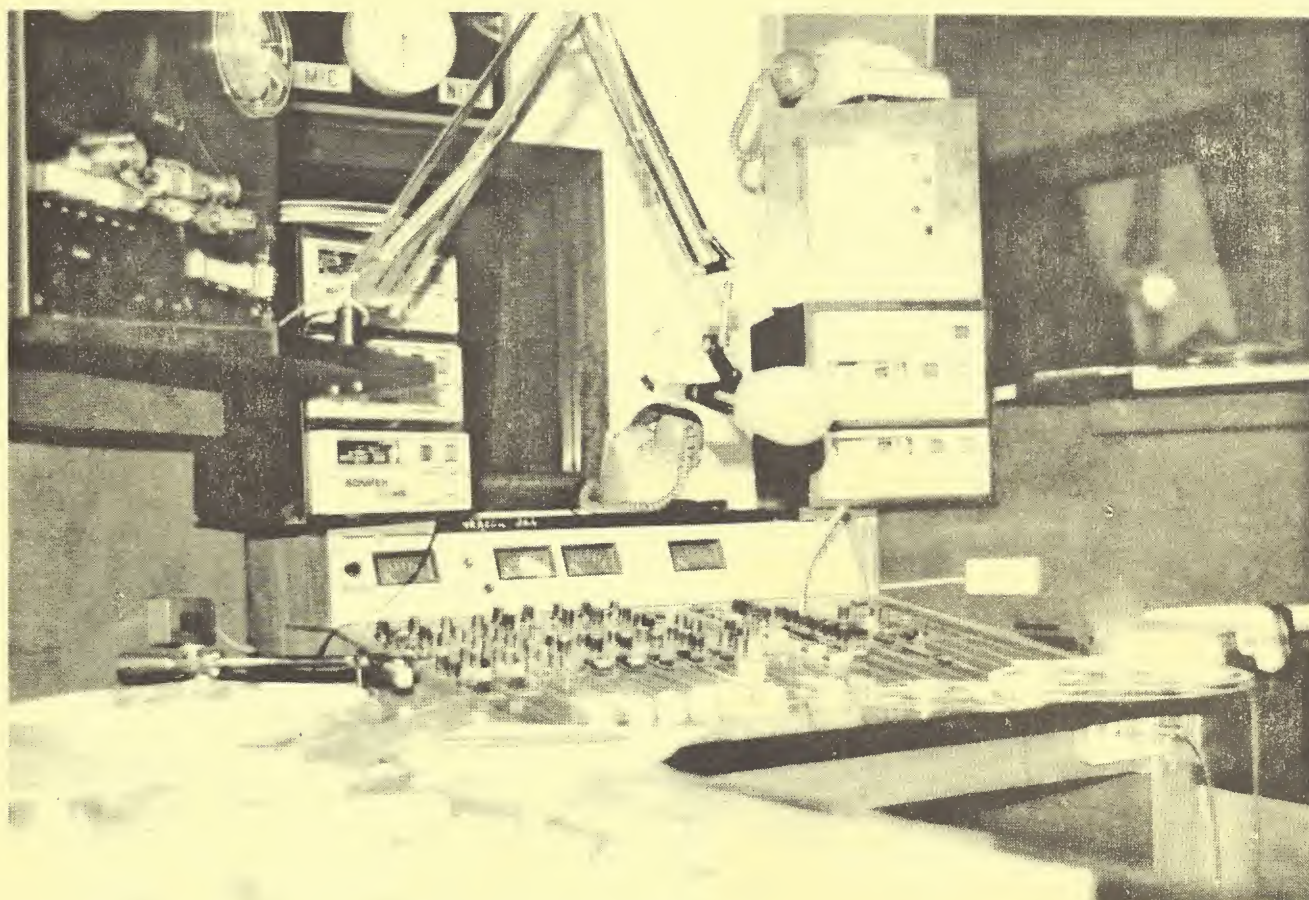
Beacon Radio granne
och konkurrent till
BRMB i Birmingham

Nyhetsredaktionen på Beacon Radio. Det fanns inte så mycket för redaktören att göra på söndagskvällen. Han tittade i stället på cricket på TV.

Beacon Radios reservstudio för inspelning av program. Foto: CES

Beacon Radio i nivå med lyssnarna

Området West Midlands har flera lokalstationer som lappar över varandras sändningsområden. För hela området sänder BBC Radio West Midlands, mera känd som Radio WM. Stationen startade som BBC Radio Birmingham men utökade senare sitt täckningsområde med slavsändare i Wolverhampton. I Birmingham finns BRMB som hör till de äldsta ILR-stationerna. Söderut finns Mercia Sound i Coventry som är Lady Godivas hemstad och som utsattes för omfattande flygbombning under andra världskriget. Nordväst om Birmingham ligger Wolverhampton som är BRMB:s största konkurrent. Det är Beacon Radio som överlappar en stor del av BRMB:s täckningsområde.

Talar inte ner till lyssnarna

Dave Cooper, som ni kan läsa om i föregående nummer av tidningen, berättade att han föredrog att lyssna på Beacon Radio framför den "egna" lokalstationen. Han ansåg att BRMB talade ner till folk, vilket inte Beacon Radio gör. Tack vare sina skrivelser i poptidningen Brum Beat hade han lärt känna DJ:n Mike Davies som då körde ett program på söndagskvällar. Vi hade därför möjlighet att få en guidad tur i stationsbyggnaden före hans program och även närvara under sändningen. Resan till Wolverhampton gick i bil och bland annat den kända motorvägsknuten Spagetti Junction passerades innan vi kunde parkera på gårdsplanen vid Tettenhall Road.

Byggnaden är relativt svår att finna då endast små skyltar finns vid entrén, på den höga mur som skärmar av trädgården mot gatan. Stationen är inrymd i en äldre stenvilla. Liksom många ILR-stationer har man tvingats göra inbesparingar. Det började redan före starten 1976 då det hade planerats en personalstyrka på 46 personer men då allmänheten inte köpte så många aktier som det var planerat fick man göra nerskärningar av personalen till 39 personer. IBA som delar ut sändningstillstånden fann till sin förvåning att bara en grupp hade intresse av att starta en lokalstation i staden. Det var Beacon Broadcasting Limited som ägdes av den lokala tidningen Express and Star. Då myndigheten var angelägen att det startades en station fick de licensen med villkor att ägar- och finansstrukturen ändrades. Senare har stationen gjort fler omläggningar, och det finns nu på kvällstid endast två personer i byggnaden då de inte längre har någon vaktmästare. I stället är det endast en nyhetsläsare och en DJ på plats.

Biljardbord i källaren

Eftersom det är flera personer som gör program på olika tider kan inte alla skivor och band förvaras i studion. Därför har stationen ett arkivrum där varje DJ förmodas ha ett eget plåtskåp att förvara band och liknande i. För att pigga upp DJ:na finns i källaren ett rum med biljardbord och automater med tobak, choklad och drycker.

På ovanvåningen var stationens produktionsstudio inrymd. Den var utrustad en mixer som hängt med sen starten 1976. Vidare fanns Studer bandspelare. Ungefär 70 % av reklamen producerar stationen själv. Däremot var stationsjinglarna köpta utifrån.

Trött nyhetsläsare

På bottenvåningen befinner sig de ordinarie studierna för sändningarna och även nyhetsredaktionen. Vidare finns "the lines room" där alla fasta ledningar till sändare, motororganisationen AA, polis, idrottsplatser finns uppkopplade. I nyhetsredaktionen finns anslutningen till nyhetsledningen från IRN i London. Via denna terminal kan de bända nyhetsinslag under timmarna eller reläa nyhetsbulletinerna på heltimmarna. Denna ledning används numera även för överföring av ILR:s Topp 20-lista i mono på lördagarna. I rummet finns även diverse teleprintrar, telefoner och bandspelare. En söndagskväll flyter nyheterna trögt. Därför såg vi nyhetsläsaren Bob Williams väl tillbakalutad i en stol sitta och gaspa medan cricket flimrade på en TV. På bottenvåningen har stationen en nyhetsstudio och två programstudios varav den ena är mer välutrustad och därför används för de löpande programmen. Den andra studion kan också användas för direktsändningar men brukas mest för redigering och förberedelser. I alla studi

os har Beacon Radio installerat luftkonditionering. Vidare finns det ljusskyltar som tänds vid brandlarm. I de båda programstudierna finns det naturligtvis klockor placerade så att de lätt kan ses av programledaren. På dessa klockor finns det en röd markering av de fem sista sekunderna före heltimmen. Det är en kvarleva från stationens start då DJ:n körde nyhetsjinglen innan han lämnade över till nyhetsläsaren. Numera är rutinen sådan att nyhetsläsaren först läser upp rubrikerna, kör sedan nyhetsjinglen och därefter fortsätter med själva nyhetssändningen. Liksom studion är opererad av DJ:n själv är nyhetsstudion manövrerad av nyhetsläsaren. Han har en egen undermixer i nyhetsstudion så DJ:n drar bara upp en regel på sin mixer för att släppa in nyhetsavdelningen. I nyhetsstudion finns en mikrofon, en mindre mixer och en jinglemaskin som är avsedd att köra carts på med reportage då nyhetsläsaren inte själv läser upp alla inslag. Stationen sänder IRN-bulletiner på nätterna mellan 00 och 06 medan övrig tid utnyttjas den egna redaktionen.

Välutrustad studio

Livestudion var uppbyggd så att DJ:n sitter vid ett U-format bord. Till höger är det väggfast medan det till vänster finns yta fri så att DJ:n kan nå komma fram till sin arbetsplats. Framför bordet finns även fria ytor och rummet har glasrutor så att programledaren har ögonkontakt med nyhetsstudion och reservstudion.

DJ:n kör programmet med hjälp av en Nieve mixer och har jinglar och reklam på Sonifex jinglemaskiner. Vidare finns Studer rullbandspelare och tre Technics skivspelare. Två av dessa är monterade i anslutning till mixern. Till vänster på bordet vid sidan av den ordinarie skivspelaren finns en försänkning i bordet. I detta fack förvaras de skivor som för tillfället ingår i stationens spellista som används för sändningarna under dagtid. På ytterkanten av bordet är den tredje skivspelaren placerad. Stationens skivspelare var extremt snabbstartande. Normalt startar en bättre skivspelare på ungefär ett kvarts varv på en skiva. Dessa skivspelare var så snabba i starten att det räckte att Mike efter att ha cuat skivorna backade tallriken cirka en centimeter! Han hade en gång gjort en provinspelning för Radio One men var inte nöjd med deras skivspelare som tog tre sekunder på sig att komma upp i varv och även var långsamma när det stoppades. I taket ovanför mixern var två stora högtalare monterade i taket. Normalt hördes det pågående programmet i dem men då skivor och band ska cuas kopplas de om så att sändningen hörs i mono i den högra högtalaren medan det cuade inslaget i den vänstra. Naturligtvis bryts högtalarljudet då mikrofonregeln dras upp och samtidigt tänds en röd lampa.

Rösträkningsmaskin

På den högra sidan av bordet finns höger skivspelare och en rullbandspelare. På en hylla ovanför dessa finns bland annat ett kassettdäck som enbart är aktiverat då mikrofonregeln är uppe. Här kan DJ:n göra en inspelning av sina insatser för att själv utvärdera sitt program. Referensbandning av hela programmet sker på låg hastighet på rullband i The Lines Room. Vid sidan av denna bandmaskin finns en apparat kallad Voteline. Här kan stationen snabbt få resultat på olika omröstningar som kan göras i diskussionsprogram. Genom att lyssnarna ges olika nummer att ringa om de svarar ja eller nej på en fråga kan en maskin med fyra räkneverk snabbt räkna antalet samtal och särmed röster.

Ovanför fönstret till nyhetsstudion finns klockan och ovanför denna har någon fäst ett kort. Det här följande tankvärda instruktion: Before operating mouth please engage brain. I bakgrunden av studion står även en färg-TV med ljudet nedskruvat. Den var som regel inställd på ITV men kunde även användas för text-TV. Där kunde man få fram upplysningar som Top 30 albums och gig guide med uppgifter om var band spelar den närmsta tiden. På text-TV finns även inslag, för popintresserade, som skivrecensioner och en video chart d.v.s. en hitlista över popvideos. På TV:n satt även en björn som stationsmaskot.

Räkneverk för musiken

Brittisk radio har fortfarande problem med den begränsade nåltiden. Det gäller för stationerna att hushålla med skivspelandet och även bokföra hur mycket

spelas i de olika programmen. Rent praktisk innebär det inte att de enskilda DJ:na får vissa kvotor utan i stället har stationen en sådan programuppläggning att slutresultatet blir ungefär korrekt. Under jinglemaskinerna i studion sitter två digitala räkneverk för rapportering av speltid. Tidigare använde Beacon Radio vanliga stoppur men DJ:na glömde ofta att nollställa dem och därför blev det ofta gissningar. Stationens DJ:s fyller i listor med spelade låtar och speltid.

Fjärrkontroll av ytterdörren

Till höger på en hylla ovanför jinglemaskinerna står en ombyggd Sharp svart o vit-TV. Den används för kontroll över besökare vid ytterdörren. När någon trycker på ringklockan aktiveras en TV-kamera över dörren och TV-mottagaren. På fronten av TV:n där volymkontroll, kanalväljare och övriga rattar suttit har stationen monterat en ny kontrollpanel. I denna ingår en porttelefon så att DJ:n kan fråga besökaren vem vederbörande är och vilket ärende han har. Om nu personen ska släppas in trycker DJ:n på en knapp som aktiverar portens elektriska lås. Detta extra arbete har stationens DJ:s fått på kvällarna eftersom Beacon Radio har sparat in på vaktmästartjänsten. Utrustningen i studion fullbordas med en väl tilltagen papperskorg att slänga läskburkar och lappar med önskelåtar efter de har använts.

Spellista på dagtid

I programmen läser DJ:n vädret på halvtimmen och även direkt efter nyhetssändningarna. För att hålla styr på musikutbudet används dagtid en spellista där skivorna är förvarade i facket på studiobordet. Vid sidan av facket ligger en lista med låtarna. Vid denna är häftat rutade blad där varje låt har en ruta. I dessa rutor fyller stationens DJ:s i datum och programtimme när en skiva ur spellistan har spelats. Skivorna repeteras ganska ofta under dagens lopp. Vid mitt besök i augusti 1984 bestod spellistan av 20 A-låtar, 40-B-låtar och endast 3 låtar på C-listan. Normalt brukar den innehålla fler skivor. Vid denna tidpunkt ingick dessa hitlåtar på A-listan:

Lossing and turning: Windjammer	Like to get to know you well: Howard Jones
Careless Whisper: George Michael	Love songs are back again: Band of gold
Seven seas: Echo & The Bunnymen	The day before you came: Blamanche
It's a hard life: Queen	Closest thing to heaven: Kane Gang
Selfcontrol: Laura Brannigan	What's love got to do with it: Tina T
Two tribes: FGTH	Agadoo: Black Lace
I need you: Pointer Sisters	Young at heart: The Bluebells
Whatever I do: Hazel Dean	Down on the street: Shakatak
When doves cry: Prince	On the wings of love: Jeffrey Osborne
Ecstasy of flight: Chris de Burgh	
Everybody's laughin: Phil Fearon & Galaxy	

Det kanske bör tilläggas att Windjammer inte gjorde någon ny version på Ivy League's gamla hit medan däremot Blamanche tog sig en ABBA-låt.

Blandade program på söndagar

Mike Davies kör "The Rock Show" söndagar 19.15 - 22.00. Eller rättare sagt på denna tid sändes programmet innan Beacon Radio möblerade om veckosluten för att ge plats åt ILR-hitlistan. Mike hörs därför numera på fredagskvällar. Den dåvarande tiden på söndagskvällen var kanske inte den mest lyckade för en pop-sändning. Han fick ingen draghjälp av föregående program eftersom det tidigare på kvällen sändes asiatiska program. Dessa var som regel bandade i förväg. Vår värd är intresserad av massmedia för förutom radioprogrammet gör han filmrecensioner och arbetar på Central TV. Han tycker om att göra intervjuer och sådana är ofta inkluderade i programmet. Den andra programtimmen bandar han ofta i förväg eftersom den brukar innehålla utländska liveinspelningar för att minska nåltiden.

Programmen inleds med en lustig sammanfattning av den gångna veckan. De första skivorna är tyngre pop åt heavy metal-hållet. Därefter kan det bli vilken sorts pop som helst då han inte är styrd av någon spellista. Förutom att musikutbudet kan variera kraftigt från den ena veckan till nästa är det på sönda

garna mycket varierande mängd reklam. Vissa dagar förekommer ingen reklam medan det andra gånger kan vara flera annonsörer.

Fasta inslag

I programmet har Mike Davies ett inslag han kallar "name and claim it". Det är uppbyggt så att en skiva spelas och lyssnarna kan ringa in och säga artistens namn. Först med rätt svar får skivan. Han skiljer sig från många DJ:s genom vana att inte tala i skivornas intron. Under den gångna veckan hade han sett fem filmer som han refererade till då han spelade låtar från filmerna. Numera kan skivbolagen knappt ge ut en skiva utan att samtidigt spela in en film!

Enligt de senaste rapporterna har reklamköparna spenderat mer pengar i vår på ILR-stationerna än motsvarande tid föregående år. Ökningen har dock varit ganska liten om man tar hänsyn till inflationen. Många stationer har därför sett om sina hus och minskat på personalstyrkan och samarbetat med gemensamma program samt utarbetat regionala reklamtaxor. Det har dock inte alltid hjälpt som när GB Radio i Newport inställde sina sändningar i april eftersom förhandlingarna om en sammanslagning med CBC i Cardiff drog ut på tiden. En representant för Gwent påpekade att IBA inte borde ha startat två stationer i detta område då det inte fanns ekonomiskt utrymme för dem. Det grundläggande problemet är snarare den onödigt krångliga uppbyggnaden av ILR-nätet där stationerna betalar överpris till IBA för hyra av sändare och om stationerna trots detta kan uppbringa ett större överskott tar IBA ut ytterligare hyra. Detta har motiverats med att pengar ska genereras inom ILR-stationssystemet för nätets utbyggnad. Det hade varit enklare att bara dela ut tillstånd och låta stationerna ta banklån. De har ju trots allt utrustningen som ekonomisk garanti så bankerna, som kan sälja utrustningen vid en konkurs, gör ingen större riskaffär. Belopp skulle också ha blivit lägre. Ett annat grundläggande problem är alla de regler IBA snärjer in stationerna i. I stället för att ge lyssnarna det de i första hand vill ha, d.v.s. musik och nyheter, tvingas stationerna p.g.a. begränsad speltid fylla ut tid med löskokt snack även om seriösa reportage förekommer i en del program. Vidare ger ILR-systemet stationerna onödigt stor administration och för att över huvud taget få en licens tvingas stationerna utlova ett varierat utbud som redan finns i rikskanalerna.

Laser hörs med lokalstyrka

Många orter har lyssnarna tröttnat på ILR-stationerna och gått över till fria landbaserade stationer. Speciellt i London och Liverpool har traditionerna med 7-dagarsstationer varit långa och båda städerna har fortfarande stationer som fortsätter trots återkommande räder. En annan station som visat ILR-stationerna att deras utbud inte håller i längden är Laser 558. ILR-stationerna var i mitten av 70-talet ett nytt spännande inslag även om det förekom ett otal telefonprogram. När nyhetens behag försvunnit har lyssnarvandringen till Laser, som sänder maximalt med populär musik, visat vad lyssnarna verkligen förväntade sig av utbudet. På 60-talet under den första off shoreradiovågen kom kritikerna med utfall som att dessa stationer bara var flytande juke boxar utan några programsatsningar. Vederbörande insåg inte att sända musik också kräver programkunskap och satsning. Dessutom var det just musik publiken väntade sig att stationerna skulle sprida!

Beacon Radio har en ganska skyddad konkurrenssituation då det inte finns några 7-dagarspirater i området. All fri radioverksamhet i trakterna har varit på kvällar och veekoslut. Därmed har de etablerade stationerna haft ett övertag, då lyssnarna oftast stannar kvar på den station de senast hade inställt på mottagaren, såvida det inte kommer ett inslag eller program som vederbörande inte gillar. Tack vare att Laser har valt en extremt låg frekvens som har en mycket stabil fadingsfri mottagning över stora avstånd har stationen blivit svår konkurrent till lokalstationer inte bara i kustområdena. I West Midlands går Laser med ren lokalstyrka. Däremot går Caroline på 963 kHz störd på kvällstid så långt söderut som i Nottinghamshire. I sammanhanget får svenska Radio Nord sägas vara en föregångare i utnyttjandet av en bra markväg. Trots att ILR-stationerna ofta gör utfall mot fri radio, vilket tyder på att deras egna stationer går dåligt då man kan overse med kritik om man själv gör lysande affärer, anställer de off shore-DJ:s. Dave Owen har arbetat på Beacon Radio. /CES

Rikt radioutbud i Paris

Paris är väl en stad som är välkänd på många områden som en väldigt betydelsefull stad - inte minst som turist-, nöjeslivs- och konstnärscentrum. När jag i somras besökte staden fick jag dock tillfälle att uppleva den från en något annorlunda horisont, nämligen som ett centrum för en rik flora av franska fria radiostationer s.k. "radio libres". På dessa sidorna tänkte jag försöka spegla något av det intryck som den nuvarande radiosituationen i Paris gav.

En storartad utveckling

Sedan jag sist besökte staden för dryga fem år sedan har radion onekligen genomgått en storartad utveckling inte bara till kvaliteten utan även med avseende på kvantiteten. I och för sig är det väl inte förvånande att ett mycket stort antal stationer har växt upp sedan radion släpptes "fri" för ett antal år sedan men icke desto mindre blir man nästan chockad av det stora antal stationer som man stöter på när man sätter på Radions FM-band. Stationerna verkar nästan staplade ovanpå varandra och något som det verkligen är ont om är lediga frekvenser på FM-bandet.

När jag sist besökte staden hörde jag endast den då nystartade statliga ungdomskanalen Radio 7 samt ett fåtal piratstationer och givetvis de andra föga upphetsande statliga radiokanalerna. Nu kunde jag utan vidare räkna till ett 30-40 tal olika stationer när jag skruvade från den ena ändan av FM-bandet till den andra. Ett rikt utbud av olika stationer fanns alltså och även om många stationer körde i stort sett samma "format" så fanns det en mängd s.k. "udda" stationer och minoritetsstationer.

Undergroundstationer

Jag kan inte hitta något bättre begrepp för dessa än att kalla dem med ett egenhändigt stulet engelskt uttryck, för "undergroundstationer". Bland dessa märktes främst Radio Libération (92.8) som mixade diverse "progressiva" rock låtar med diverse utdrag från olika kända franska politikers tal (typ Charles de Gaulle etc) samt diverse andra storpolitiker typ Harry S Truman, Richard Nixon, Winston Churchill osv. Denna station fick dock lägga ned sin verksamhet under den vecka jag befann mig i staden eftersom man en eftermiddag helt utan förklaring försvann från FM-bandet mitt under en sändning.

En annan station som väl får räknas in i kategorin "underground" är La Voix de Léopard (96.1 MHz) som dock ansträngde sig för att vara lite mera "kommersiella" om man nu kan tala om kommersiell i det här sammanhanget. Stationen hade stora helsidesannonser i dags- och veckopressen där man utmålade sig som stationen som alltid befinner sig en våglängd före eller "Une longueur d'onde d'avance". "Den nya generationen av öron har hittat våglängden som alltid befinner sig ett steg före.."

Denna station kunde t.o.m. klämma in en och annan poplåt då och då varvat med diverse reklam bl.a. för Roskilde festivalen i Danmark och man gjorde ett stort nummer av att bl.a. the Cure skulle komma att uppträda där. En annan säregenhet beträffande den här stationen var att man hade ett s.k. "Heta Linjen program" som bestod i att lyssnarna kunde ringa in kontaktannonser till stationen. Det var inte vilka kontaktannonser som helst utan det rörde sig ofta om personer som var i ett väldigt trängande behov att få komma i kontakt med andra oftast för att kunna uppnå intim kroppslig kontakt.

Upphetsad hallåa

Detta program gick i luften kl 21.00 varje kväll och presenterades av en väldigt upphetsad hallå kvinna som presenterade "kontaktannonserna" som ofta var väldigt noggrant utformade och utförligt beskrev vilken sort av kontakt det var som man hade tänkt sig (bisexuell, homosex etc) och jag måste säga att jag fick intrycket att hallåan var ännu mer exalterad än vad man skulle kunna föreställa sig de som ringde in annonserna var! Jag kan just undra hur länge ett dylikt program skulle kunnat få existera i svensk radio. Veritabel koppleri verksamhet i etern på min ära!

NRJ proffessionellaste stationen

På 99.8 MHz återfanns dock den ojämförligast professionellaste stationen av dem alla, eller som de själv uttrycker det i ett otal jinglar "La plus belle radio" - den vackraste radiostationen. På programmet stod hits och åter hitmusik. På lördagar sänds den aktuella franska top 40 listan och jag måste säga att den presenterades på ett alldeles utmärkt sätt. Det var denna lista som verkade göra mest intryck på de franska skivaffärerna och skivindustrin jämte givetvis Europa No 1:s Top 50.

Det var nämligen NRJ:s topplista som fanns anslagen överallt i skivaffärer varhelst man vände sig i Paris. Listan publiceras också varje vecka i ungdomstidningen OK-Magazine, en tidning som inte verkar ha några högre tankar om sina läsare, i alla fall så märks det tydligt att den inriktar sig på målgruppen tonårsflickor. Radio Europa No 1:s topplista fanns också anslagen i de större varuhusen och denna lista fanns att återfinna i radio- och tv-tidningen "Tele 7-jours".

Jag tyckte emellertid att NRJ utmärkte sig framför de andra stationerna genom att ha de professionellaste skivpratarna, den bästa ljudkvaliteten (dvs. den högsta effekten?) och det tätaste musikformatet. Sändningarna gick givetvis ut i stereo (eller super-stéreo som de uttryckte det). Stationen verkade i sitt musikval vara väldigt känslig för vad som var populärt för tillfället. En sann parisisk topp 40 station med andra ord i ordets positiva bemärkelse. NRJ hade också de i särklass bäst producerade jinglarna.

Om något skulle kunna få mig att återvända till Paris inom kort så är det definitivt möjligheten att få lyssna mer på en av Europas professionellaste och mest välljudande stationer för tillfället - NRJ. (Nej de har inte sponsat de här sidorna om det nu var någon som trodde det) Om jag skulle klaga på något så skulle det möjligen vara att de spelade lite för mycket internationell musik och inte i lika hög grad "körde fram" de för tillfället populära franska artisterna.

RFM - Färgradion på andra plats

En station som möjligen i ännu högre grad spelade företrädesvis utländsk hitmusik var den näst professionellaste stationen i Paris nämligen RFM - "La Radio Couleur" -färgradion. Den sände på 96.9 MHz och tyvärr var den något svagare än de flesta andra stationer som gick att höra och den var t.o.m. i vissa fall svår att få in p.g.a. störningar från näraliggande stationer. Det var med andra ord inte särskilt lätt att lyssna på den här stationen i bland även om programmen var klart hörvärda jämfört med många av de andra stationerna som gick starkare.

Även här var det hitmusik som stod på programmet, ett tätt musikformat med välljudande och välproducerade jinglar. Vid sidan om NRJ är detta min absoluta favoritstation som jag alltså kan rekommendera om du någon gång kommer till staden. Enligt "Pariscope" som innehåller en lista över radiostationer på FM-bandet i Paris i varje nummer, har stationen varje weekend en speciell "feature" artist som man hedrar med intervjuer, specialprogram och förmodligen genom att spela en massa skivor av vederbörande.

Andra hitstationer

Utöver dessa två fanns en stor mängd mer eller mindre professionella hitradiostationer. Det som jag tyckte var mest irriterande med många av dessa stationer var att de företrädesvis spelade enbart nonstop musik avbruten av en eller annan i värsta fall dåligt producerad jingel. Denna fullständiga "anonymitet" gjorde dessa stationer ganska tråkiga att lyssna på bortsett från den olägenheten att man inte kunde reda på titeln på en låt eller artistens/gruppens namn om det var någon särskild låt som hade tilldragit sig intresset från undertecknad.

Till dessa stationer hörde Radio Service Tour Eiffel (101.4 MHz) Poste Parisien (101 MHz) Radio Hit FM (100.6 MHz) Radio CVS (95.5 MHz) samt i viss mån även Radio 95,2 (95.2 MHz). Särskilt Poste Parisien, Radio CVS och 95.2 hade även s.k. "bio information" där man gav tips på vilka biografier som var sevärda för tillfället och det lättade ju upp litet.

Minoritetsstationer

Radio J Shalom är ett utmärkt exempel på en lyckad minoritetsstation dvs. en station som i första hand sänder för sin speciella grupp - i detta fallet judar och Israeler i Paris. Stationen sänder på 93.9 MHz och var en av de Parisstationer som jag faktiskt tyckte hade bäst nyhetsservice. Givetvis sände man främst nyheter av intresse för den judiska befolkningen men man hade i övrigt en mycket ambitiös nyhetsbevakning. Stationen rapporterade således vitt och brett från diskussionerna kring Mengeles död eller inte, vidare så sändes en massa inrikes- och politiska nyheter från Israel.

Stationen hade dock en väldigt kommersiell prägel med en hel del gängse hit- och popmusik och jag kan tänka mig att stationen mycket väl kan ha många andra lyssnare än bara sin absoluta målgrupp. Andra minoritetsstationer för nationella och etniska minoriteter finns också men av de resterande hörde jag faktiskt bara Radio Vely Basque på 89.4 MHz (för basker) och Radio Beur som mest verkade sända för araber. Den senare stationen verkade inte särskilt rolig att höra på eftersom de mest roade sig med att sända ut koranrecitationer i etern!

Frequence Gaie (97.2 MHz) heter de homosexuellas radiostation som jag faktiskt tyckte lät ganska tråkig med långa diskussionsprogram och ganska lite musik. De verkar inte särskilt bra på att sälja sitt budskap i alla fall. En station som väl inte tillhör kategorin minoritetsstationer direkt är Radio G som sände på 98 MHz. Denna station som sänder för "sanningen" som det står uttryckt i "Pariscope" var en ren diskussionsstation. Programmen bygger på medverkan från lyssnarna som förväntas ringa in till stationen dygnet runt för att vädra sina åsikter.

Gapflabbade i telefonluren

Radio G råkade vid ett tillfälle ut för ett telefonsamtal som måste ha känts ganska pinsamt för de båda programledarna. En lyssnare ringde upp och anmälde ett väldigt stort antal frågor som han ville diskutera varvid de båda programledarna blev väldigt imponerade och entusiastiska över att någon var så väldigt diskussionssugen som den här lyssnaren verkade vara. Omedelbart efter att de spelat en reklamannons och de skulle släppa in lyssnaren för att diskutera vidare så visade det sig att lyssnaren gått och satt sig för att se på TV alltmedan han lät telefonluren ligga.

Programledarna som började bli irriterade över att lyssnaren aldrig svarade ropade för allt vad de var värda och undrade om det var något tekniskt fel som hade uppstått. I bakgrunden hördes den uppringandes TV stå på och lyssnaren gapflabbade ju mer som de båda programledarna ropade på honom och försökte påkalla hans uppmärksamhet. Det här med att sända live telefonprogram tycks ha sina sidor...

Här nedan följer en förteckning över de FM-stationer som jag loggade i Paris

- 87.85 FIP // med 90.4 MHz och 162 kHz LV. Nyheter m.m.
- 88.2 Radio 3 sände flöjtmusik och fransk schlagermusik
- 88.5 FM-stereo Laser med hitmusik och en kvinnlig amerikanskbrötande DJ.
- 89.0 Radio CFM med ständiga debattprogram //E1 LV. Popmusik ibland.
- 89.4 Radio Vely Basque med för det mesta snack om baskien
- 89.6 Métropolis FM på ny frekvens tidigare 89.4 MHz. Popmusik nu Kenny L.
- 89.8 Radio Nova sände afrikansk musik och rockmusik från div konserter.
- 90.4 France Inter med kulturprogram och ofta // med 87.85 ovan.
- 90.9 RMB 90.9 med för det mesta utländsk hit-mx. Paul Hardcastle favorit.
- 91.0 Radio 91.00 med utländska hits bl.a. Santana och Depeche Mode
- 91.3 Radio 7 Statliga ungdoms-kanalen. Hitparade International sönd.
- 91.7 Radio 7 även här starkare men sämre audiokval. Tråkiga program.
- 92.3 Radio Aligre alltson oftast med intervjuer av folk på gatan.
- 92.55 R Soleil med olika DJ-show program. Hitmusik.
- 92.8 R Libération 92.8 konstigaste av dem alla. Progressiv rockmx.
- 93.0 R TSF med onväxlande kulturprogram, popmusik och bioreklam
- 93.3 France Culture med precis som namnet anger kultur program seriös musik
- 93.9 Radio J Shalom med program för judiska minoriteterna. Bra nyhetspx.
- 94.3 Radio Show (eller Chaude?) med discomusik och topplista på torsd.

Radio Nepal: Små medel, stor mätare

Mitt emellan Kina och Indien vid Himalayas bergsmassiv ligger ett av världens fattigaste länder, Nepal. När Svalanmedlemmen Ebbe Nilsson var där i våras passade han på att besöka landets statliga radiostation. Här är hans berättelse.

Det är inte särskilt svårt att hitta till Radio Nepal. Stationen ligger i huvudstaden Katmandu och finns tillsammans med andra officiella byggnader i ett inhägnat område. Vid inhägnaden fick jag ställa ifrån mig min hyrda cykel och gå resten av vägen.

Vid ingången till Radio Nepal fick jag ta av mig mina skor och ledades av en vakt till redaktionsrummet. Klockan var fem minuter i åtta på morgonen och i rummet satt Chief Editor Pradhan tillsammans med 6-7 andra personer och sammanställde de engelskspråkiga nyheterna som skulle sändas klockan åtta.

Både nepali och engelska

Till min förvåning pratade redaktionsmedlemmarna engelska med varandra. Klockan åtta lästes nyheterna upp av en indisk dam, som talade engelska utan någon som helst brytning.

Radio Nepal sänder mest på det nationella språket nepali, men har program på engelska någon timme om dagen och engelska nyheter två gånger om dagen.

Chief Editor Pradhan, vars stora fritidsintresse är DX-ing, visade mig mer än gärna runt på stationen. Den byggnad vi befann oss i var ganska ny. Den hade uppförts i början på åttiotalet för japanska biståndspengar. I en intilliggande byggnad fanns ett par äldre studios som förtfarnade användes. Utrustningen där var gammal och sliten och hade skänkts till stationen från BBC.

I det nya huset fanns tre studios med tillhörande kontrollrum. Rummen var mycket stora och gav närmast intryck av att vara industri-lokalerna. Utrustningen var genomgående japansk. I en av studiorna satt det tre nepalisiska spelmän, de skulle sända ett musikprogram efter nyheterna.

Jättelik VU-meter

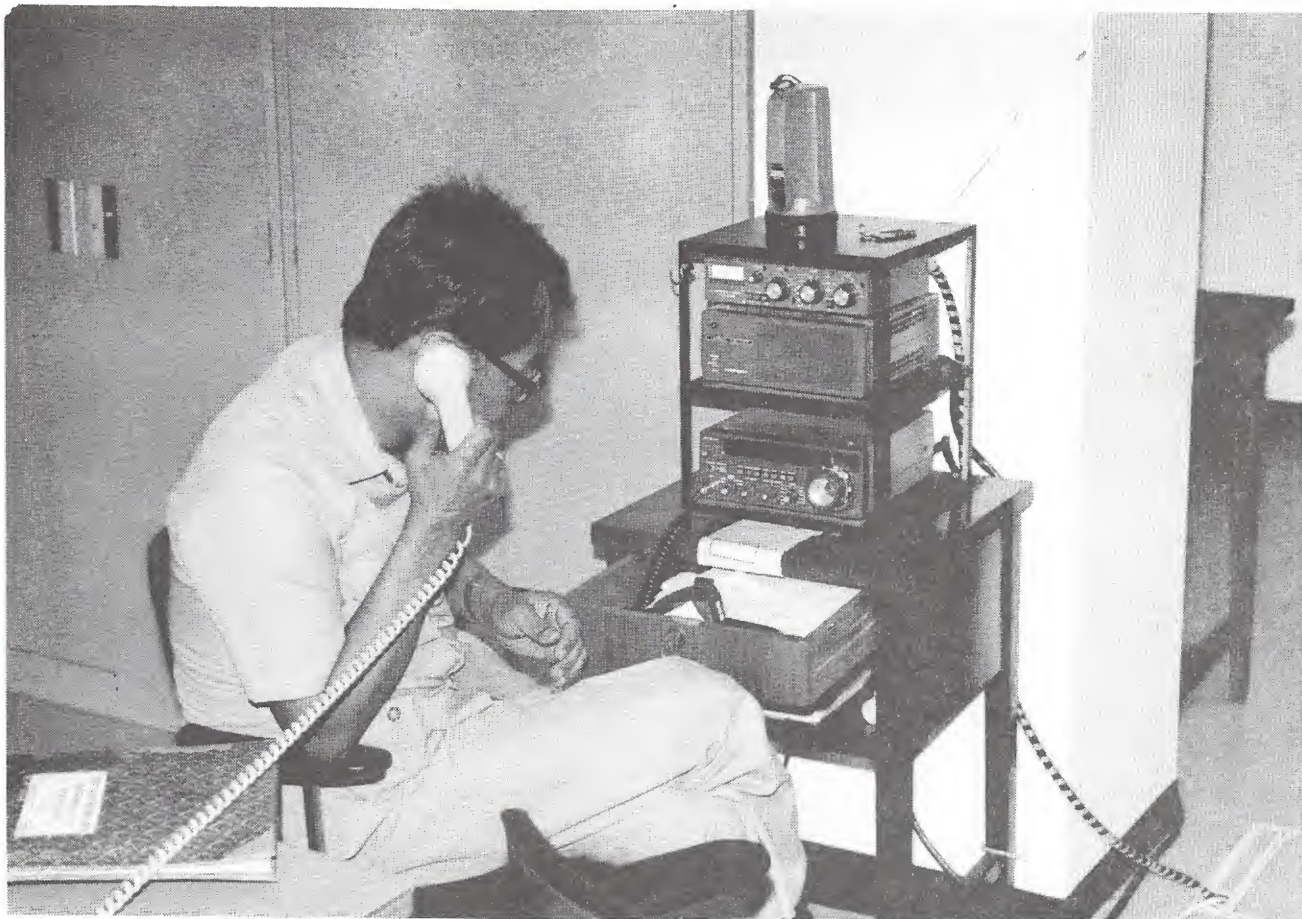
De tre studiorna var kopplade till en programkontroll, där även bandade program spelades upp. Signalen däriifrån gick vidare till sändarna. På väggen satt den största utstyringsmätare jag någonsin sett. Den bestod av ett tiotal rektangulära lampor. Mätaren var säkert två meter lång. Den gav närmast ett komiskt intryck.

Radio Nepals program består i huvudsak av nepalesisk musik. Men varje dag sändes en halvtimmes popmusik, som presenterades på engelska. Skivorna skaffade man förmodligen från Indien. I Nepal säljs det enbart kassetband.

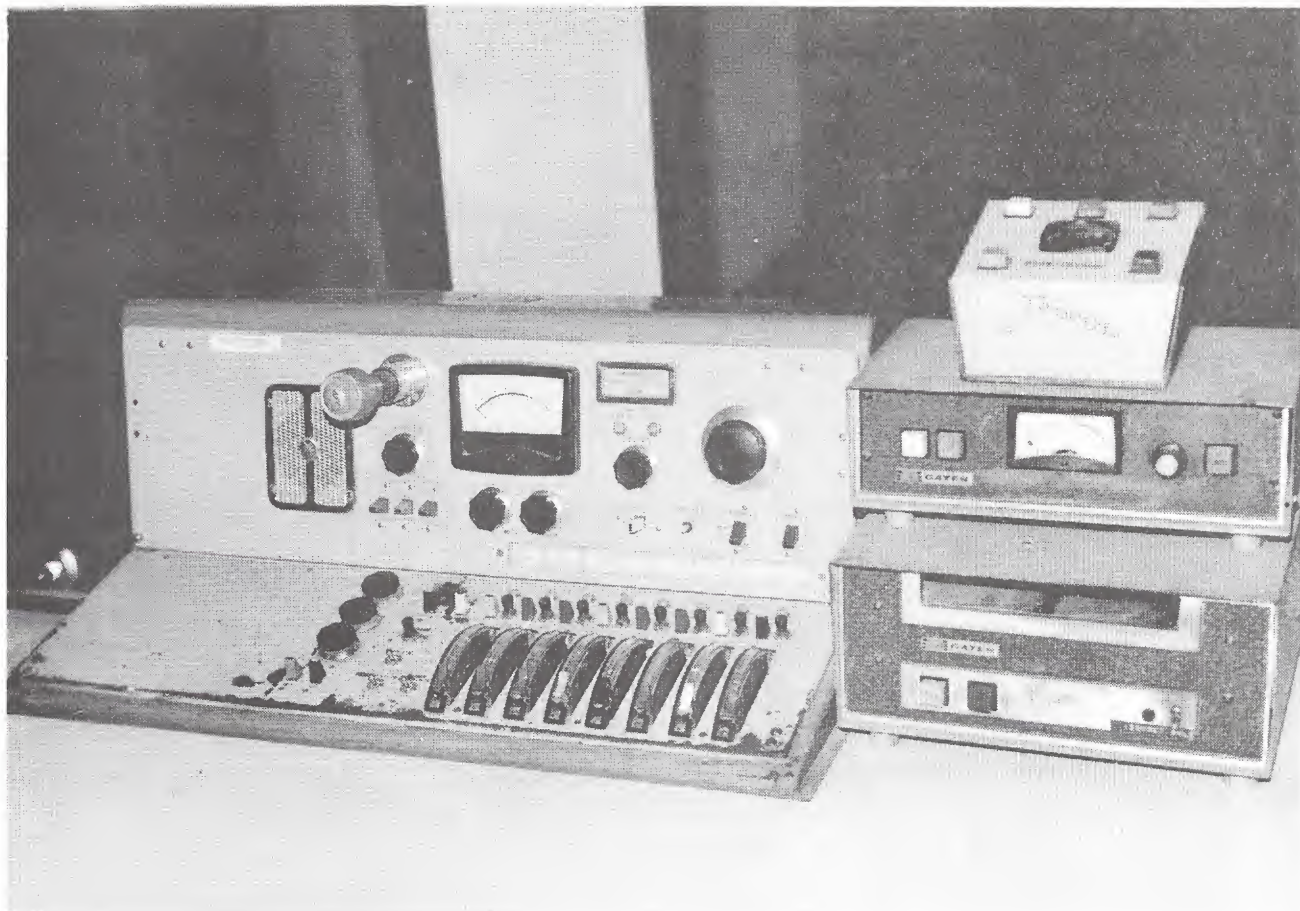
Programmen går ut på mellanväg och kortväg, men inte på FM. Man har ej heller några TV-sändningar. Att sända TV är naturligtvis mycket dyrare än att sända radio. Dessutom skulle det vara väldigt få personer som skulle ha råd att skaffa sig en TV-apparat. De som är mycket rika skaffar sig stora antenner och riktar dem mot Indien, för att se på indisk TV. Det är ganska lätt för en nepales att förstå vad som sägs i de indiska programmen.

/Ebbe Nilsson
Bearbetning: 00)

Chief Editor Pradhan är ansvarig för nyheterna, men tycker bäst om att spendera arbetstiden med att DX:a.

Mixer och cartmaskin i den gamla studion, som fortfarande används till vissa sändningar.

Japanska tekniker har installerat utrustningen och utbildat Radio Nepals tekniska personal. Foto: Ebbe Nilsson

Den nya studion med skivspelare och mixer tillverkade av japanska Denon. Pengarna till nybygget och nyanskaffningen kommer från japanskt bistånd.

HUR KOMMER NÄRRADION ATT BLI?

För ett halvår sedan verkade ett närradiosystem vara långt borta i England. Nu råder det dock få tvivel bland radiofolk och politiker om införandet av ett närradiosystem i England. Men skiljaktligheter-na om hur systemet ska se ut är stora.

BBC vill vara med, IBA rädda för konkurens

BBC vill ha ett finger med i spelet och började med ett närradio-experiment i städer kring Manchester för något år sedan. IBA inser att närradion kan bli en svår konkurent till ILR-stationerna om inte närradions möjligheter krinskärs ordentligt. Mindre regler för ILR-stationer är en sak, men färre restriktioner för en ny konkurrent är en helt annan.

IBA:s farhågor har lett till resultatinbringande påtryckningar. Vid ett tal till AIRC:s (Association of Independent Radio Contractors) konferens i början på juli, sa inrikesminister Leon Brittain att "det skulle vara orättvist att tillåta andra att göra samma sak som ni men med färre regleringar". Enligt Brittain kommer närradiostati-onerna ej bli som mindre och billigare ILR-stationee.

Förslag om regler

1983 bildades Community Radio Association (CRA), som sedan dess har kämpat för ett införande av närradio i England. I organisationen finns många radiopirater, både aktiva och sådana som har slutat i väntan på närradion.

CRA har kommit med ett förslag om regler för de nya närradiostation-erna. I förslaget slås fast att stationsägarna uteslutande ska rep-resentera lokala intressen och att de mesta programmen ska komma från lokala och regionala källor. Ägarna ska vara ickekommersiella organisationer, kooperativ eller allmänna aktiebolag som inte har maximal vinst som främsta mål.

Enligt förslaget ska stationerna finansieras från mer än en källa. Som exempel på finansieringskällor nämns bland annat lyssnarbidrag och lämplig begränsad reklam.

Inte eniga

Alla pirater dock inte med på CRA:s linje. Charles Turner, tidigare chef på KFM i Stockport anser att CRA:s system inte har någon chans att ha någon framgång. Främst för att stationer som drivs enligt CRA:s riktlinjer "inte räknar med det som är allra viktigast och det är vad folk vill ha".

KAN PIRATER KÖPA TILLBAKA SIN UTRUSTNING?

The Department of Trade and Industry (DTI) har hand om pejlingen och uppspårningen av radiopirater i England. Fram till och med juni i år har DTI gjort 109 räder mot 44 pirater. I början förstördes den bes-lagtagna utrustningen, då den oftast var av dålig kvalite. Den ut-rustning som beslagtagits senare har varit av högre standard och DTI funderar nu om man ska sälja den på auktion. Frågan är väl om det är några andra än pirater som är intresserade av att köpa den!

Mer än 50 personer har blivit dömda och straffade för att ha drivit piratradiostationer i England.

Nova säljer Magic 103

Är du intresserad av att köpa en radiostation? I en annons i bransch-tidningen Broadcast utbjödes Magic 103 för 100 000 pund. Magic 103 startade som en nyhetsservice åt Radio Nova. I våras började stationen med egna sändningar. Magic 103 sänder Middle of the road-musik, information och nyheter. Köparen råds att inte ändra format. För sina pengar får köparen utrustning värd 60 000 pund och ett kontrakt att förse Radio Nova med nyheter, värt 40 000 pund om året.

Det väntas snart ett införande av ett system med licensierade stationer på Irland. Radio Novas chef Chris Cary, tror inte att båda hans stationer kommer att på licenser, därför säljs nu Magic 103.

Tony Windsor död

En av förgrundfigurerna i brittisk popradio dog i början på juni på St Stephen's Hospital i London. Tony Windsor var den som upptäckte Kenny Everett när Windsor drev Radio London. Tony arbetade senare som programchef på Radio Luxembourg. Under sin tid där anställde Windsor den då okände Noel Edmonds.

- Han upptäckte verkligen mig, säger Edmonds. Tony Windsor var den allra förste som definierade för mej vad kommunikation handlar om. Han satte en norm för så många av oss, och jag kommer att vara tacksam för det under resten av mitt liv.

Under sina sista år hade Tony Windsor inte någon fast anställning i radiobranschen.

Konkurrensen om listlyssnarna ökar

Vi har här i DX-Gnistan tidigare rapporterat om BBC:s och ILR-stationernas konkurrens om radiolyssnarna på söndagskvällen. För att dra lyssnare från BBC Radio One's oerhört populära topp 40-lista på söndagskvällen beslöt ILR-stationerna att börja sända en egen topp 40-lista på samma tid.

ILR-stationerna har lyckats dra till sig en anseelig del av Radio One's lyssnare genom att presentera en färskare lista. BBC:s lista sammanställs av BPI och Gallup. Fram till nu har listan sammanställts på tisdagen, då den också har presenterats kortfattat i BBC:s program. När listan har sänts i sin helhet på söndagen har den varit nära en vecka gammal.

Genom övertalning från BBC kommer nu listans sammanställning att tidigareläggas. Listan ska nu sammanställas två dagar tidigare för att den ska vara så färsk som möjligt när den sänds på söndagen.

BBC flyttar

BBC har köpt Greyhound statium i Londons White City för 30 millioner pund. Inom åtta år kommer de 6000 personer som nu arbetar i BBC:s byggnader i West End att ha installerat sig i det nya radiocentret i White City.

BBC hade tidigare planer på att bygga ett nytt höghuskomplex i anslutning till gamla Broadcasting House, men detta skulle kosta tre gånger så mycket per kvadratmeter än att bygga i White City.

Bygget kommer att kosta 80 millioner pund och den mest tippade arkitekten är Paul Rogers, som bl a ritat Centre De Pompidou i Paris. Gamla Broadcasting House kommer förmodligen att användas till ett radiomuseum.

GNISTOR OCH LJUSBÅGAR

SMÅTT OCH GOTT UR RADIOVÄRLDEN

Graffiti är ett fint ord för sprayklotter på väggar. Det har en viss benägenhet att hamna på nyrenoverade hus och i New York som är speciellt utsatt här myndigheterna tröttnat. En ny lag förbjuder därför personer under 18 år att gå på sprayfärg och vissa märkpenor. Detta för att stoppa sprayandet i tunnelbanan. Den som ertappas får böta upp till 500 dollar och sitta i fängelse i upp till tre månader. Något likande har inte vidtagits i Sverige. Kanske låter exempelvis fastighetsägarna i Helsingborg Udda vara jämt? Då myndigheterna fortfarande envisas med konstprodukter är vi tvungna att även denna gång återgå i DXC nyheterna noterade i SST - Snurrig Surrogatid.

BANGLADESH: Radio Bangladesh sänder på engelska numera 21.15 på 9830 och 7355 kHz till Europa samt på 11555. Engelska till Europa sänds även 14.30 på den nya frekvensen 15570 kHz. /DXF

BARBADOS: Voice of Barbados på 790 kHz har fått adressen P O Box 790, Bridgetown. /ARC

BRASILLEN: Radio MEC som hörs 23.30 - 01.30 på 11950 kHz har nya sändare och antenner på gång. Den nya 16 metersändaren ska sända till norra Brasilien, den nya 31-metersändaren håll de nordöstra och södra delarna medan 49-meter bändssändaren ska användas för de östra delarna av landet. Den nybyggda 25-metersanläggningen ska serva de centrala och västra delarna. Allt ska vara i bruk i slutet av året. Radio Equatorial, Macapá har bytt från 2400 till 3375 kHz. Radio Educadora de Cairiri hörd i Europa 00.00 - 00.30 på 3255 kHz medan Radio Brasil Central hörts 22.00 - 00.00 på 11815 kHz. Radio Cultura da Bahia är inaktiva på 4895 kHz. Radio Itatiaia i Belo Horizonte noterad på 6070 kHz 11.00 - 00.00, medan de är 24 h på 4805 kHz. Radio Record är hörd 12.00 - 00.00 på 6055, 9505, 11965 och 15135 kHz utom vid sportsändningar då stängningen kommer en eller två timmar senare. Radio Bandeirantes de Cachoeira Paulista, SP sänder 11.00 - 05.00 på 3285 kHz och startade i december 1984. Det är en religiös station och rapporter kan sändas till CP 15, 12630 Cachoeira Paulista. Radio Dourados på 3375 kHz stängde den 31/3. Radio Difusora de Londrina på 4815 kHz sänder nu dygnet runt liksom Radio Inconfidentia på 6000 kHz medan 15190 kHz hörs oregelbundet. /Contact

CANADA: Det 40-årsjubileande RCI sänder enligt följande schema fram till den 31 augusti: Engelska till Europa dagligen 21.00 - 21.30, 22.00 - 22.30 samt lördag

och söndagar 21.00 - 22.00. Det går ut på 7130, 9555, 11945, 15325 och 17875 kHz. 21.00 - 21.30 även på 17820 kHz. /SWN

En nytt grepp tar en station i Montreal som ska sända ut ljudet av hantverk. Normalt minskar honornas intresse för hantverk dramatiskt efter parningen. I stället äter de sig lyckliga, bland annat genom att suga blod ur människor. Stationen ska nu försöka få hantverken på andra tankar genom att vissa tider på dygnet sända ut det förföriska surmandet av mygghannarnas vingar. Frågan är huruvida sådan satsning ska fungera - radiomottagare finns hos människor, de är inte intresserade av att dra till sig myggor. Vidare kan man undra vad programformatet ska kallas - knott'n'roll kanske? /TT

COLOMBIA: I detta land har flera nyordningar införts. Alla stationskoder som Caracol, RCN, Todelar och GRC sänder ut en form av riksprogram av olika längd. De flesta sträva dessutom efter att samla alla stationer under en adress. Ap. Aéreo är numera omdöpt till Ap., men det gamla namnet lever kvar och förkortas ibland A-A. /Da

EKVATORIALGUINEA: De religiösa programmen Radio Africa över Radio Bata på 15107 kHz har besvarat brev via The Gospel People's Hour, P.O. Box 1660, Halifax, NS, B3J 3A1, Canada. /DXM

FAKKLANDSÖARNA: FIBS rapporteras sända på den nya frekvensen 3038 kHz parallellt med 3950 kHz. Hur det är med den gamla frekvensen 2380 kHz i dag är okänt. /DXN

FINLAND: I detta land är det numera även ett antal lokala stationer, en

variant på närradio med reklam. Här är en frekvensplan:

	MHz	W	Max. Eff.	Station
Helsingfors	96,2	100	75	R City
Helsingfors	91,1	100	75	R Ykkönen / R Ettan
Nurmijärvi	94,6	200	75	
Kärkkilä	93,4	100	75	
Turku	91,5	100	75	
Iniö	90,6	30	40	
Pori	93,4	200	100	
Ikaalinen	92,9	300	150	
Toijala	95,1	20	40	
eller	95,1	100	70	
Tampere	95,7	200	150	
Pieksämäki	90,4	10	40	
eller	98,7	100	100	
Kouvola	87,6	10	40	
eller	93,8	100	100	
Lappeenranta	96,5	200	150	
Kurikka	92,3	200	100	
Lapua	97,2	100	150	
Vaasa	90,5	100	75	
Uusikaarlepyy	89,5	200	150	
Jyväskylä	94,1	100	40	R Jyväskylä
(eller	97,7	100	100)	
Kuopio	96,7	1000	100	
Eno	98,7	1000	100	
eller	97,7	500	150	
Niavala	90,8	200	100	R Lakeus
Kuusamo	97,1	300	200	

Radio Lakeus startade 27,4 och sänder mån- till fredag 05.30 - 09.00 och 14.30 - 16.00. Radio City startade 30.4. Geneveplanen från 1984 inkluderar cirka tusen frekvenser för finska lokalstationer med effekter från 10 till tusen Watt och alla stationer med vertikal polarisation och rundstrålade antenner. De flesta stationer skulle ha för låg effekt för att kunna ha tillfredställande täckningsområden. Radio City har även fått licens för en MV-sändare på 1 kW. Trölig frekvens blir 1584 eller 1485 kHz. /DXK

IRLAND: Det var länge sen vi hade någon sammanställning av irländarna på MV, så vi tar igen skadan denna gång: kHz station och ort FM

531	Sunshine R, Portmarnock, Co Dublin	100,5	101,5
657	B.L.B. Comm R, Bray, Co. Wicklow	97,8	
738	R Nova Int, Rathfarnham, Dublin 16	102,7	103,2
765	R West, Mullingar, Co. Westmeath	99,8	102,3
819	Cavan Comm R, Cavan	98,1	
828	Q102, Dublin 2	102,1	
828	C.B.C. Clonmel, Clonmel, Co. Tipperary	99,1	102,6
846	W.L.S. Music Radio, Galway	104,0	
846	Dublin Comm R, Dublin 1	104,2	

891	Irish Christian Broadcasting Service, Dublin 11		
945	Treble T.R. 8, Dublin 12	93,0	99,5
963	Dunlaoire Local R, South Dublin		
981	Hometown R, Castloblaney, County Monaghan		
999	Tipperary Comm R, Tipperary		
1017	Capitol R, Dublin 6	94,1	95,8
1026	ABC R, Waterford		100,9
1026	Atlantic Sound, Galway	95,4	99,2
1071	R Carousel, Dundalk, Co. Louth, reläsändare för Nordirland		
1116	Boyneside R, Dublin 3, relä för Dublin		
1125	R Carousel, Dundalk, Co. Louth		101,0
1125	R Luimni, Limerick	96,0	106,0
1143	Laois Comm R, Mountraith, County Laois	88,8	102,3
1152	R Dublin, Dublin 8	98,8	97,3
1170	Breffni R, Kilnaleck, Co. Cavan		
1188	R Dublin, Dublin 8	98,8	97,3
1197	Telstar Comm R, Blackrock, Co. Louth		88,5
1197	Waterford Local R, Waterford		88,9 100,0
1233	Boyneside R 244, Carrickcannon, Co. Louth		
1251	Erneside R, Belturbet, Co. Cavan		
1251	Arklow Comm R, Arklow, Co. Wicklow		99,2
1260	Boyneside R, Dundalk, Co. Louth, reläsändare för Dundalk		
1305	Boyneside R, Drogheda, Co. Louth	97,0	98,1
1305	Radio E.R.I., Cork		96,7
1323	R Annabel, Dublin 1		92,4
1332	Suirside R, Waterford		98,0
1350	R Na Gael, Mountgorry, Swords, Co. Dublin		
1359	Big M Comm R, Castleblaney, Co. Monaghan		
1359	Wonderland R, Dublin 14		
1386	R Carousel Navan, Navan Co. Monaghan		
1386	Kilkenny Comm R, Kilkenny	100,0	
1386	North Cork Local R, Mallow, Co. Cork		95,3
1404	R Carousel, Dundalk, Co. Louth, Drogheda relä		
1413	Kildare Comm R, Naas, Co. Kildare		
1413	R Sligo, Sligo	98,2	
1503	West Cork Local R, Brandon Co. Cork		100,0
1512	Comm R Youghal, Youghal, Co. Cork		99,2
1512	C.B.C., Carrick on Suir, Tipperary		96,2
1560	Big L R, Limerick	91,7	98,3 104,2
1560	R Caroline Cork, Cork		
1575	Comm R Fingal, Loughshinney, Co. Dublin		
1602	Wicklow Comm R, Wicklow		101,8

De frekvenser som är understrukna markerar stationer som är kända för att sända ut övertoner. /SWN

Det verkar som Radio Annabell har upphört. Hotellet stationen sände från är uthyrd till ett turistkontor och sändarutrustning etc är till salu. WLS Music Radio sänder dygnet runt på 846 kHz och nås på Kiltartan House, Foster Street, Galway. En stor del av personalen kommer från Atlantic Sound. Enligt brev sänder Boynesside Radio nu i Drogheda på 1305 kHz och 96,9/98,1 MHz, i Dundalk på 1260 kHz, i Carrickarnon på 1233 kHz och i Dublin 1224 kHz. Mellan 09.00 och 15.00 samt mellan 17.30 och 21.00 sänds egna program över Dundalk och Carrickarnon. För övrigt är det enbart gemensamma program. /DXN

ITALIEN: Radio Nuova Musica på 7480 kc sänder även över fyra FM-sändare. Stationen är belägen ca 100 km från Venedig och nås på adressen RNM, Via Buttida 24a, 35080 Porcia (Portonovo). De planerar ett "Foreign Listeners Survey Broadcast" på lördagar 13.00 där de utländska lyssnarna kan ställa frågor och skicka hälsningar. /SWN

Korrekt adress för Radio Europa Int på 9420 kHz är Via Privata Tersulli 10, 25100 Brescia. Radio International på 1621 kHz är nu aktiv 24h och nås via Corso Porta Palio 36, 37122 Verona. En hjälpreda för FM-DX-are är Radio TV Dati. Edition 1 85 är nu klar och kan köpas av Dario Monferini, Via Davanza ti 8, 20158 Milano. Den innehåller 260 A4-sidor med information om cirka 80 % av de italienska fria stationerna. /Contact

Adventist World Radio inledde sändningarna den 30 januari med 3 kW och en dipol. Stationen har en 10 kW Collins sändare och har även monterat en Hy-Gain logperiodisk antenn i februari. Kortvågsstationen drivs tillsammans med en FM-station i Forlì. FM-stationen når Forlì, Cesena och kuststaden Ravenna. Detta är den åttonde FM-stationen i Italien driven av en adventistkyrka eller medlemmar av en sådan. QSL kan fås från AWR Italia, Chiesa Cristiana del 7. Giorno, Via Curial 53, 47100 Forlì, Italien eller från AWR Europe, P.O. Box 2590, 1114 Lisboa, Portugal eller på de tyska programmen Stimme der Hoffnung, Am Elfengrund 66, 6100 Darmstadt 13, Västtyskland. En ny station är Radio Monteboni på 7210 kHz. Adressen är Via Monteboni 3, 50014 Fiesole. /DXN

LIBANON: Voice of Arab Lebanon sänder nyheter på engelska 15.00 och 20.00. Stationen startade 1975 på 930 kHz, men är nu på 1000 kHz. Kortvåg 6233 kHz testades redan 1983 men det är nu man sänder regelbundet och programmen inleds cirka 06.00. /SCDX

NORGE: Vi har tidigare publicerat en förteckning över organisationer med sändningstillstånd för närradio. Här kommer nu en lista över tekniskt godkända närradiosändare. Övningsradio är markerad med X. MHz

<u>Vestfold</u>	
Halden	100,7
Moss/Råde/Fr.stad/S.borg	102,5
<u>Fredrikstad</u>	101,7
<u>Skieberg</u> folkehøjskole	X 103,4
<u>Akershus</u>	
Åsker/Bærum	101,6
Nes	102,6
Hurdal folkehøjskole, Hurdal	101,5
<u>Oslo</u>	
Oslo/Tryvann	101,0
Oslo/Tryvann	102,2
Oslo/Grefsenkollen	102,9
Hedmark	
Kongsvinger/Holtberget	101,7
Hamar/Hedmarkstoppen	101,0
Arbeiderbevegelsens folkehøjskole, Ringsaker	X 102,7
<u>Oppland</u>	
Toten-området/Gjøvik	102,0
Lillehammer	103,0
Buskerud	
Drømmen	102,7
Tyrifjord videregående skole,	
Røyse	100,6
<u>Vestfold</u>	
Tønsberg	103,7
Horten	100,5
Stokke/	102,0
Sandefjord	101,4
Sande	103,2
<u>Tønsberg</u>	
Skien/Porsgrunn	100,5
Sagavoll folkehøjskole, Gvarv	101,0
<u>Aust-Agder</u>	
Årendal	101,0
<u>Vest-Agder</u>	
Kristiansand/Gimlekollen	101,0
Kristiansand/Odderøya	103,0
Farsund	101,5
Flekkefjord	101,0
Kvinesdal	102,0
<u>Rogaland</u>	
Stavanger/Ullandhaug	101,0
Stavanger/Ullandhaug	103,0
Egersund	102,0
Haugesund/Steinsfjellet	102,0
<u>Hordaland</u>	
Bergen/Øirken	101,0
Bergen/Nordnes	103,0
Bergen/Smørås	100,5

Bergen/Goitanuken	100,0
Stord/Kattnakken (Sunnhordland)	103,9
Odda	101,0
Voss	101,0
Askøy	101,7
Hardanger: Framnes	101,5
Kvamøy	103,5
Ljonesåsen	100,5
Sogn og Fjordane	
Bremanger/Sveigen	101,0
Møre og Romsdal	
Alesund	101,0
Molde	102,0
Sør-Trøndelag	
Trondheim/Tyholt	101,0
Trondheim/Tyholt	103,0
Nordland	
Korgen: Korgen	102,0
Hemnes	103,5
Bleikvassli	100,8
Narvik	101,0
Andøy/Andenes	102,0
Melbu	102,0
Herøy/Sandnessjøen	101,0
Mo i Rana	103,0
Rognan	102,0
Troms	
Tromsø/Røstbakken	101,0
Harstad/Harstadåsen	101,0
Finnmark	
Porsanger: Lakselv	100,7
Porsangmoen	103,2
Alta/komsafjell	101,0

/Teledirektoratet

PAPUA NYA GUINEA: Den 16 september firar detta land sitt tioårsjubileum som självständig stat. Tidigare hörde landet till Australien. Nu har premiärminister Michael Somare planerat ett namnbyte på landet till jubiléet och utlyst en tävling med namnförslag. /TT

SOVJETUNIONEN: Radio Minsk har startat utlandsprogram på tyska och engelska till Europa den andra och fjärde lördagen i varje månad på 6120, 6185 och 7420 kHz. Engelska sänds 23.00 - 23.30 och tyska 23.30 - 00.00. /DXM

SPANIEN: RCE Lugo på 1503 kHz med 10 kW är en ny station. RCE planerar även stationer i Gijon, Zamora, Salamanca, Merida, Puertollano, Toledo, Segovia, Logrono, Guadalajara, Cuenca, Huesca & Lérida. /DXK

STORBRITANNIEN: Sändningstillstånden, som ILR-stationerna får är på 10 år. I år har redan några stationer fått nytt förtroende (åtminstone från IBA) och kan fortsätta sändningarna. I samband med att kontrakten har utannonserats har IBA i en del fall utökat de avtalade täckningsområdena i stället för att som ursprungligen planerat förse

dem med egna stationer. Nottingham (nu med Trent) utökas med Derby, Portsmouth (Victory) ökar med Southampton, Reading (210) ska även omfatta Basingstoke och Andover medan Wolverhampton växer med Shrewsbury och Telford. Troligen tillgår utökningen så att istället för att höja effekten på existerande sändare kommer de nya områdena att få egna uppsättningar av sändare. /DXN

GB Radio i Newport, Gwent, Wales inställde utan förvarning sina sändningar den 24 april knappt två år efter starten. Anledningen var IBA-reglerna som gjorde det hopplöst att driva en sådan liten lokalstation. De 20 anställda blev förvarnade endast 30 minuter före stängningen som skedde då stationen har skulder på fyra hundra tusen pund. Stationen hade hoppats på en sammanslagning med CBC i Cardiff skulle ha räddat stationen. Förhandlingarna blev dock oönskliga och under tiden växte skulderna. Under sitt tvååriga liv hade stationen ytterst sällan något överskott. Stationens VD Don Moss påpekade att problemet var IBA:s regler då de kunnat driva stationen med halva personalstyrkan och att hyra för sändare, STIM och löner knäckte stationen. Varje månad kostade 35.000 pund i drift vilket var 15.000 mer än vad stationen hade råd med. Reglerna för sponsring har det senaste året lättats så att ILR-stationerna har fått nya inkomster. Tack vare pengar från Whitbread har Severn Sound kunnat börja sända dygnet runt. BBC Radio Shropshire är nu igång på 756 och 1584 kHz samt 95,0 och 96,0 MHz. /Contact

SVERIGE: Den omdebatterade skatten på musik- och videokassetter som skulle ge pengar till inspelningar av musik som inte säljs har gått med förlust. Detta beroende på omfattande hamstring och smuggling av band. Regeringen har därför backat och sänkt skatten från och med 1.1.86 till 1:50 per ljudkassett och 15;- per videokassett oberoende av speltid.

De provisoriska reglerna för kabelsändningar upphör vid årsskiftet. Därför har en ny lag antagits som ska reglera tillståndsgivningen. Det gäller dels för distribution av satellitprogram, dels egna sändningar. Som regel delas ett tillstånd ut per kommun. Däremot krävs inte tillstånd för lokala kabelnät som når högst 50 lägenheter, eller rättare sagt bostä-

der. Däremot återkommer regeringen i frågan om möjligheterna att dra inett tillstånd om programinnehållet inte håller måttet (och vems mått). Regeringen hade förordnat att sändningstillstånd skulle kunna dras in vid övertramp ifråga om pornografi, våld, hets mot folkgrupp m.m. Detta är en mycket intressant fråga: vem ska bestämma vad som är tillåtet, ska kabelägaren censurera program som han bara reläer? I förlängningen kan den ökade valfriheten som ökat utbud gör någga rejält i kanten, dels av politisk hänsyn och dels av hänsyn till SR:s publiksiffror. /TT

Lokalradion kämpar för att få en kommande P4-kanal för eget bruk. Riksradion kämpar dock för att dela på sändarna. Under det tre månader långa fullskalaförsöket gjorde SR:s publikförskningsavdelning PUB en lyssnarundersökning. Normalt när lokalradion används k fönstertider och åker snålskjuts på P3:s lyssnarsiffror kommer de upp i cirka 50 % av befolkningen som någon gång lyssnar på lokalprogrammen. Det intressanta är att när lokalradio programmen sändes 12 timmar dagligen i en egen kanal var det 26 % som följde Radio Göteborg i dess egen kanal, 23% som följde Radio Malmöhus, och slutligen 17 % som hörde Radio Örebro i den egna sändaren. D.v.s. att siffrorna låg kring 20 % av det totala lyssnandet. I sin tur innebär det att 60 % av desom normalt hör lokalradio någon gång inte följde med till den nya kanalen. Det förvånar inte då det är rätt lätt att inse att folk vill i första hand höra musikprogram och nyheter någon enstaka gång per dag. Då kan det vara nog att höra en nyhetssändning från lokalradion i P3. /DN

P4-sändarna i Sverige har tilldelats följande frekvenser och effekter. Som regel har de samma effekt som P1, P2 och P3 på samma ort. I vissa fall är effekthöjningar planerade:

	MHz	kW ERP
Arvidsjaur	100,6	60
Bollnäs	103,8	60
Borlänge	103,0	60
Borås	102,9	10-30
Bäckefors	102,2	60
Emmaboda	101,8	60
Filipstad	103,2	0,5-5
Finnveden	103,4	3-30
Gällivare	102,7	60
Gävle	102,0	60
Göteborg	101,9	60
Halmstad	102,6	60
Helsingborg	103,2	3-30

Hudiksvall	100,7	1-30
Hörby	101,4	60
Jönköping	100,8	1-10
Kalix	102,2	60
Karlshamn	100,4	3-30
Karlskrona	100,7	10-30
Karlstad	103,5	3-30
Kiruna	100,9	60
Kisa	103,6	3-30
Lycksele	103,3	60
Malmö	102,0	6
Mora	101,0	10-60
Motala	101,2	3-30
Norrköping	102,3	60
Nässjö	102,1	60
Pajala	100,2	60
Skellefteå	103,9	10-60
Skövde	100,3	60 60
Sollefteå	101,2	60
Stockholm	103,3	60
Storuman	102,5	60
Sundsvall	102,8	60
Sunne	101,8	60
Sveg	102,2	60
Trollhättan	103,7	3
Tåsjö	100,8	60
Uddevalla	103,3	3-10
Uppsala	102,5	3-20
Varberg	103,8	10-30
Visby	100,2	60
Vislanda	101,0	10-30
Vännäs	103,7	60
Västervik	102,7	60
Västerås	100,5	60
Ånge	103,1	10-60
Älvsbyn	102,2	60
Örebro	102,8	60
Örnsköldsvik	100,1	10
Östersund	100,4	60
Östhammar	101,6	3-60
Överkalix	103,2	3

Detta är alltså sändare som vi kan vara förvissade om kommer i luften. I Genève hade ITU en FM-konferens hösten 1984 och Sverige fick då frekvenstilldelningar för närradiosändare. I denna lista kan man utläsa tilldelad frekvens och maximal tillåten effekt. Det innebär inte att alla sändare någonsin kommer att tas i bruk och de flesta sändare använder i dag bara 10 W effekt. Nyttan av listan är dels i DX-syfte att logga nya närradiosändare vid de första testerna. Då man vet frekvensen, dels att närradioföreningar som lider av dålig mottagningskvalité kan sätta press på televerk. De kan peka på hur hög antenn och hur hög effekt som är möjlig på orten. Kommun, sändarplats Maximal Max Stockholms län MHz ERP MHz ERP Stockholm, Innerstaden 88,0 x 100 50 Nacka x 91,4 256 10 Sundbyberg x 97,9 20 10 Solna x 97,5 40 10

Kommun, sändarplats	MHz	Max höjd	Max ERP				
Lidingö	x97,3	50	10	Tranås	97,8	150	15
Täby	98,3	40	10	Aneby	x91,4	150	80
Danderyd	x97,5	30	10	Värnamo	89,0	150	300
Värmdö, Gustavsberg	x97,8	125	100	Gislaved	95,0	200	300
Ekerö, Tappström	x97,1	150	30	Vaggeryd	93,3	100	30
Södertälje, Ragnhilds borg	88,4	75	300	Gnosjö	98,2	100	10
Norrtälje, Grävsta	90,5	75	1000	Sävsjö	90,9	150	100
" Vaddö	97,6	190	50	Vetlanda	98,1	125	200
Vaxholm	x91,0	30	10	<u>Kronoberg</u>			
Österåker, Åkersbergax	94,9	100	200	Växjö, Sandsbro	97,8	150	200
Vallentuna	x97,3	100	30	Uppvidinge, Karskruv	95,2	150	100
Sigtuna, Märsta	x91,2	75	30	Lessebo	94,0	100	30
Upplands Väsby	x97,1	40	10	Tingsryd RL-station	95,3	150	100
Nynäshamn	94,6	123	50	Alvesta, Vislanda FM	96,4	200	300
Haninge, Hunden	x95,3	150	200	Ljungby	95,8	150	300
Tyresö, Brevik	x90,6	75	10	Älmhult	97,6	125	150
Sollentuna	x95,0	50	10	Mörkaryd, Träryd TV	91,9	130	30
Järfälla, Jakobsberg	100,8	40	10	Kalmar g:a v.torn	98,6	100	300
Upplands Bro, Bro	97,8	100	10	Nybro	98,1	100	300
Huddinge	x98,4	50	10	Emmaboda	97,5	311	50
Botkyrka, Tumba	x91,6	100	10	Torsås	94,6	100	30
Salem	x95,0	37	10	Borgholm	92,2	100	50
Stockholm, Sydost	101,1	40	10	" Löttorp	90,4	45	200
" Järva	91,1	40	10	Mörbylånga, Färje- stadens RL-station	90,7	25	150
" Sydväst	88,9	40	10	Mörbylånga, Degerhamn	93,9	100	50
<u>Uppsala län</u>				Oskarshamn	92,6	130	200
Uppsala, U-sala ny FM	98,9	150	400	Mönsterås	99,2	130	30
Enköping, Härkeberga	89,8	100	300	Högsby	90,9	65	300
Håbo, Bälsta RL-stn	x88,7	100	10	Västervik	98,1	336	30
Östhammar,	90,9	311	30	" Överum	94,4	125	50
Tierp, Tobo RL-station	91,4	80	1000	Vimmerby	97,6	150	100
Älvkarleby	96,4	60	30	Hultsfred	89,9	125	30
<u>Södermanland</u>				" Virserum	94,3	125	50
Nyköping RL-station	96,5	120	400	Västervik, Färhult	93,6	336	300
" Björnlunda	94,4	60	40	<u>Gotland</u>			
Oxelösund	91,3	30	10	Gotland, Follingbo FM	89,2	250	6000
Flen	95,3	140	40	<u>Blekinge</u>			
Katrineholm	92,0	100	300	Karlskrona	88,1	109	30
Vingåker	88,4	75	30	" Nävrögöl	96,1	60	30
Eskilstuna	92,7	75	400	Bonneby TV1-station	91,3	25	100
Strängnäs	91,2	124	50	" Bockaryd	89,4	100	30
Nyköping	89,2	40	10	Karlshamn	94,3	329	10
<u>Östergötland</u>				Sölvesborg	92,0	75	30
Linköping FM/TV	95,5	98	300	Olovström TV-stn	88,4	50	100
" Ulrika	87,8	37	10	<u>Kristianstad</u>			
Norrköping, Krokek FM	89,0	342	300	Kristianstad, Torsbo	98,7	170	30
Söderköping	97,8	100	300	" Ö. Sönnarslövx	91,4	150	15
Motala	90,2	353	30	Bromölla	95,8	75	10
Vadstena	91,9	50	50	Östra Göinge, Bromölla	96,1	75	20
Ödeshög	92,5	100	30	Simrishamn, Kivik TV1	90,7	200	50
Mjölby	92,9	90	100	Tomellilla	x95,8	75	30
Böxholm	89,2	110	100	Ängelholm FM/TV	97,8	86	300
Åtvidaberg	91,4	75	150	Båstad, Kattvik	96,1	100	30
Finspång	92,5	150	100	Åstorp	88,3	75	10
Valdemarsvik	98,4	75	300	Klippan	90,2	75	30
Ydre, Österbymo	95,7	150	50	Örkelunga TV-stn	93,5	300	30
Kinda, Kisa FM/TV	95,3	400	220	Hässleholm	98,9	150	100
<u>Jönköping</u>				Perstorp	99,8	75	10
Jönköping, Bondberget	98,5	253	500	Osby	94,1	75	30
" Gränna	99,8	110	50	" Lönsboda	91,4	75	10
Nässjö	87,8	327	15	<u>Malmöhus</u>			
Eksjö	88,7	150	100	Malmö, Jägersro	90,2	97	30
				Burlöv	92,0	20	10
				Lund, Hardeberga	99,1	130	30

Landskrona, Rönneberga	x94,3	1300	10	Alingsås	90,2	150	50
Helsingborg, Olympia	99,2	127	50	<u>Skaraborg</u>			
Höganäs, Väsby	94,9	75	10	Mariestad	92,4	150	30
Eslöv	94,4	75	80	Töreboda, Slätte	96,2	125	80
Ystad	87,8	66	300	Gullspång	92,9	100	50
Trelleborg	92,8	120	30	Lidköping	91,8	150	50
Bjuv	97,4	40	10	Götene	90,2	250	10
Kävlinge, Dösjebro	96,1	40	10	Grästorp	93,4	75	20
Lomma, Malmö/Lomma	89,2	37	10	Skara	95,9	75	30
Svedala	x90,1	37	10	Vara	87,8	100	30
Skurup, Örsjö	96,0	37	10	Vara/Essunga, Nossebro	92,2	100	30
Sjöbo	x95,2	75	30	Skövde FM/TV	93,3	479	20
Hörby	93,2	363	10	Hjo, Hjo R1-stn	96,6	130	10
Höör, Frostavallen	97,9	125	30	Tibro	88,1	75	10
Staffanstorps	x91,3	40	10	Karlsborg	99,3	160	30
Vellinge	91,8	90	30	Tidaholm	92,8	75	50
Svalöv	93,1	75	30	Falköping	90,8	180	30
<u>Hälland</u>				Mullsjö	89,9	100	10
Halmstad, Oskarström FM	88,6	300	10	Habo	87,6	225	30
Läholm, Knäred	89,2	175	30	<u>Värmland</u>			
Hylte, Hyltebruk	96,6	125	100	Karlstad, Sörmon	92,2	40	10
Fälkenberg	x94,0	100	20	Grums	x99,8	100	40
" Ullared (ej TV-stn)	97,6	125	30	Forshaga, Deje	88,1	100	40
Varberg FM/TV	91,9	165	100	Hammarö, Skoghall	99,3	37	10
" Kungsäter TV-stn	96,0x	75	10	Kil	95,6	150	15
Kungsåkra FM/TV	95,2	91	70	Kristinehamn, Utsikts-			
" Förlanda R1-stn	97,4	75	30	berget	95,4	150	150
<u>Göteborg och Bohuslän</u>				Storfors	101,1	130	30
Göteborg, Brudaremsen	94,9	390	30	Filipstad	93,7	404	30
Partille	88,0	50	10	" Lesjöfors	96,9	75	30
Härryda, Mölnlycke	98,3	100	50	Hagfors	99,3	250	150
Öckerö, Hönö	94,1	40	10	Munkfors	91,8	100	10
Mölnådal/V	90,7	100	50	Arvika, Örshultaberg	97,0	200	150
Kungälv	91,4	100	50	Eda, Åmotfors	99,4	60	100
Stenungssund, Ödsmål	88,3	75	30	" Koppom	93,2	220	15
Tjörn, Rönnäng	87,6	90	20	" Häljeboda	87,8	150	10
Orust, Svanösund	98,7	100	50	Säffle	91,2	125	100
Uddevalle/H	x91,4	383	10	" Svanöholm	91,8	50	10
Lysekil	95,8	100	70	Årjäng	95,8	220	100
Munkedal	98,6	150	50	" Töckfors	97,4	150	10
Sotenäs, Kungshamn	x95,2	92	70	Sunne, Blåbärskullen	92,0	465	30
Strömstad	97,4	150	70	Torsby, Badå	98,1	270	15
Tanum, Surtung	90,6	100	200	" Lekvattnet	97,6	200	10
Göteborg, Angered	90,2	40	10	" Östmark	92,8	300	10
<u>Älvsborg</u>				" Vitsand	88,3	120	10
Vänersborg	98,3	150	50	" Loffstrand	89,0	300	100
Trollhättan	90,6	141	50	Torsby, Sysslebäck	98,1	266	30
Lilla Edet	92,4	100	30	" Bogrängen	90,1	250	10
Färgelanda	97,7	150	30	" Höljes	98,7	300	10
Alingsås	98,6	40	10	Årjäng	90,0	220	30
Ala, Alafors	95,4	75	300	Karlstad, Sörmon	87,7	201	500
Lerum, Gråbo	x97,6	100	20	<u>Örebro</u>			
Värgårda	97,0	100	30	Örebro, Lockhyttan FM	95,3	479	150
Herrljunga, Annelund	91,4	100	30	Kumla	94,3	40	10
Borås, Dalsjöfors	90,3	432	10	Askersund	87,6	130	30
Mark, Kinna	94,0	150	30	Laxå	97,8	110	150
Svenljunga	95,8	150	100	Hallsberg	89,2	120	100
Tranemo, Udaabo	90,7	150	100	Karlskoga	97,0	120	10
Ulricehamn	96,1	150	30	Degerfors TV-stn	95,9	150	30
Åmål	98,1	125	100	Nora	94,7	100	130
Bengtsfors	89,7	140	100	Lindesberg	96,4	200	150
" Bäckefors	91,7	357	10	Hällefors	89,0	200	30
Mellerud	95,9	100	30	Ljusnärberg, Koppar-			
Dals Ed, Ed	95,3	150	100	berg TV-station	98,3	150	40
Borås	92,5	432	30				

<u>Västmanland</u>				<u>Västernorrland</u>			
Västerås	91,8	290	50	Härnösand, Härnö	93,9	239	1000
Hallstahammar	93,2	75	10	Sundsvall	89,7	373	500
Surahammar, Ramnäs	101,7	50	20	Timrå, Sundsbruk	94,5	150	20
Sala, Broddbo RL-stn	97,0	90	150	" Lagfors	95,3	75	30
Heby, Östanäs	88,7	130	150	Kramfors, Lagnvik	90,5	300	10
Fagersta	99,9	150	10	" Mjällom	91,8	300	20
Norberg	95,0	100	30	Sollefteå, Multrä	96,1	509	2000
Skinskatteberg, Riddar-				Örnsköldsvik, Ås	89,7	282	1000
hyttans RL-station	93,7	250	30	Ånge	90,4	563	150
Köping TV-stn	89,0	100	300	Sollefteå, Junsele	99,8	130	10
" Köping	92,6	40	10	<u>Jämtland</u>			
Arboga	101,7	75	15	Ostersund, Brattåsen	96,1	366	300
Kungsör	97,1	60	15	Härjedalen, Sveg	89,0	562	6000
<u>Kopparberg</u>				" Hede	92,9	150	15
Falun, Hästberg	92,6	100	80	" Funäsdalen	98,8	431	10
" Enviken	x91,0	150	100	" Tännadalen	90,3	300	10
Borlänge, Stora Tuna	98,6	100	100	Åre, Undersåker	97,0	200	1000
Säter	91,9	100	100	" Duved	97,7	300	300
Gagnef, Björkberget	99,3	200	100	" Kallrör	93,0	250	10
Hedemora	93,9	200	100	" Enafors	94,8	150	10
Avesta	99,1	150	100	" Storlien	89,2	150	10
"	98,6	40	10	Berg, Stenstavik	89,5	150	300
Ludvika, Björkåsen	88,3	100	150	" Klövsjö	97,0	300	30
" Fredriksberg	91,2	150	50	" Ljungdalen	94,6	300	10
Smedjebacken	96,3	200	30	Strömsund, Grelsgård	93,7	200	500
Mora, Eldris	94,1	596	30	" Tåsjön	98,5	587	100
" Kräckelbäcken	90,0	150	10	" Gäddebo	94,4	150	25
Orsa, Nybodberget	91,3	200	50	" Jormvattnet	89,5	300	10
" Koppängen/Tunturib.	95,3	150	50	Ragunda	88,7	250	15
Rättvik	87,7	125	300	" Bispfors	91,3	300	10
" Dalfors				" Stugan	95,2	300	100
Leksand	94,7	150	50	Bräcke, Revsund	98,7	291	100
Älvdalen	93,4	150	150	" Kälarne	97,7	125	10
" Särna	x94,6	200	30	" Sörbygden	96,5	100	10
" Idre	99,3	150	10	Krokom, Ånge	92,6	300	100
" Grövelsjön	98,8	300	10	" Hotagen	90,3	200	10
" Drevdagen	92,9	150	10	<u>Västerbotten</u>			
" Gördalen	95,4	300	10	Umeå	98,3	150	2000
Vansbro, Hummelberget	99,9	300	10	Normaling	90,3	100	500
Malung	95,2	170	50	Robertsfors, Överklint	99,0	170	500
Malung, Tyngsjö	91,9	75	10	Lycksele, Knaften	90,9	455	1500
" Limedsforsen	89,2	150	10	Åsele	99,5	150	300
" Transtrand/Bol-				" Fredrika	93,9	200	150
heden	97,4	297	30	Norsjö	99,6	200	150
" Sälen	91,4	75	10	Malå	95,1	200	100
" Sörsjön	89,6	57	10	Skellefteå	92,4	364	3000
" Tandådalen	89,7	30	10	"	89,7	364	10
" Rörbäcksnäs	94,6	300	10	Vännäs	94,9	440	10
~~Gävleborg~~				Bjurholm	96,7	225	30
~~Gävle, Skogmur~~	98,3	297	300	Vindeln, Västerliden	93,4	225	1500
Sandviken,	89,9	120	100	Vilhelmina/N	88,6	350	300
" Österfärnebo	103,5	60	10	" Stalon	95,9	400	10
Hofors	95,3	130	20	" Kultsjön	97,9	150	10
Ockelbo, Åmot	93,4	200	20	" Bikenäs	93,1	250	30
Söderhamn	98,4	120	150	" Borkan	96,4	300	10
Bollnäs	89,7	200	100	Dorotea	96,4	200	500
Ovanåker, Edsbyn	99,4	150	100	" Risbäck	92,3	200	50
Hudiksvall, Forså	95,3	567	30	Storuman	89,1	433	1100
" Ångebo	x98,3	150	10	" Gardikfors	92,2	250	10
Nordanstig, Bergsjö	97,6	150	50	" Tärnaby	94,9	900	10
" Hassela	91,2	150	20	" Tärnamo	x93,6	300	10
Ljusdal, Färlila	99,9	200	150	" Hemavan	98,8	74	10
" Järvsö	97,3	150	10	" Joeström	90,8	300	10
" Ramsjö	90,9	150	50				
" Tandsjöborg	96,3	150	30				

<u>Västerbotten</u>			
Storuman, Umfors	91,4	300	10
Sorsele, Nalovardo	98,4	350	100
" Ammarnäs	96,7	447	10
" Sandsele	93,7	180	100
Umeå	89,8	40	10
<u>Norrbottnen</u>			
Luleå, Måttisund	87,6	120	150
" Niemisel	89,6	120	100
Boden, Hednoret	98,2	150	500
" Harads	96,8	125	100
" Gunnarsbyn	87,7	150	15
Piteå, Böle	97,7	100	300
" Koler	93,4	220	10
Älvsbyn	88,1	464	150
Haparanda, Kalix	99,8	328	100
Övertorneå	96,5	75	20
" Svanstein	99,2	150	20
" Hedenäset	95,1	75	20
Kiruna	93,7	399	1500
" Torneträsk	97,0	300	10
" Stordalen	93,5	65	10
" Björkliden	98,4	300	10
" Karesuando	88,7	150	10
" Idivuoma	94,7	150	10
Pajala	97,4	301	3000
Gällivare	97,7	503	1000
" Vietas	93,1	402	10
Jokkmokk, Tjalmejaure	91,9	250	1000
" Seitevare	92,5	225	10
" Kvikkjokk	95,2	300	10
" "	98,8	300	10
" Porjus	87,8	200	10
" Vuollerim	96,2	100	50
" Kåbdalis	95,7	150	15
Övertälj	93,3	367	300
Kalix	96,6	323	300
Arvidsjeur, Julträsk	96,0	600	100
Arjeplog, Galtisjeur	97,6	444	500
" Laisvall	93,1	150	10
Piteå	89,0	40	30

De sändarefrekvenser som är markerade i spalten med ett x anger att utredning om frekvensbyte pågår. De flesta sändare har betydligt lägre effekt än vad som är möjligt medan några få som Karlstad har högre effekt än planlagt. Nya beslutade sändare är Ekerö, Nynäshamn, Haninge, Tyresö, Sollentuna, Jakoberg, Kristinehamn, Nora, Falun Hästberg, och Boden Hednoret. /Televerket

På förfrågan har Televerket svarat att sändarort och kanalnummer inlagt i TVs testbild har diskuterats, men är ganska dyrt då det rör sig om många sändare. Normalt sänds testbild från Kaknästornet eller SR i Stockholm men ibland sänds lokal testbild. Varje station kan sända testbild oberoende av andra. /CES

Närradiosändaren i Stockholm City bytte polarisation från horisontell till vertikal i maj vilket förbättrade mot-

tagningen. Problemen med SR på 87,9 och 88,1 MHz blev mindre. /PA

TJECKOSLOVAKIEN: Detta land har börjat att använda det vanliga FM-bandet vid sidan av det östeuropeiska FM-bandet mellan 66 och 73 MHz. En sändare är nu i bruk på 101,9 MHz.

/Contact
USA: I början av juli fick den brittiske skådespelaren Mark Lindsay sin stora chans. Han skulle spela John Lennon i två amerikanska TV-bolags planerade serie om John Lennons liv. En anledning till kontraktet var att utseendet var väldigt likt. Två dagar senare avskedades han dock. Anledningen denna gång var att det visade sig att han tidigare hade bytt namn. I det brittiska skådespelarförbundet fanns det redan en medlem som hade samma namn som han hade när han blev medlem. Det olyckliga var att hans tidigare namn var Mark Chapman, d.v.s. samma namn som John Lennons mördare! Även om det var en olycklig slump ansåg TV-bolagen det var bäst att använda en annan aktör. /TT

Radio Marti inledde sina sändningar för Cuba den 20 maj 11.30 på 1180 kHz d.v.s. över VoA:s sändare på Marathon Key. Programmen sänds även på kortvåg 11.30 - 14.00 på 6075 kHz, 14.16 på 9570 kHz, 16.00 - 19.30 på 11815 kHz, 22.30 - 01.00 på 11930 kHz och 01.00 - 05.00 på 9660 kHz. /BBC

ÖSTERRIKE: Schulungssender des Österreichischen Bundesheeres testar nu på 3378 kHz liksom på 5035 kHz. /DXK

Därmed har vi nått slutet på denna nyhetsavdelning. Då vi kommer att ha en tätare utgivningstakt under hösten är det troligt att Gnistor och Ljusbågar krymper till cirka 4 sidor per nummer. Innan vi stänger butiken denna gång kommer några sena nyheter:

IRLAND: Radio Nova sänder på 738 kHz med 25 kW på dagtid och 10 kW nattetid. På dagtid är det den stora 50 kW sändaren som körs på halv effekt. På kvällar och nätter använder stationen en 10 kW sändare för att inte få problem med andra stationer. /TS

Böcker från England kan köpas billigt via Book Service by Post, G.P.O. Box 29, Douglas, Isle of Man, UK. Man betalar det engelska bokpriset + 15 pence för porto. Inbetalning kan ske i svenska pengar på svenskt postgiro 54 80 42-1. Säljer även kassetter och videoband billigt. /CES

Esselte köper danska Kanal 2

KANAL 2 slår igen?

Detta var en av många rubriker som kunde läsas i lokalpressen omkring den 1/7 1985. Sedan kanalen införde kodning av sina filmer, serier, underhållningsprogram i mitten av mars månad har många försökt göra egna dekoders för att kunna se alla dessa underhållningsprogrammen utan att behöva betala för att titta. Vissa har kanske själva försökt pula ihop en apparat; andra har lyckats och har då även försökt sälja dekoders till allmänheten till Kanal 2:s förtret.

Liksom i närradio är lokal-tv beroende av pengar för att kunna erbjuda tittarna program som ger höga tittarsiffror. Kapitalet som man satsat började sina och endast 15000 dekoders hade stationen lyckats hyra ut, ca 20000 uppskattas ha fixat egna dekoders. Spies blev tillfrågad om de kunde tänka sig att satsa pengar i Kanal 2 men sade nej. 6 miljoner danska kronor behövde kanalen för att kunna fortsätta. TV-stationens ägare Klaus Riskær-Pedersen meddelade att kanalen skulle stänga direkt - om inte de anställda är intresserade av att ta över. Detta meddelande lämnades strax innan Kanal 2 skulle inleda kvällens program. Det här inträffade den 1 juli 1985. Samma dag hade chefen fört ingående diskussioner med Spies-koncernen men som blev till intet. Även en annan tilltänkt investerare backade då ur med 4 miljoner välbehövliga kronor. Även ägaren själv tappade sugen och drog sig ur. Kanal 2 har försökt få Spies-koncernen intresserad av att ställa upp med pengar under en lång tid, redan hösten 84 då ännu sändningarna kommit igång fördes diskussioner med Spies. Även Janni har fått erbjudande som programvärd. Den senaste tiden har även försök gjorts med att slå ihop Weekend TV och Kanal 2 men utan resultat. Man menar att reklam skulle vara räddningen, vilket även Weekend TV önskar till sin station. Hela två miljoner kronor kostar det att driva Kanal 2 under en månad!

Till de anställda på Kanal 2 - Stationen är till salu!

Tjugo miljoner är vad som behövs. Reklam-TV lär knappast regeringen besluta om i ett rapp utan det blir till att skrapa ihop slantarna själva. De tillgångar som finns i Kanal 2 överlåter Riskær-Pedersen till de anställda om de fortsätter på egen hand. De anställda meddelade att de vill driva stationen vidare och sändningarna fortsatte som vanligt, men varje kväll hölls möten om man kunde sända eller ej samma kväll. Ett par advokater uppdrogs att hålla i det ekonomiska och lämna rapporter regelbundet om det ekonomiska läget. En arbetsgrupp som döptes till Kanal Klaus Kludder provade olika lösningar, ännu en gång skulle man försöka närma sig konkurrenten - Weekend TV. De anställda fick köpa alla aktier för 1 kronor.

Central avkodning i bostadsområden på försök

Hittills har varje person som önskat se de kodade programmen fått beställa en egen dekoder. Att bostadsområden centralt avkodar har kanalen tidigare inte gått med på, åtminstone inte till ett för hyresgästerna fördelaktigt pris. Bland annat Håleingborgshem (SABO-företag) har fört förhandlingar med Kanal 2 utan något vettigt resultat. Nu när ekonomin började vackla inleddes dock försök på vissa platser i Danmark med just att en dekoder placerades vid centralantennen. Givetvis blev det stor succe hos hyresgästerna. Någon närmare utvärdering av försöket har ej gjorts, åtminstone inte offentligt. Det behövdes pengar och det skulle ske snabbt om man skulle kunna rädda tv-stationen. Sedan början av juli månad har en konkursförvaltare haft kontrollen över Kanal 2. Betalningarna ställdes in, både ut- och inbetalningar. De som betalat in sin depositavgift och som av någon anledning vill ha pengarna tillbaka har fått vänta länge, själv väntar jag fortfarande, men allt detta stoppades i samband med att konkursförvaltare trädde in. Man hade nu ett par veckor på sig att ordna upp ekonomin. Den 26 juli gick fristen ut. Det stog då klart att finansmannen Riskær-Pedersen åter skulle ta över stationen. Hans bud låg 400 000 kronor högre än de andra intressenternas bud. Men de anställda vill inte ha honom tillbaka då man menar att han först hoppade av och lät dem ta över, de anställda fick köpa aktierna och nu kommer han tillbaka och tar tillbaka aktierna igen!

De anställda hotar med uppsägning

De 72 anställda på kanalen tar knappast emot Riskaer-Pedersen med öppna armar. Han har tidigare aviserat omfattande nedskärningar av personalen men de anställda har svarat med hot om massuppsägning. Riskaer-Pedersen kan knappast driva en tv-station utan några anställda. De anställda menade att de hittat en lösning och krävde därmed att få sändningstillståndet som fortfarande låg hos chefen och utan sändningstillstånd kan inte stationen fortsätta. Vid ett tillfälle har de anställda hotat med att stämma Riskaer för löftesbrott! Politikerna blev inte speciellt glada över det här bråket då man redan i höst skall utvärdera försöket med lokal-tv och nya regler skall utfärdas.

Den lösning de anställda funnit fram var en norsk intressent vid namn Media Vision som de menade skulle kunna driva stationen vidare, men Riskaer lade fram ett högre bud. Han hade hittat en intressent vars bud låg 410 000 kronor högre än de anställdas norska sponsor. De anställda krävde tillsammans med Media Vision att få ta hand om sändningstillståndet men då Riskaer hade bättre kort på hand vägrade han släppa tillståndet utan ville driva stationen vidare med hans intressent. Det företag som lade fram ett högre bud var svenska Esselte.

Svenska Esselte - en internationell jätte

Esselte har under 70-talet växt till en jätte inom bla kontorsmaterial och sedan ett par år är man även aktiva inom videobranschen. Esselte Video har växt till ett företag med en omsättning på 230 miljoner kronor. Det är bl a denna avdelning inom Esselte som sköter sändningarna via ECS-satelliten, samma som bla används av Sky Channel. Från denna satellit sänds kodade filmer till kabelnät i Europa. Än så länge endast i Holland och Belgien. Esselte hyr den tekniska biten, inköp av filmer och själva uthyrningen är Esseltes affärsidé. I hela Europa finns det en marknad på ca sju miljoner abonnenter, som bara växer. Det är här det lilla lokal-tv-försöket Kanal 2 i Köpenhamn passar in, om inte annat som ett sätt för Esselte att hämta erfarenhet. Dekodrarna har varit Kanal 2:s stora problem, den finska Salora-dekodern har varit för lätt att kopiera men när Esselte träder in skall det bli betydligt bättre och säkrare dekodere. Det skall vara i det närmaste omöjligt att kopiera av denna dekodere. Den är av märket Panasonic och det är samma typ som används bla i Holland. Esselte får alla intäkter från uthyrningen av dekodrarna. Kanal 2 får enligt det skrivna avtalet täckning för sina utgifter plus 10%, vilket i kronor betyder 28-29 miljoner dkr per år vilket enligt Riskaer-Pedersen är det belopp som man hittills använt sig lätt kan klara sig med. Totalt skall Esselte satsa upp emot 130 miljoner kronor i Kanal 2. Det är tre viktiga saker som Esselte kan erbjuda kanalen: Pengar - Teknik - Filmer.

Esselte segrade!

Kampen var i det närmaste avgjord innan själva beslutet togs i sjö- och handelsrätten i Köpenhamn. Rätten hade att anta det bud som var mest fördelaktigt för det företag som har pengar att hämta i Kanal 2. Eftersom budet låg väsentligt högre än den norska intressenten var det ganska naturligt att Esselte och därmed även Riskaer-Pedersen skulle vinna kampen om Kanal 2. De anställda krävde tidigare att få sändningstillståndet tilldelat men kulturministeriet ansåg inte att det fanns någon anledning att ändra tillståndshavare eftersom nu Esselte har gått in med pengar och resurser. De anställda har tidigare hotat med att avgå om Riskaer kom tillbaka men har nu tagit tillbaka sitt hot sedan Riskaer lämnat en del garantier. Han kommer inte att sitta i styrelsen för Kanal 2 och ej heller blanda sig i vem eller vem som inte skall sitta i styrelsen. De anställda får själva två medlemmar i styrelsen. Denna lösning nöjde sig de anställda med och stannar alltså kvar på stationen.

Strax efter att Esselte gått in med pengar började man åter ta itu med pengar och annat som legat stilla under kristiden. När man kommer att byta ut dekoderna mot Panasonic-grunkor och hur detta praktiskt skall gå till har man på tv-stationen ännu ej förklarat. Inte ett knyst har man sagt än så länge. Jag antar att det blir en pause i "kodandet" när utbytet inledes för att det skall kunna gå rättvist tillväga. Det skall bli intressant att se hur de rent praktiskt

kommer att lösa detta problem. För en tid sedan ändrades kodsignalen vilket enligt Kanal 2 innebär att de tittare som har "piratdekoder" inte längre kan se de kodade programmen. Enligt telefonsamtal med Televerket i Helsingborg med en av de ansvariga för kabel-tv i Hbg skall man försöka ta upp frågan om central avkodning med Kanal 2 åter igen, men man får intrycket av att frågan är ganska lågt prioriterad då man varje gång påpekar att "du får många fler kanaler att välja mellan vid årsskiftet till en lägre summa än vad du får betala för att få se Kanal 2:s program". Fortfarande har bostadsföretaget Hälsningborgshem ej gått ut med någon som helst information till hyresgästerna att Lokal-TV:n kan tas in via centralantennen. Fortfarande kodas i det närmaste samtliga program av underhållning och filmer. Ibland har det hänt att man inte kodat en serie eller en film men det hör till ovanligheten. Musik-TV, även kallat MTV, kodades tidigare i vår men numera sänds detta utan flimmer på skärmen.

Kanal 2-folk nu på Weekend-TV!

Den 30 augusti började WTV med ett nytt fredags-program kallat "Så der Fredag" som presenterades av 2 herrar varav den ena utav dem tidigare jobbat på Kanal 2. Vidare började WTV denna kväll med att köra ganska många vinjetter som delvis påminde om en del Kanal 2-vinjetter. Vid närmare granskning av listan över medverkande och programansvariga hittar man Peter Herforth som bla ansvarat för en mängd program på Kanal 2 och om mitt minne inte sviker mig även delaktig i Eldorado-programmen på DR.

Det nya programmet på Weekend TV täcker hela kvällen och består förutom en del serier såsom Rosa Panterna och deckare av en mängd intervjuer med kända personer. Programmet kan i viss mån påminna om program typ de långa programblock som visats på TV1 på lördagskvällarna, dock innehåller detta WTV-program mer kultur än svenska TV:n dito.

Kör radiostyrd bil och vinn pengar

Genom detta nystartade program kan tittarna även bli lite rikare. En bana med vägar, hus etc i modell-form har lagts upp på golvet och man har där placerat en radiostyrd bil. Tittarna får besvara en fråga och första rätta lösning som kommer in per telefon får vara med och köra den här radiostyrda bilen. En känd gäst får sköta själva styrningen och tittaren säger per telefon hur bilen ska köra. Potten är på 2 500 Dkr och för varje gång han/hon kör på ett föremål får man avdrag med ca 200 kronor, maxtid är 3 minuter för att komma igenom banan. Om denna tid överskrides blir det avdrag även här. I premiärprogrammet fick en tittare 900 kronor efter div avdrag. En ganska kul grej som lättar upp programmet. En av Köpenhamns lokaltidningar förser programmet med aktuella nyheter som läses upp i programmet. Programmet är inte direkt underhållande rakt igenom men det breddar i alla fall stationens totala utbud för lokala inslag om Köpenhamnsområdet.

Music Box-sändningarna fortsätter!

Ett "starkt kort" som vi redogjorde för i förra nr:t och som fortsätter på WTV är utdraget från Music Box. Att ta in satellit-tv i Danmark typ Music Box lär för privatpersoner ej vara tillåtet. WTV fyller därmed en stor funktion och deras program är därmed mycket populär, inte minst är det trevligt att se dessa program här i Helsingborg då Hbg inte ingår i kabel-tv-försöken. Med god antenn kan man se Lokal-tv:n skapligt i Helsingborg men det är viktigt med fri sikt och noga inriktad antenn. Music Box sänds fredag och lördagsnätter med start i regel omkring midnatt och under två timmar. Varje fredag sänds Chart Attack Top-40 och för det mesta First sight Show - en känd artist recenserar nya låtar. Lördagar varierar lite, senaste helgen sänds Europarade, en toplista som sänds från ett disco i Holland samt One Night Stand - en känd artist live. Söndagar har ibland innehållit ett kortare program men numera slutar sändningarna i regel kl 22.00, sedan är det paus på lokal-tv:n fram till 23.00, då KKR tar över. En ganska märklig programplanering.

Under sommaren har sändningarna ibland inte börjat förrän 20.00 eller 21.00, med undantag av KKR, men nu börjar både Kanal 2 och WTV sina sändningar 19.00. Kanal 2 har fn inga sändningar på dagtid, men WTV sänder en del reprisar på söndagseftermiddagarna.

PLORF

NUTWORK

Så är det åter dags att kasta sig ut i eterbruset för ännu en rundtur i de olåka bandens utbud. Tyvärr har min egen DX-flit varit obetydlig de senaste veckorna p.g.a. semesterresor och liknande. Lyckligtvis finns det andra som är aktiva och bidrar. Innan vi tittar på QSL-kapen och utforskar loggarna som är noterade i Svensk Subversiv Tid SST, ska det komma en dos förmaningar. Det är nå

turligtvis trevligt att det kommer bidrag, att de som regel har kommentarer, är skrivna på endast en sida av papperna, med SIO och signatur på varje logg. Men det är en fördel om ni inser vad för typ av tipsspält det är och inte orsakar onödigt extraarbete. Vad jag syftar på är att denna spalten är uppbyggd så att vi samlar alla loggar av en station på samma frekvens under ett tips. Detta är ingen specialpiratlogg typ DX-Special där stationerna loggas separat för varje datum och som regel utan programinformation och bara torftig upplysning om vilket språk som använts. En annan sak som orsakar extra sorteringsarbete är tveksam frekvensavläsning. De flesta mottagare nu för tiden är utrustade med digital frekvensavläsning. Men den frekvens man avläser är den frekvens man lyssnar på och inte nödvändigtvis den frekvens stationerna sänder på. Och det är de frekvenserna som det sänds på som vi ska logga. Det är lätt att lurats av en frekvensvisning då man gärna snedställer mottagaren något för att få ett diskanttrikare ljud, det kan vara svårt att i AM-läge avgöra mittfrekvensen och dessutom är alla frekvensvisningar, inklusive digitala, inte 100 % exakta eftersom en mottagare inte är helt linjär. Det är trots allt inte exklusiva mätmottagare vi DX-ar på. Enda säkra sättet att veta sänd frekvens på är att gå över i SSB och ta in en känd frekvens och justera BFO:n så att mottagaren nollsvänger på exakt frekvens, därefter rätta in den önskade frekvensen & ha samma BFO-inställning. Då kan man höra på vilken frekvens mottagaren nollsvänger och därmed avläsa exakt frekvens. Slår man över till AM ser man att utläsningen ofta slår lite grann. Alltså om en station varierar i loggarna ± 1 kHz kan det lika gärna vara fölläsning som frekvensdrift som gör de olika resultaten eller så står de för vars hälften. Jag ber er därför att använda samma uppställning som i spalten: en rad per station med alla datum ett v efter frekvensen om den varierar ± 1 kHz. Och framför allt använd den tid som vi använder i Sverige vid avlyssningstillfället: SNT på vintern och SST på sommaren. Vi vänder oss till svenska DX-are, inte till månbas Alfa! Språk och sekundangivelser av stängningen av piratsändare är ointressant, exakt stängning på minuten är användbart för stationer som sänder regelbundet, typ lokalstationer. Alltså tänk till och logga vad andra DX-are har användning av. Nu QSL-sektionen där LEB visar årets skörd:

ALASKA: KNLS 7355 k b info sch LEB
 ANGUILLA: Caribbean Beacon R610 k SPZ
 DANMARK: LR Galton 100500 b info 1m LEB
 R Svendborg 100900 brev f/up LEB
 R Esbjerg 100900 b sti SM-1? f/up LEB
 Kolding NR 101200 brev SM-1 1 v LEB
 R Viborg 103800 ungefär som CES SM3 LEB
 GAMBIA: R Syd 7424 kort 20 v LEB
 INT. VATTEN: R Monique 963 kort 3 v LEB
 kortet är egentligen inte QSL men allt är ju relativt...

ITALIEN: R Spoleto 7140 kort 20 v LEB
 2 dek brev schema
 R Nuova Musica 7480 ste dekal 7 v LEB
 IRLAND: R West 765 stencil 3 v LEB
 R Carousel 1386 stencil info 1 m LEB
 JAPAN: NSB R Tanpa 3925 kort 4 v LEB
 MALI: R diff Nat du Mali 4783 k 2v LEB
 SRI LANKA: AWR Southern Asia LEB
 15425 2 kort dek tidn info, 3v LEB
 svar dels från Radio Monitors Intdels från AWR.

STORBRITANNIEN: Invicta Sound 603 LEB Pennine R 1530 brev 3 dek 2v LEB
 kort via IBA 2 v BBC R Cleveland 1548 kort 2v LEB
 Chiltern Radio 792 kort info 2 v LEB London Greek R 1611 brev lapp CES
 Southern Sound 1323 brev 2 dek 3 v LEB SVERIGE: R Blekinge 98300 kort 3d LEB
 Manx R 1368 kort SPZ Göteborg nr 94900 kort, brev info CES
 BBC R London 1458 kort 2 v LEB lista över P4-sändare och norsk nr.
 BBC R Merseyside 1485 b dek alm 3v LEB VANUATU: R Vanuatu 7260 kort 4v LEB
 R Mercury 1521 kort via IBA 2 v LEB Därmed var postskörden slut dennagång

10.15 963 Radio Monique lirade The Surfers och rekade för CES 3-4
 Jan van der Broeks däckservice och Free Radio Magazine
 09.40 1107 5/3 Moray Firth Radio spelade ABBA SPZ 2
 06.40 1188 Radio Dublin gav sitt telefonnummer, lådig SPZ CES 4
 21.30 1269 DLF med rapport från EDXC-konferansen i Madrid SPZ 4
 06.20 1305 6/4 GB Radio körde Phil Collins och REO Speedwagon, SPZ 342
 stationen har upphört nu. ERI betydligt lättare här
 08.20 1476 Country Sound med fotbollsreferat. Frågan är spelar SPZ 454
 de verkligen fotboll 07.20 lokal tid? Eller loggar du i en konstig version av
 GMT med AM och PM?? Använd svensk tid så missförstås inget!
 01.50 1508 19/5 Radio-Torenvalk spelade Go West och Tears for Fears SPZ 444
 adress-Box 36, 7010AA Ganderen
 02.50 1508 12/5 Radio Tonair Int med brittisk DJ som enligt Radiote-SPZ 3-4
 26/5 lex var Stephens från EMR, c/d 02.25
 02.10 1508 1/6 Radio Arena på engelska lirade Queen SPZ 243
 03.50 1508 2/6 Radio Orang Utan med engelska och svenska spelade SPZ 453
 23/6 Rhythm of the night och Some like it hot
 06.15 1530 Pennine Radio hade tydligen inga program SPZ 3
 01.05 1611 4/4 Radio Casablanca gav adress Postbus 25, 7880 AA SPZ 353
 Emmercompasuum, d.v.s. en klassisk adress
 00.45 1613 4/5 Radio Kristal spelade ABBA och bokstaverade namnet SPZ 454
 00.10 1613 3/3 Radio Armada med adressen, lyssnar du bara på adress SPZ 4
 01.55 1614 3/3 Satellit BC på engelska med Dedemsvaartadress SPZ 433
 23.45 1613 16/3 Panter Radio tiggde rapporter till Postbus 42, SPZ 4
 3/5 Delfzyl, Holland vilket är en ny adress
 19.40 1615 4/3 Johnny Walker, Postbus 13, Weerselo stängde 20.05 SPZ 555
 00.35 1615 8/3 Radio Casablanca spelade Bowies This is not America SPZ 242
 19/6 annonserade adress i Emmercompasuum
 01.00 1615 30/3 Radio Atletico med Queen har ingen adress SPZ 4
 01.05 1615 7/4 Radio Spanningzoeker med Moonlight shadow SPZ 5
 02.00 1615 7/4 DID troligen Radio Telstar i Ruurlo SPZ 3
 23.30 1616 25/5 Radio Pamela på engelska och med Hunstonttonadress SPZ 443
 02.30 1617 9/3 Radio Armada hördes även 17/3 SPZ 454
 01.50 1617 9/3 Radio Moonlight tog över SPZ 353
 01.10 1618 2/3 Radio Moonlight hade vinglat hit detta datum SPZ 343
 23.50 1619 19/4 Radio Catweazle med kvinnlig DJ och Postbus 39 i SPZ 353
 9679 ZG Scheemda
 23.05 1619 21/3 Radio Tonair hade inget program? SPZ 3
 01.00 1624 25/5 Radio Music Boy lirade Queen. Adress Box 53, 9600 AC SPZ 2-3
 Hoogezand. Att nämna adresserna som tips är inte särskilt smart. Vi har sär-
 skilda fri radiosidor för adressinformation etc. Adressen uppläsning är knap-
 past något tips då de flesta stationer förr eller senare annonserar sin adress
 och på området över 1600 kHz kommer adressen snarare förr än senare!
 00.45 1636 6/4 Radio Armada på den här ovanliga frekvensen SPZ
 11.40 6200 24/3 Falcon Radio med Box 99, Northampton, England även SPZ 343
 28/4 5/5 19/5 26/5. Har påkostade QSL-kort
 11.20 6201 31/3 Radio Apollo Int spelade Billy Ocean SPZ 322
 12.45 6202 21/4 DID holländare med Night shift. Albatros? SPZ 3
 11.10 6205 23/6 DID med finländska och Dedemsvaartadressen. Det kan SPZ 353
 kanske vara Radio Royals som körde här för något år sen
 11.50 6205 2/6 Radio Pamela lirade Relax med FGTH, ogen sändare? SPZ 443
 13.10 6206 sönd Radio Delmare tiggde pengar och uppgav banknummer. SPZ 3-5
 Detta är väl inte så konstigt med tanke på att Johan Rod fick böta CES
 enorma belopp då han räddades på mellanvåg. Stationen är även känd för att sän-
 da ut band från andra som inte har egna sändare, program av högst varierande
 kvalitet: Radio CLCG med DX-information och Chess, Radio Rastafari med reggae,

FRS Holland med DX-program och Laser 558-inspelning, Kiwi Radio, P.O. Box 1437 Hastings, Nya Zeoland med We are the world 23/6, Radio Tutenchamun samma dag och slutligen Radio Marabu på engelska och norska 26/5. Observera om man hör och rapporterar flera av dessa program på 6206 kHz är det ändå bara en station (Delmare) man hört. FRSH-sänder dock egna program på 41-metersbandet.

12.00	6208	2/6	Radio Tonair Int på engelska	SPZ	555
11.05	6214	19/5	Scanwood Radio på finska med CW-QRM flyttade hit från 6271 kHz	SPZ	3
12.00	6220		TWR/Monte Carlo flyttade hit upp från 6215, d.v.s. 5 kHz ännu högre upp i bandet, Lorenzenmodulation	CES	3-4
11.35	6226	28/4	Radio Albatros spelade Midnight man, nås på Post-19/5 25/5 bus 290, 3330 AG Zwijndrecht	SPZ	3
10.35	6229	3/3	BRI firade 5-årsjubileum 23/6 och gav adressen till 24/3 Free Radio Roundup, även 31/3 2/6 28/4	SPZ	2-4
12.15	6229	7/4	Radio East Coast Commercial med DX-program och Nor-2/6 man Nelson, även 5/5 // 7317	SPZ	333
10.55	6238	24/3	Radio Tonair Int spelade Words och berättade att de haft problem men hotade sända första söndagen i månaden, 7/4	SPZ	554
14.40	6238	7/4	Radio Meteor med engelska och finska	SPZ	1-2
12.00	6238	7/4	Radio Atlantis SW spelade Easy lover och tackade för all brev de fått och gav adressen	SPZ	3
11.35	6238	17/3	Atlanta Radio spelade Boys of summer på vintern	SPZ	3
11.55	6238	16/6	Radio Titanic Int med DJ David Carmichael 23/6	SPZ CES	343
13.00	6239	24/3	Rebel Radio Network är nytt namn på Londonprogrammen över ECC med John England, Box 255, Venus, Texas 76084, USA	SPZ	4
09.05	6240	10/3	Spectrum World Broadcasting omtalade Dan Olssons 5/4 19/5 rapport	SPZ	3
10.40	6240	7/4	Radio Arona på engelska hade även de en adress!	SPZ	4
12.10	6240	9/6	Radio Gemini hör till veteranerna på bandet	SPZ	222
10.50	6241	27/5	Radio Dutch Boy sände tydligen bara en adress?	SPZ	2
12.45	6263	3/3	Radio Krypton har nu stängt butiken, 10/3	SPZ	3
11.30	6265	7/4	Radio Apollo Int med Apollo DX	SPZ	3
10.30	6271	19/5	Scanwood Radio på finska spelade rock	SPZ	4
11.15	6272	7/4	Radio Ridiculus svag som vanligt, töntigt namn	SPZ	2
12.55	6276	10/3	Radio Ridiculus, Box 1019, 2200 BA Noordwijk	SPZ	1
12.45	6280	10/3	Westside Radio talade om Delmare, 17/3	SPZ	2-4
09.50	6293	31/3	Radio Bluebird med Let's dance och Rock around the clock, lär inte svara på rapporter	SPZ	232
12.15	6300	28/4	Channel Radio sände faktiskt musik	SPZ	4
12.10	6300	26/5	Weekend Music Radio med Elton John Sad songs	SPZ	2
12.30	6307	28/4	Radio Dutch Boy med bokstaveringsövningar, 26/5	SPZ	2-4
11.15	6310	16/6	Radio Ireland Int, de flesta irländare talar engelska	SPZ	4
12.40	6310	7/4	Voice of the Leek men det lär enligt Radio Telex ha varit någon annan som sänt, liknande har även drabbat Radio Apollo. Stationen nås väl via Apollo?	SPZ	4
12.10	6310	19/5	Rebel Radio Network = London = ECC, 26/5 9/6 16/6 23/6 John England talade och spelade okänd musik	SPZ CES	3-4
12.05	6312	23/6	Radio Brigitte med Ryan Paris och dålig mod.	SPZ CES	2-3
10.35	6910		Radio Dublin med Can't fight this feeling	SPZ CES	343
09.45	7125		AWR/Forli talade om vad kristen musik är, anrop på heltimmen där de bad om rapporter till Portugaladressen	CES	3-4
10.00	7295		Radio Milano Int talar även de USA for Africa, tidigare sändes även bandade program från Radio Victoria på lörd- och söndagar. I dessa kunde i sin tur höras inspelningar av KYOI och Radio Tita - men Victoria har ekonomiska problem och upphör till hösten. Till dess sänds programmen även Radio Time. Över RMI går även band från Radio Earth som är amerikanska religiösa program. Som påpekats tidigare är detta bara <u>en station</u> precis som i fallet med Delmare.	SPZ CES	3-4
10.00	7310	31/3	Radio Bavaria med DJ Mike läste upp flera gånger, har även nämnt Magnus Nilssons rapport 24/3 7/4 verkar inte ha mixer utan miken hålls även en enkel kassett- 21/4 bandspelare när musik sänds, 21/4 28/4	SPZ	2-4
10.25	7310	9/6	Starlight Radio med test och Second time, 16/6	SPZ CES	2-4
11.00	7310	8/4	Radio Meteor med finsk rockmusik, hamsk tyckte	SPZ	353
11.10	7313	9/6	Radio Black City med Diana Ross Touch by touch	SPZ CES	2-3

- Vet du vad det är för skillnad på en känguru?

- Nej.

- Då hoppar vi över den.

10.40	7314	25/5	Radio-Batida hade inga program? Även 8/6	SPZ	344
10.10	7315	3/3	KBC med The KBC Competition, även 28/4 23/6	SPZ	554
12.40	7315	3/3	Radio KPO (=KBC) rekade Carolina T-shirt	SPZ	3-4
10.40	7315	23/6	Radio Bonelux varvade oldies och färsk singlar	CES	242
11.00	7315	10/3	QID med nonstopmusik d/d 11.04	SPZ	445
10.30	7315	26/5	Future World Radio med DJ:s Janey Smith, Joey Turner	SPZ	
Percey-Steward spelade Katrina and the Waves, Go West etc, 3/3 5/5					
10.15	7315	5/4	Radio Meteor med DX-program om bl.a. Radio Hotel	SPZ	353
Amigo, Radio Foundation, Radio-Waves Int, BRI och Arona					
12.10	7317	5/5	Radio East Coast Commercial med DX-program// 6230	SPZ	544
11.15	7320	10/3	Radio Bavaria testade	SPZ	454
11.30	7320	2/6	Radio Titanic Int på engelska och svenska	SPZ	555
10.35	7320	24/3	Future World Radio lirade Solid, Easy lover, Just	SPZ	555
another night samt Foreigner, skivryttare var Joey Turner					
13.00	7325	21/4	Radio 48 med Dave Scott show	SPZ	4
10.55	7330	17/3	Radio Atlantique 2000 Int med Easy-lover, 21/4 19/5	SPZ	1-3
11.10	7344	5/5	Radio Batida konstigt nog på tyska? Anropade t.o.m.	SPZ	2-4
10.40	7347	26/5	Radio Brigitte läste lyssnarrapporter	SPZ	2-3
10.25	7348	7/4	Radio Noorderzon med test, DJs Hans och Nico, 26/5	SPZ	3
12.10	7349	10/3	KBC på engelska	SPZ	222
10.40	7354	28/4	Radio Brigitte på engelska med kvinnlig DJ	SPZ	453
11.55	7375	7/4	Crystal Radio med DJ Patti Smith som ville ha rap-	SPZ	4
8/4 porter, 21/4 5/5 19/5 2/6					
11.20	7375		Vatikanradion roer sig nu här tillsammans med eiffer	CES	3-4
siffertant, fin frekvensplanering...					
10.10	7423	23/6	Radio 101 Int hade inget program?	SPZ	2-4
10.00	7445	23/3	Radio 101 Int med rapporter och ABBA, 10/3 24/3 5/5	SPZ	333
09.45	7485	3/3	Radio Nuova Musica med Wham!	SPZ	3
15.00	9720		SLBC på engelska spelade Amazing grace	SPZ	1-2
08.05	15190		KYOI spelade Bruce Springsteen	SPZ	4

Vi lämnar knasterbanden och övergår till FM-brusets fantastiska värld. Dessa band kräver en ganska regelbunden bevakning för att resultera i större mängder loggar då konditionerna kan variera kraftigt från dag till dag. Som regel är tropokonditioner mer förutsägbara då man kan märka under flera dagar hur de byggs upp och flyttar sig i olika riktningar.

20.35	887700	9/6	RAI med ett Id i sörjøn	LEB	0-3
20.10	889000	9/6	RAI Stereobuno med program om Bruce Springsteens	LEB	0-4
19.50	89200	9/6	ERT 1, Kavala med grekisk musik, har ej stereosänd-	LEB	0-4
ningar, ID och paussignal kl 20.30					
18.24	89100	11/6	Radio Salud, Barcelona drog till med två skorekla-	LEB	2-5
mor på raken					
00.15	90200	--	BBC/Berlin överröstar CNS lite då och då	CES	2-3
19.29	92000	11/6	RAI Stereobuno även denna gång, pest	LEB	0-3
19.20	92600	11/6	Gamma Radio med okänd ort med jingle försvann snabbt	LEB	0-4
12.02	92800	16/6	Radio Popular de Asturias, Oviedo hade ett "popular	LEB	0-3
de Asturias"-id och bör vara denna sändare då det var denna frekvens. Det lär väl ändå finnas lokala program Radio Popular de Oviedo på denna sändare. Hördes dåligt,					
23.15	93000	29/5	BFBS med fotboll från okänd cupfinal	CES	222
19.05	93100	11/6	Radio Euskadi 2, Bilbao med nyheter och reklam för	LEB	0-5
"E1 Casco viejo". Vad undrar tipsaren. Den gamla hjärnskålen låter inte så lockande så kanske ska det vara "Vasco" i stället för "Casco" och i så fall kunna syfta på något gammalt baskiskt?					
08.10	94900	29/5	Göteborg närradio piper här, även 3-4/7	CES	333
00.00	99100		Radio P4/Lund nr med omväxlande Jesse, Leo eller Pat	CES	3-5
rik Larsson, lista lördagar 18.00. Lattar före midnatt drar ofta över tiden.					
- Tycker fröken om Cole Porter?					
- Ja, det skulle vara gott med ett glas.					

18.17 100400 11/6 Catalunya Radio med ett id långt nere i bruset LEB 0-3
 18.30 100500 11/6 Radio France Landes med en topplista störde LEB 1-4
 17.02 100500 17/6 Radio Rega (?) med OID QTH, och en jingle LEB 3
 23.45 100700 25/5 Radio Holbæk med programmet "Pinsebal" med musik, LEB 3-4
 hälsningar och intervjuer. Bland annat intervjuades en något överförfriskadsp
 ortkommentator Palle Holgersen av de utsända Ole och Morten. Den 6 juni på kv
 allen stod Morten plötsligt på trappan hos LEB och viftade med lyssnarrappor
 ten och sa: "Hej, det är jag som är Morten!". Tillsammans med en tjej var han
 på väg till Ullovi och Bruce. LEB blev intervjuad för Holbæk Amts Venstreb-
 lad och lovad QSL och tidningsklipp, som dock inte kommit. Även HMV hörde sta
 tionen den 25/5. Här hörs de bara som surr när Niverød ligger ute med bärvåg.
 17.35 100900 20/6 Byens Radio, Århus. Denna frekvens går lite då och LEB
 då, liksom 101,2 DNR, 101,6 Odense och 102,4 Kalundborg.
 19.20a101000 9/6 Radio Sofia med "Horizont"-programmet. Fint i stereoLEBs3-4
 med sport och musik. Även på 101,5a och eventuellt 102,3a med samma program.
 17.07 101100 17/6 Radio Mare Abruzzo, Ortona med id LEB 2-5
 11.27a101200 16/6 Radio Eclipse på franska med Prince och RED Speedwagon 0-4
 17.40 101200 20/6 Radio Fjord, Mariager talade om M/S Carla som skall LEB 3-4
 trafikera fjorden i sommar
 19.48a101300 11/6 R.M.P. på franska talade om TV-programmen i FrankrikeLEB 3-5
 rike, telefon 594747, någon som vet vad detta är?
 08.10 101900 Radio Göteborg som ni minskat till normal sändnings-CESs444
 tid talade med män som kör utan körkort och är tjuvskytt
 19.00 102000 20/6 Radio Århus kom fram trots Malmö-sändaren, hade dockLEB 0-2
 hoppats på Ålborg på 102,2 MHz
 17.50 102500 20/6 Radio Randers efterlyste en stulen bil. Kl 18.00 togLEB 3-5
 Kanal 7 över för en timme innan Radio Randers återkom.
 16.15 106000 5/6 SEBS tentativt med kvinnlig DJ LEB 4
 16.25a106000 5/6 Tele Radio Norba, Conversano (BA) med massor av LEB 2-5
 FIAT-reklam, som Gevalia - alltid nyrostad
 16.50a106000 5/6 Radio Monte Carlo fadade in efter ovanstående och LEB 2-5
 spelade Your heart keeps burning
 17.15a106000 17/6 Radio Mondo Nuovo någonstans i Italien LEB 0-4

LEB beklagar att mottagaren har dålig avläsning och en del frekvenser därför
 är cirkafrekvenser. Radio Rega, Gamma Radio och Radio Mare Abruzzo är italia-
 nare. Nu över till flimmerkistans utbud:

08.45 E2 16/6 PTT/SRG 1, Bontiger med testbild LEB 3-4
 09.00 E2 16/6 ARD, Grönten med testbild LEB 3-4
 09.45 E2 16/6 TVE med testbild LEB 2
 17.30 R1 13/6 TSS med program LEB
 09.50 E3 16/6 JRT med barnprogram och amerikanska serien "Grizzly LEB 2-3
 Adams"
 12.55 E3 21/6 TVE med tb och DR-QRM, även 6/6 CES LEB 2-3
 11.48 E3 22/6 RTP, Lousa med tb LEB 3
 10.30 IB 16/6 RAI syntes svagt bakom Danmark med en "spegelbild" LEB 1-2
 22.30 E5 4/6 ARD med en politisk kommentar CESf2-3
 23.10 E8 29/5 TV1DDR med toator, DR-QRM, 3-4/6 CES 2-3
 23.15 E9 29/5 ARD talade om bostäder och hade reportage om film- CESf252
 30/5 mässan i Cannes // E22, 3/5 3/6
 08.00 E11 29/5 NRK med testbild, nu med klocka //E10 CES 252
 22.15 E21 27/5 ZDF med bl.a. debattprogrammet 5 nach zohn, verkar CESf2-3
 ha de tråkigaste programmen vid 21-22-tiden, även sedd 28/5-6/6, LEB
 20/6-4/7 d.v.s. går ganska ofta och ligger på gränsen till regelbundenhet
 20.00 E22 3/6 TV2DDR talade om socialismens inverkan på sporten CES 2-3
 4/6 även på kanal 24
 14.30 E24 21/6 DOR F2, Marlow med testbild LEB 2
 20.00 E30 20/6 ZDF, Hamburg med cirkus i färg, senare även //Eutin LEB 3
 Här är kanal 21, 35 och 39 de regelbundnaste, 30 ovanligare
 20.40 E38? 3/6 TV1DDR med Der schwarze Kanal, ny sändare? CES 343
 22.00 E40 31/5 NDR III med klassisk musik och soffsitterier CESf2-3

Denna gången tipsade LEB Lars Eriksson i Båstad med Luxor stereo med 8-elomen-
 tare + rotor, Luxor TV, SPZ Stefan Printz med Kenwood R-1000 och Ces med Trio.
 /CES

Ut till Laser och Radio Caroline

Under en vecka i månadsskiftet september-oktober 1984 besökte Bernt Erfjord åtskilliga ILR- och BBC-stationer i Storbritannien. Han tog också en närmare titt på Radio Caroline och Laser 558 ute på Nordsjön. Här kommer hans reserapport.

Bernt jobbar som ljudtekniker på NRK i Stavanger, Norge.

Mitt första resmål var Londons flygplats "Heathrow". Planet landade mitt på dagen, onsdagen den 26 september. En av mina brevvänner mötte mig på flygplatsen och tog mig med in till centrum av London. Vi åkte omedelbart till NRK:s kontor i staden, en byggnad som bl a delas med utrikeskorrespondenter från Sveriges Radio och Danmarks Radio.

Onsdag kväll reste jag vidare till Liverpool, och nästa morgon avtalade jag om ett besök på Radio City. Stationen var väldigt positiv till att ta emot mig. Jag tillbringade ett par timmar i Radio Citys lokaler på Stanley Street. Ingen stor gata, och inte heller något stort ståhej kring stationen. Endast en beskedlig ljusskylt utanför skvallrade om Radio Citys existens.

Festival Radio från en bandspelare

Jag var självklart intresserad av Festival Radio, och det väckte uppståndelse när jag berättade att jag hört radiostationen. De kom väl ihåg min rapport. Det hade bara kommit några enstaka rapporter, och de som kom hade överraskat personalen. De trodde inte det var möjligt att Festival Radio hördes så långt.

Radio City hade satt upp Festival Radio på 1530 kHz. Programmen informerade om den internationella blomsterutställningen i staden och gav tips på vad turister kunde göra i Liverpool.

Sändaren var på 100 Watt. Antennen var konstruerad som en dipol med en effektivitet på 30 %. Eftersom antennen bara sträckte sig några meter över marken kunde signalen knappast vara så stark.

Festival Radios utrustning var inte mycket att skryta över. Den bestod av en stycken bandspelare, som repeterade samma band om igen. Samma band användes hela tiden som stationen var i eteren. I pauserna, när bandet automatiskt spolades tillbaka, kopplades en

cartridge-maskin in med nyheter om de aktuella arrangemangen på "The International Garden Festival".

Kassetten byttes ut med jämna mellanrum under sommaren och hösten. Det kunde dock gå en månad mellan gångerna som kassetten byttes ut. På det hela taget en mycket primitiv uppläggning!

Radio City gör själv reklamslag

Då var Radio City mer intressant. Det är en av de största ILR-stationerna, och har en stab på 70 personer. Radio City är en av de få stationer som producerar sina egna reklamslag. En del av staben har detta som sitt arbetsfält. Stationen spelar också själv in en del konserter och musik.

Eftersom Liverpool intimt förknippas med John, George, Paul och Ringo var ett besök på det nyöppnade Beatles-muséet en självklarhet. Då jag ju BBC Radio Merseyside bara ligger några kvarter från muséet passade jag på att göra en visit på stationen.

Mindre än Radio City

Radio Merseyside är något mindre än Radio City. Den har cirka 35 anställda och är byggd som alla andra BBC-stationer (har man sett en så har man sett alla).

Stationen har standard-byggda kontrollrum efter BBC-modellen i kubform. Varje studio kan betjänas från flera kontrollrum, och varje kontrollrum kan betjäna flera studior.

BBC Radio Merseyside sände också egna program från "The International Garden Festival". Deras sändningar var mer avancerade. De hade byggt upp en studio i en av utställningshallarna, och körde liveprogram därifrån under festivalen.

Mobil försöksstation

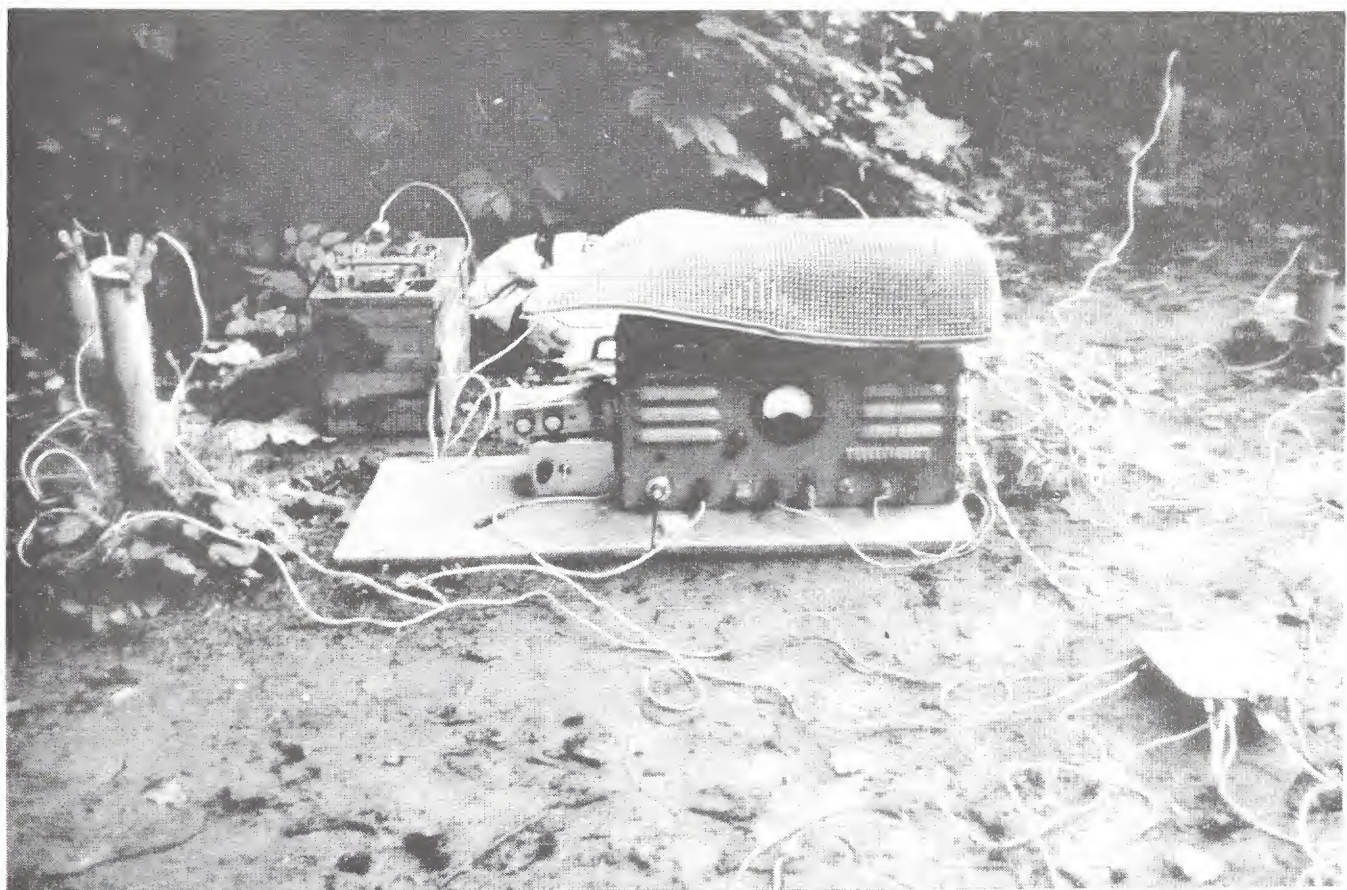
Fredag morgon styrde jag kosan mot Wigan - en liten engelsk stad. Till slut fann jag Market Square, och några minuter senare intervjuades jag live i programmet över BBC Radio Wigan & Leigh - Radio Manchesters mobila försöksstation. Den sände på FM och skulle bara hålla på ett par veckor till före stängningen. Jag var naturligtvis tvungen att skriva under en namnlista med kravet att permanenta Radio Wigan!

Stationen hade en personal på fem personer varav två var DJ:s. Varje

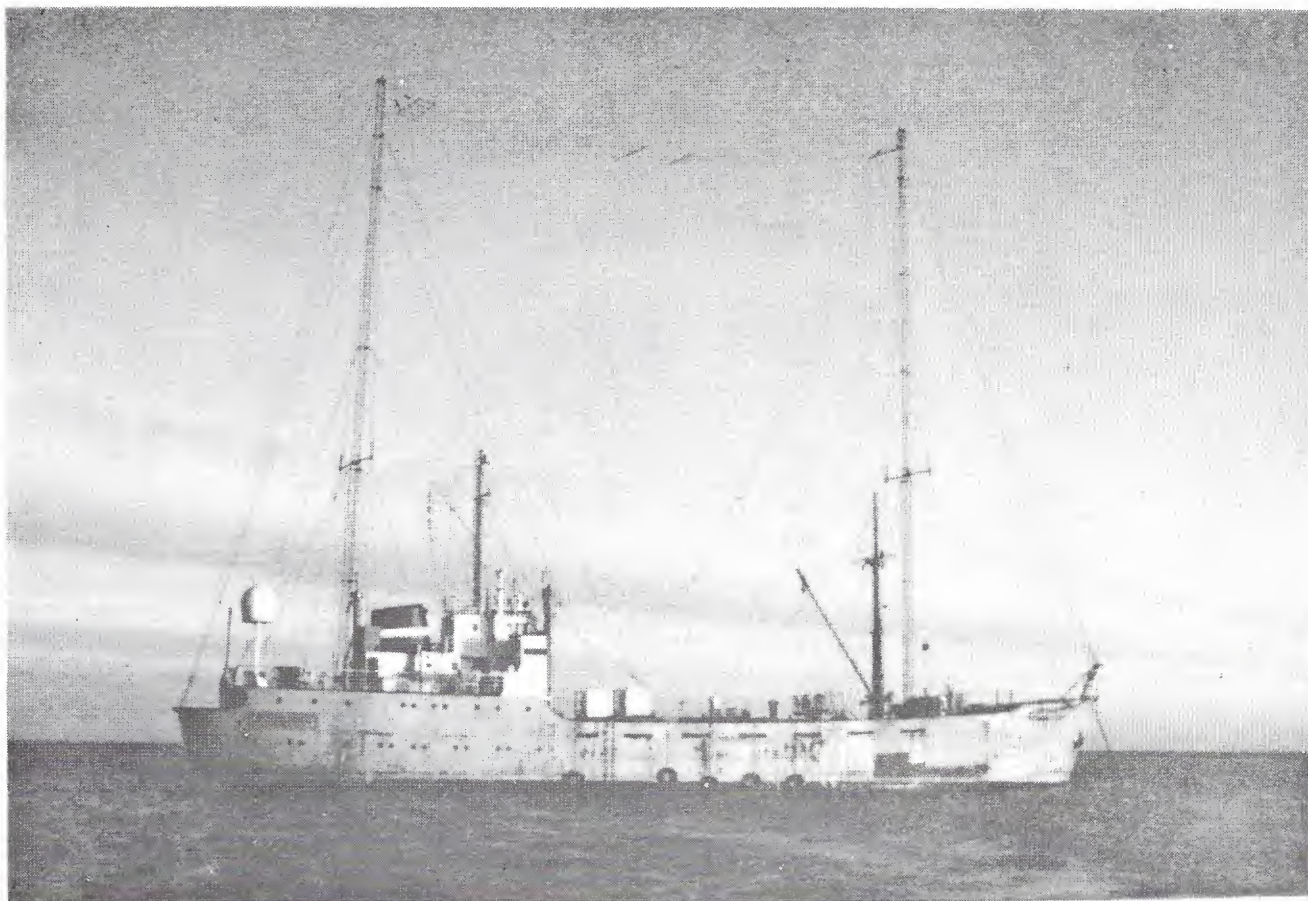

Kontroll rum på BBC Radio Merseyside. Foto: Bernt Erfjord

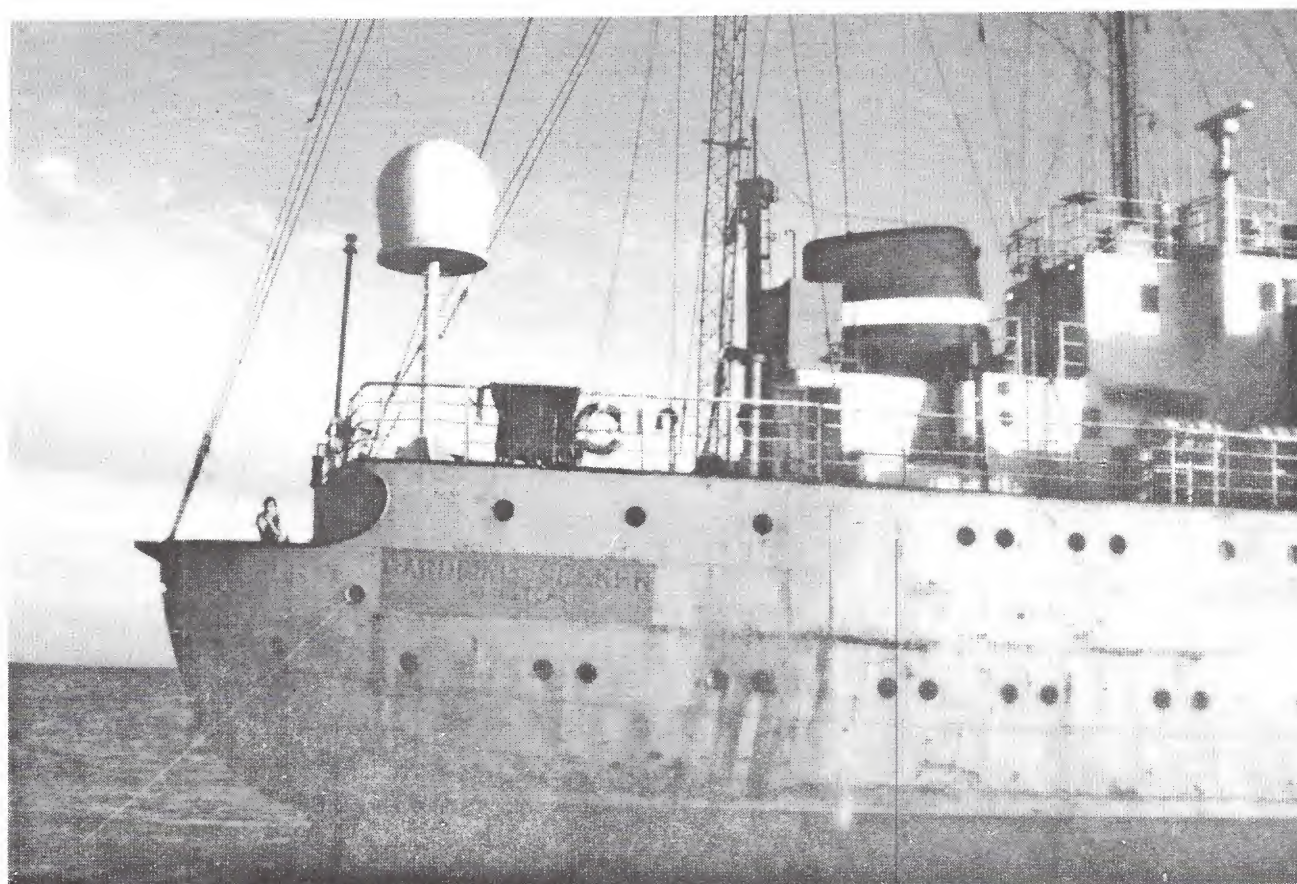

Sändare tillhörande South East Sound i London.

Laser 558 på MV Communicator har ögonkontakt med Radio Carolines båt på Nordsjön.

Akterpartiet på MV Communicator.

vardag producerade man fyra till fem timmar program.

Jag blev väl bemött och hade ett in-
gående samtal med producenten och den
ansvarige teknikern. Producenten var
en utlånad film-ljudtekniker från BBC
TV i Manchester och mest intresserad
av fotografering.

Stationen rymdes i två OB-vagnar, ut-
lånade från BBC i London. Den ena an-
vändes som studio och den andra som te-
lefonsluss och kontor för producenten.
Gatuadressen som uppgavs i programmen
låg tvärs över torget och innehöll en
reception för bl a dedikationer.

Kalla handen i Manchester

Staben på Radio Wigan föreslog att jag
skulle ta tåget till Manchester, men
det blev en stor besvikelse eftersom
varken Piccadilly Radio eller Radio
Manchester ville ha besök av en norsk
DX-are. Det passade i och för sig gan-
ska bra eftersom jag var tvungen att
plötsligt ge mig av till London på
lördag morgon.

Orsaken var att jag skulle åka ut
några sjömil på Nordsjön utanför Kent
senare på lördagen. Det skulle egent-
ligen bli av på söndagen, men planer-
na ändrades.

Mötte Caroline Movement

På lördag var jag därför tillbaka i
London, närmare bestämt i de östra de-
larna av staden. Där träffade jag en
av ledarna för Caroline Movement, som
arrangerar båtturer till de två off-
shore stationerna på Nordsjön.

Vi lämnade hamnen vid 15-tiden i
en 42 fot lång ombyggd fiskebåt. Den
hade tolv passagerare ombord. Några
av dem hade hunnit med ett par vändor
till radiostationerna.

Turen ut tog cirka 2-2½ timme. Vi
var då så långt ute att vi inte såg
land. Man kan inte se båtarna från
landbacken, bara ljusen från de höga
delarna av masterna.

MV Communicator vid horisonten

Efter en dryg timme såg vi det för-
sta skeppet vid horisonten, Lasers MV
Communicator. Till min besvikelse var
vi aldrig ombord Laser. Förklaringen
var att vi inte hade tid till det.

Vi lade oss i stället sida vid sida
med MV Communicator och hade en prat-
stund med Jessie Brandon och Rich Har-
ris. Båten hette tidigare MV Taneng-
er och kom från Stavanger, så den är
ju speciellt intressant för en norr-

man.

Färden från MV Communicator till Ra-
dio Carolines Ross Revenge tog ytter-
ligare 20 minuter. De två båtarna är
ganska olika. Medan Communicator lig-
ger många meter över havsytan med re-
lingen så är Ross Revenge mycket läg-
re.

Ross Revenge är en ombyggd trälare,
den största sid-trälaren som funnits
i den brittiska fiskeflottan. Båten
var med i det berömda fiskekriget u-
tanför Island. Maskinen ombord är i
full stånd att förflytta båten, vil-
ket inte precis varit vanligt på ti-
digare offshore-fartyg.

Ett par timmar på Ross Revenge

Vi tillbringade två till tre timmar
ombord på Ross Revenge, och fick gå
omkring fritt. Detta var innan Radio
Monique började med sina sändningar.
Den enda studion användes därför endast
till produktionsstudio.

Skivarkivet var inte så stort. Jag
uppskattade det till ett par tusen ski-
vor. Sändarhallen innehöll, som de
flesta vet, två sändare av typ Conti-
nental Electronics.

Överlag var det rent och snyggt på
båten. Sändaren matas med signalen via
en Optimod-enhet, vilket förbättrar
ljudkavliteten ganska mycket. Laser
har ett liknande system, men när jag
var där hade man inte fått det att
fungera tillfredsställande.

Vi fick också tid till att prata li-
te med DJ:s och besättning, trots att
flera av dem var ganska fåordiga.

Turen rekommenderas till alla off-
shore fans. Den går under helgerna.

Från hemligt ställe

Under söndagen besökte jag South East
Sound's studio. Det är en station som
sänder 3-4 timmar på söndagar. Pro-
grammen bandas i förväg på kassett.

Sändningarna sker från ett hemligt
ställe i södra London - i ett skogs-
område. Antennen är en dipol, upphängd
mellan höga träd 30-40 meter över mar-
ken. Stationen tar gärna upp andra pi-
rater i programmen. Ian Johnston's
"Tender Trip" program innehåller ny-
heter om fri radio och offshore radio.

Southern Sound

Måndagen tillbringade jag i Brighton
och Portslade. Southern Sound låg i
Portslade, väster om Brighton.

Chefsteknikern Derek Austin är ange-
lägen om att besvara rapporter. Han

visade mig en stor hög rapporter på en hylla. Det har kommit färre lyssnarrapporter sedan stationen flyttade från 1332 till 1323 kHz. Den mest anmärkningsvärda rapporten kom från en italienare som hade spelat in stationen på kassett. Han hade emellertid tagit ut bandet ur kassetthöljet och snurrat det runt en pappskiva.

Frekvensbytet orsakades av starka störningar från France Europa på 1332 kHz - faktiskt så svåra att en del områden inte fick någon brukbar mottagning överhuvudtaget.

Southern Sound er en av de få Ilr-stationer som använder Optimod.

Jag avlade också en visit hos BBC Radio Sussex innan jag återvände till London.

Världens största lokalradiostation

Tisdagen var sista dagen för mig i England. Jag hade planerat resa till Maidenstone för att besöka piratstationen Invicta Sound. Den hade precis kommit igång med sändningar.

Jag ändrade mig dock eftersom jag lyckades avtala om ett besök på Capital Radio i London samma dag. Capital är känd för att vara väldigt svår att komma in på. Därför tog jag chansen.

Capital Radio är antagligen världens största lokalradiostation. Den är en av de få stationer i England som använder tekniker i sina sändningar. I huvudkontrollen sitter tekniker och efterjusterar nivåer, byter band och så vidare. DJ:N startar själv skivor och reklamslag.

Senare under dagen hann jag också med BBC Radio London. David Gotham visade mig raskt runt i studiorna, som följer BBC-standarden.

- Bernt Erfjord -

==+==+==+==+==+==+==+==+==+==+==+==+==+==+==+==+

FM-PIRATER I STOCKHOLM

Lö 1/6 1930-2000 102,0 Radio Free
Ett tekniskt sett hyfsat program med Doctor Disco.

Lö 1/6 2000-2045 101,7 Radio Frizco
DJ Kalle Kassetts blir bra piratradio

Sö 2/6 2100-2115 100,6 Radio Space
Sånt här är inte roligt att höra; allmänt svärande, strul och störigt.

Lö 8/6 1930-2000 102 Radio Free
Halvbra show med Dr Disco och Mr Nobody.

Lö 8/6 2000-2010 101 The Station
Testsändning från en ny pirat.

forts FM-Pirater i Stockholm

Lö 8/6 2030-2100 100,5 Radio Mono Professional: Lika hemsk som vanligt.

Sö 9/6 2000-2035 101,7 R Freetime
Lät illa, hade problem med sändaren och bröt sändningen.

Sö 9/6 2100-2150 102,1 Radio 102
Förra söndagen hette dom Radio Space. Namnbyte hjälpte inte för dom lät lika illa i dag.

Lö 15/6 1930-2015 102,6 Radio Free
2015-2110 102,6 Radio Frizco
2110-2135 102,6 Radio Music
2135-2230 102,6 The Station
2230-2315 102,6 R Freetime

En maratonsänning med 5 st pirater inblandade. De hade en gemensam sändare och kallade sig Stockholms Piratradio Organisation. Av stationerna var Radio Frizco en ljuspunkt.

Lö 15/6 2100-2130 100,4 R Mono Professional som var ett totalt mörker.

Sö 16/6 1925-1945 102,3 R Rabalder
Svordomar och runda ord, jättekul!

Sö 16/6 2100-2145 102,2 Radio 102
Ågnade programmet åt att klaga på Mälardalens Radiosällskap och dess subjektive piratradiooperatör.

Sö 30/6 1900-2030 102,3 FRTV
Mr Sun och Mr Fan med en 45 minuter lång show vardera. En ny pirat som lät bra.

Sö 30/6 2000-2030 101,9 R Freetime
En mycket bra sändning utan tekniska problem. Förmodligen Radio Freetimes bästa show hittills.

En kort rapport den här gången. Den omfattar enbart juni månad. Trots sommarens sända många pirater. Det har emellertid blivit lite tunnare nu i juli. Radio Frizco och Radio Freetime har sommaruppehåll för tillfället.

En del nya har tillkommit istället, och glädjande nog sänder de flesta på söndagar. Vi har lyssning hela sommaren på frekvenskontrollen i Älvsjö och i kontrolltornet i Farsta.

/Rolf Walthin och Alex Nordström/

==+==+==+==+==+==+==+==+==+==+==+==+==+==+==+==+

En av de största profilerna inom närradion i Stockholm dog i somras; Lennart Kramer på Guds Bönhus. Han ville styra Sverige efter tio Guds bud. Kramer ryggade aldrig för att peka på orättfärdigheter i samhället och var alltid öppen för människor med problem i sina program. Hans första nattsändning tillhör klassikerna. /JAM

Rick Harris och Jessie Brandon lutar sig över relingen på Laser 558:s
båt. Foto: Bernt Erfjord.

Radio Caroline studio 2, som vid tillfället användes till produktion.

MV Ross Revenge är Radio Carolines nya båt på Nordsjön. Ovan midskepp och fören, här under aktern.

Foto: Bernt Erfjord

Över Gränserna

Dags igen för en ny upplaga av spalten över internationell radio och deras kortvågsprogram. Det torde inte finnas något annat ställe där man på ett enkla sätt i tider av internationell spänning mellan olika stater kan få höra de olika länderna skälla på varann, än via radion och dess internationella kortvågsband. Jag föreslår att även du tar och lyssnar in med ett öra mot den stora världen och om du skulle höra något intressant så kan du mer än gärna dela med dig av dina upplevelser och erfarenheter till de här sidorna. Ett bidrag till "Över gränserna" betyder så mycket.

Den här gången hade jag tänkt titta lite närmare på det pågående "radiobräcket" mellan Libyen och Tunisien (som f.ö. nu också tycks utvecklas till att få rent allmänpolitiska implikationer), programmen på Radio Africa no 1 samt sändningarna från Radio Earth International och deras planer på en egen radiostation. Men först nyheter från Kuba förmedlade av tidningen "La Nouvelle liste i Port Au prince."

Radio Martí ger effekt

Det ser ut som om sändningarna från den nya stationen Radio Martí - amerikanska informationstjänstens radiostation riktad till kubanerna för att kontra den "kubanska propagandan", kommer att få effekt redan innan sändningarna från den nya stationen har hunnit sätta igång på allvar. Tidningen "La Nouvelle liste" skriver: Utan att veta om det så ser det ut som om USA - Kubas fiende nr 1, håller på att göra den kubanska pressen en stor tjänst genom att tvinga den att komma ur sin nuvarande stagnation. Paradoxen är uppenbar men det är helt enkelt för att kontra Washingtons inflytande över formandet av den allmänna opinionen på Kuba som de kubanska ledarna nu har presenterat ett stort antal åtgärder för att förbättra kvalitén på de kubanska nyhetsmedierna.

En text med begränsad cirkulation med den ganska torra titeln "Instruktioner från politbyrån för att öka landets massmedias effektivitet och informationsutbudet i dessa", har cirkulerat en tid i kubanska journalistkretsar. Detta dokument slår fast det kubanska kommunistpartiets intresse för och omsorg för informationsfrågor. "Om försiktighet inte iakttas kan amerikanerna, förutom att sprida anti-Castro propaganda, komma att fylla ett betydande informationsvakuum som kubanska massmedia inte i dag förmår att tillgodose inte minst med tanke på det vakuum som existerar för närvarande" (!) slår partiet vidare fast i denna publikation.

Det är faktiskt i samband med att det börjar talas alltmer om "Radio Martí" som de kubanska myndigheterna nu slår larm om tillståndet i deras egna massmedia varför det förmodligen inte är helt fel att säga att amerikanerna på så sätt kan hjälpa kubanerna att få bättre hyfs på sina informationskanaler. Instruktionerna består i princip av en förutsättningslös analys av vad som egentligen är fel med de kubanska massmedia. Vems är felet? Partiet börjar med att sätta administrationen ifråga som är överfull med spionrädsla och ser statshemligheter överallt och utan tvekan anses att det inte är alltid som det är bra för landet att berätta sanningen om alla delar av den kubanska verkligheten.

Sjuklig tystnad

Den sjukliga tystnaden har drabbat journalister och huvudredaktörer som en smitta eftersom de oftast inte vill fatta beslut om att publicera information i känsliga frågor utan formellt tillstånd av ansvariga styresmän inom den kubanska statsapparaten. Officiella kommentarer är sällsynta nu för tiden och således håller pressen tyst om det mesta. Följdaktligen försöker den kubanska allmänheten att hålla sig informerad på annat sätt än via de kubanska media, dvs. oftast genom att lyssna på utländska radiosändningar och då främst på sändningar från det land som ligger 200 km norrut - Kubas svurna fiende nr 1. USA.

Detta får också den effekten att den kubanska opinionen har svårt att hitta fram mellan alla kubanska och amerikanska propagandarapporter. Mot bakgrund av denna situation har myndigheterna beslutat sig för att ge journalisterna

tillbaka deras privilegier genom att beordra dem att informera och att ständigt göra klart för dem att det är detta och ingenting annat som de bör ägna sig åt. Vad det gäller byråkraterna som uppfattats som pressens fiender så måste även dessa bryta med sina tidigare vanor och således ge journalisterna tillgång till information.

Det är inte första gången som myndigheterna har visat oro över kubanska massmedias mediokra uppträdande. President Castro och hans bror Raoul som är den näst mäktigaste personen i landet, har flera gånger påpekat att pressen måste ändra sin stil. Detta är dock första gången som något har hänt och myndigheterna har gått ut med instruktioner på det här viset. Kommer de här nu föreslagna åtgärderna att leda till något? Kanske det faktum att sedan ett antal månader tillbaka den kubanska pressen visat större vilja att tackla akuta ekonomiska problem och rapportera om medelsbrist.

Det har dock även noterats att trots att pressen hittade fel så var det sällan som några brottslingar eller skyldiga till misstag inom statsförvaltningen utpekades. Det är förmodligen just här som huvudproblemet ligger. Den enda som normalt sett kan ägna sig åt självkritik utan att behöva oroa sig för följderna är Fidel Castro. Andra riskerar att straffas för sina misstag och även om möjligheterna för journalister att få tillgång till information ökar kan en journalist aldrig vara säker på att han inte behöver svara för följderna av vad han har skrivit. Det återstår otvivelaktigt en hel del att göra innan man kommer tillrätta med pressfriheten på Kuba..

Den Heliga Hämndens Radio

"Detta är den heliga hämndens radio".. Med de orden inleder varje kväll en ny och hittills okänd station på kortvågsbandet sina sändningar riktade till i första hand Tunisierna på kortvågsbandet. Stationen inleder sina program varje kväll kl 22.00 och enligt en artikel i den franska dagstidningen "Le Monde" i mars månad i år uppmanar stationen sina lyssnare att se till att göra sig av med judarna i nordafrika och att revoltera mot sina respektive regeringar. Stationen antas rikta sina sändningar även till Marocko och Algeriet. Stationen talar hela tiden i väldigt aggressiva termer.

Man hävdar att regeringarna i de olika länderna till vilka man riktar sig är "judarnas medbrottslingar" och därför räcker det inte med att göra sig av med bara judarna utan man måste också revoltera mot regeringen i landet. I vissa av stationens sändningar går hallåmannen så långt att han namnger de personer som han anser att man måste göra sig av med och anger också anledningen till detta. Ingen av de personer som hittills har namngetts har kunnat identifieras med någon framgång i Tunisien. Den tunisiska föreningen för mänskliga rättigheter beslutade sig nyligen för att låta stämma dagstidningen "Les Annonces" för att den hade jämfört judarna med "apor och svin".

Denna förening är också en av "Den heliga hämndens radio"s favoritmål och man skyr inga medel att svartmåla organisationen i programmen. Den fanatism som uttrycks i dessa sändningar har uppenbarligen inget stöd från en majoritet av tunisier som är djupt chockade över sändningarna, uppger en talesman för organisationen. Det är dock inte omöjligt att en del extremister kan bli övertygade av den här sortens argument och på ett helt annat plan så bekräftade nyligen Al Ayyam, en annan tunisisk tidning, nyligen denna trend genom att attackera medlemmar av den tunisiska katolska kyrkan som den anklagade för att för att sprida evangeliskt budskap i förklädnad av socialt arbete.

Inför den hysteri som den här radiostationen sprider omkring sig är myndigheterna lika oroliga som de är maktlösa och ingen kan på det här stadiet lägga fram några hållbara teorier om varifrån de här sändningarna härrör eftersom stationen ännu inte lokaliserats. Av allt att döma kommer sändningarna i alla fall inte från Tunisien. Så långt alltså enligt "Le Monde".

Enligt den Kuwaitiska nyhetsbyrån QNA den 31 mars uppger de att stationen sänder på 710 kHz (MV) och under namnet "Den heliga hämndens och det heliga hatets radio" och de uppger vidare att stationen både har morgon- och kvälls sändningar. Som anledning till att stationen anser att judarna i Marocko, Tunisien och Algeriet bör utrotas uppger stationen att israelerna genomfört bestialiska mordåttacker på araber i flyktingläger i södra Libanon.

Enligt samma nyhetsbyrå den 2 april i år uppger de att Tunisians tidning "Al Sabah" anklagat Libyens regering för att ligga bakom sändningarna från stationen "Heliga hämndens radio". Tidningen berättade vad som framkommit i sändningarna från stationen och hur den uppmuntrat Tunisier och andra att mörda, utvisa och våldföra sig på den judiska befolkningen samt att därefter ta deras ägodelar i besittning. Tidningen drog därefter slutsatsen att det verkar som om relationerna mellan Libyen och Tunisien är på väg in i ett väldigt spänt och känsligt stadium.

Den tunisiska dagstidningen avslöjade också att sändningarna från stationen härrör från Zuwarah området i Libyen och att officiella kontakter som ägt rum mellan den libyska och tunisiska regeringen ännu inte lett till några som helst resultat. Libyerna hävdar att de inte känner till en sådan här radiostation och tunisierna kräver att den libyska regeringen skall se till att sändningarna från den nya radiostationen upphör omedelbart. Nyhetstidningen avslutade med konstaterandet att "fortsättningen av sändningarna från den här radiostationen kan i värsta fall leda till en upptrappning av det spända läget mellan de båda länderna".

Köp aktier i Radio Earth Int!

I slutet på mars månad i år avslutade Radio Earth International sändningarna över Radio Clarín i Santo Domingo i Dominikanska Republiken vars faciliteter man hade utnyttjat sedan mars 1984 dvs. i nästan ett år. Under denna tid hade stationen dock plågats av extremt dålig mottagning inom stationens mottagningsområde. Frekvensen 11700 kHz som används av Radio Clarín hade visat sig vara extremt utsatt för störningar. På morgonen var det störningar från Radio Moskva och på eftermiddagen från Vatikanradion följt utav Radio Bagdad i Irak och som om detta inte var nog kom det därefter en störsändare avsedd att störa ut signalen från Radio Bagdad.

På grund av de dominikanska bestämmelserna fick inte Radio Clarín lov att ändra sin frekvens från 11.700 kHz och därför var det inte mycket annat att göra än att upphöra med sändningarna över stationen. Efter denna tidpunkt har Radio Earth aktivt förhandlat med andra stationer om att få hyra sändartid av dem så fort som möjligt. Stationen hade hoppats kunna komma igång igen redan till den 1 april men man hade inte lyckats hitta någon station med tillräckligt stark sändare vid den tidpunkten som var villig att låna ut sändningstid till dem.

Under tiden för förhandlingar med andra stationer har Radio Earth inte direkt suttit med armarna i kors själva. Stationen har nu påbörjat planerna för ett definitivt eget sändarläge och härigenom kan man kanske eliminera de många problem som här varit hittills. Denna facilitet hoppas man kunna ha i sändarklart skick till slutet av 1985 eller början på 1986. Utrustningen kommer att bestå av en 50 kW kortvågssändare och riktbara antenner för nord- och sydamerika. Den exakta sändarplatsen har ännu inte blivit utvald men man hoppas kunna göra detta snart.

Valet står nu mellan fyra olika platser i antingen Florida eller i den karibiska övärlden. Alla dessa platser skulle kunna förse stationen med ett strategiskt läge för att kunna täcka stora delar av både nord- och sydamerika med sina sändningar. På begäran av många lyssnare kommer stationen att lämna utrymme för lyssnarna att köpa in sig i stationen genom försäljning av aktieandelar. På så sätt så kommer Radio Earth International att bli en lyssnarägd station vilket är unikt i sitt slag! Det fanns många juridiska klurigheter att klara ut innan aktieförsäljningen kunde börja men dessa har nu klarats av.

Aktieförsäljningen kommer att genomföras för att finansiera uppbyggandet av den nya och egna sändarstationen. Stationen tog således tillfället i akt och i samband med arrangerandet av ANARC (association of North American Radio Clubs) årsmöte i juli där stationen var representerad passade man på att sälja aktieandelar för brinnande livet. Man hoppas kunna få in i runt tal 750.000 dollars på det här viset. Förutom att den nya sändarstationen kommer att sända ut Radio Earths eget 1-timmesprogram "The world" kommer man också att erbjuda sändningstider åt andra kortvågssstationer som vill ha en reläbas

för sändningar till Nord- och Latinamerika. Ovanstående information är hämtad från en informationsbroschyr om stationen utgiven i april, månad i år. Sedan dess har en hel del saker hänt som t.ex. att man har börjat sända över den italienska stationen Radio Milano International på 7295 kHz på lördagar och söndagar samt att man även fått tillstånd att börja sända över den nystartade KCBI i Dallas Texas som faktiskt också loggats på sin frekvens av 11790 kHz i 25-metersbandet. Det går av allt att döma framåt alltså..

Fullt ös på Radio Africa Nr 1

Radio Africa No. 1 dyker upp på en mängd olika frekvenser i de internationella kortvågsbanden numera och oftast med nyckat hyfsad mottagning vilket är synnerligen trevligt för oss som tycker om afrikanska tongångar och att få nyheter direkt från den afrikanska kontinenten. Tidigare har man varit hänvisad till Radio Frances nyhetssändningar "24 heures en Afrique" samt det engelskspråkiga "Paris Calling Africa". I värsta fall har man fått lyssna till nyheterna från Radio RSA i Sydafrika med allt vad det innebär av jävig (och kanske t.o.m. jävlig) nyhetsförmedling.

På förmiddagarna kan man nu njuta av stationen på dess frekvens 17820 kHz i 16-metersbandet. Då sänds diverse "DJ" shows och telefonprogram. Från kl 19,00 går det att avlyssna dem på 15475 kHz i 19-metersbandet och här går det att lyssna i stort sett ända fram till stationens stängning kl 01.00 då man har s/off på traditionellt sätt med sin stationsjingle. Förutom alla dessa frekvenser kan man naturligtvis som tidigare med fördel avnjuta stationen på sin 60-metersbands frekvens 4812 kHz under större delen av kvällen och i alla fall efter mörkrets inbrott.

På tidig eftermiddagstid kan det numera vara knepigt att höra stationen men det händer att de går fram på 15200 kHz i 19-metersbandet men denna frekvens är i regel väldigt trängd av starka och näraliggande stationer. Varför lyssnar man då på Africa no 1? Ja kanske först och främst för att höra härliga afrikanska rytmer. Stationen sänder dock inte enbart musik. På söndagskvällar kan man t.ex. fr.o.m. 23.00 få höra ett dokumentärprogram som enligt deras egen uppgift är riktad till jordbruksområdena i Afrika. Programmet görs i regel på intervju basis dvs. man går ut på landsbygden och pratar med afrikanerna.

För de som är intresserade av ett program om afrikaner, för afrikaner och där afrikanerna själva får komma till tals torde detta alltså erbjuda ett ypperligt tillfälle. Villkoret är givetvis att man samtidigt förstår franska.. Vid ett tillfälle diskuterades kvinnlig omskärelse i programmet och en mängd personer både män och kvinnor uttalade sig. De flesta män som uttalade sig menade att omskärelse var nödvändig och att en kvinna som vägrade underkasta sig en sådan var antingen tokig, ovärdig (eller bådadera) och att de skulle inte vilja ha en sådan kvinna till fru (!)

De kvinnor som uttalade sig hade en mera komplicerad inställning till det hela. De flesta insåg att västlänterna hade en helt annan inställning till problemet än vad man hade i Afrika och var införstådda med att man i väst ansåg att en dylik operation minskade sexualdriften även om dessa kvinnor i regel inte ansåg att detta var fallet beträffande dem själva. Några sade att om man tittar på de vita kvinnorna i väst och deras sexualproblem så har den afrikanska kvinnan inte mycket att avundas dem. De flesta tillfrågade tyckte dock att kvinnan av i dag skall ha full frihet att själv bestämma om hon vill bli omskuren eller inte.

Kvinnorna uttalade också sin avsky för den utbredda uppfattningen i väst att omskäring skulle vara en barbarisk eller primitiv handling. Vissa kvinnor kallade detta t.o.m. "sexuell imperialism" och menade att denna operation praktiserades på 1800-talet i USA och England för att bota kvinnor som hade för stark sexualdrift. Med detta påstående ville de visa att om en dylik operation var acceptabel i USA och England för detta ändamål så kan det knappast anses vara barbariskt. En äldre kvinna uttalade att hon inte hade låtit omskära sina döttrar eftersom hon ansåg att de själva skulle få bestämma om de ville utföra operationen när de blev vuxna.

Detta om Africa no. 1. Mera "Över Gränserna" i nästa nummer. 73 de RIO.

OFF SHORE RADIO

Sitter medan det här skrivs och lyssnar på "the Lady" med stort "L" eller skall det kanske vara med stort "C", i alla fall Radio Caroline. Stationen figurerade bl.a. nyligen i Radio Netherlands DX-program "Media Network" och man diskuterade inte minst frågan om en eventuellt ny framtida frekvens för stationen i MV-bandet i samband med att Radio Finland höjer effekten på sin sändare på 963 kHz till 600 kW. Off shore radion är kanske nu på väg in i ett avgörande skede och detta i negativ bemärkelse i och med den åtgärd som engelska DTI - eller Department of Trade and Industry, vidtagit sedan några veckor tillbaka. Det skall vi skriva om här på off shore sidorna den här gången.

Vidare konstaterar vi med stor sorg i hjärtat att en off shore station på nytt har lämnat oss. Nu som tidigare rör det sig om Voice of Peace som allt så har upphört med sina sändningar (igen!). För vilken gång i ordningen är det frågar vi..Ja det är väl bara 2:a eller 3:e gången, åtminstone om man bara skall räkna de längre sändningsavbrotten. Den här gången var anledningen den ständigt galopperande israeliska inflationen som gör kostnadsläget för stationen till något mycket betungande att klara av..

Abie J Nathan har som vanligt bedyrat att stationen kommer att återkomma på ett eller annat sätt och som vanligt har han också inför israeliska nyhetsmedia återupprepat kravet på att få starta stationen från land. Vi uppfattar också att det som vanligt är Peace-skeppets miserabla skick som spökar i bakgrunden och att fartyget var sjunkfärdigt (i gammal god off shore radio-tradition - Mi Amigo var ju praktiskt taget sjunkfärdig i åtminstone tio år innan hon gjorde slag i saken!) och man var helt enkelt tvungna att ta in fartyget för reparationer. Ni som jag inser ju vad det innebär av kostnader i ett ansträngt kostnadsläge och med den galopperande inflationen som kronan på verket.

Radio Carolines programverksamhet yvs jag inte över precis. Den egna uppfattningen från den här kanten är att jag inte skulle sakna stationen särskilt mycket om de nu blev tvungna att lägga ned (ja, så illa är det tyvärr!) Den ena DJ:n efter den andra låter mer meningslös än tidigare (och då var det också synnerligen meningslöst). Att sedan hålla på och mah ut timplånga program med non stop musik gör inte saken mycket roligare. Radio Monique är gud ske lov mycket roligare. Om nu det säger er något...

Laser 558 går runt ekonomiskt sägs det, och det var ju roligt för den. Tyvärr så går de ju fortfarande inte att höra särskilt bra här hemma. Om de nu går så bra ekonomiskt så skulle man kanske kunna tänka sig en investering i en kraftigare sändare eller ännu bättre en ny frekvens?! Låter smaskens! faktiskt speciellt som jag nyligen har kunnat glädjas åt en bandinspelning med den vid det här laget levande legenden Charlie Wolf som verkligen kan konsten att strula till det i radion så det låter bra (och det är en KONST vill jag LOVA!).

RADIO CAROLINE

En hel del programförändringar har skett på stationen sedan vi senast gick i tryck och främst är det då utbyte av disk-jockeys som jag talar om. Den allra senaste programschema sammanställningen som jag har tillgång till är från den 25 maj i år och programschemat såg då ut som följer:

02.00-06.00	Fergie Mc Neill	15.00-18.00	Dave Richards
06.00-09.00	James Day	18.00-22.00	Neil Francis
09.00-12.00	Peter Phillips	22.00-02.00	Fergie Mc Neill (igen)
12.00-15.00	Nick Richards		

Tyvärr är detta den "aktuellaste" listan över DJ:s som jag har och sanningen att säga så tycker jag stationen nu är så tråkig att lyssna på att jag inte ens har brytt mig om att stå ut och lyssna till stationen för att få ett aktuellt programschema (!). Detta alltså även om jag alltså nu kan höra stationen tämligen hyfsat åtminstone efter mörkrets inbrott. De DJ:s som har lämnat stationen sedan början av mars är alltså Jay Jackson, John Lewis och Fiona Jeffries och jag måste säga att trots att jag även hade en del att invända mot Jay Jacksons och John Lewis programstil när dessa var på stationen så var de i alla fall definitivt mycket trevligare att lyssna på än de "trad mäsarna" som är där nu.

En annan gammal trevlig "bekantskap" kunde man få uppleva i etern igen närmare bestämt från den 24 mars mellan kl 15.00 och 18.00 var Simon Barrett. Chris Pearson var en nykomling som presenterade programmet mellan 15.00-18.00 den 23 mars. Måndagen den 25/3 ändrades Radio Carolines frekvens från 576 till 585 kHz men denna frekvensändring varade endast i tre dagar vilket väl var tur för lyssnarna i norr som hade besvär med störningar från BBC/Radio Solway även om mottagningen blev något bättre i söder än på 576 kHz.

Hyrde radiokonsult

Caroline organisationen har av allt att döma anställt en amerikansk radio konsult för att hjälpa dem att förbättra programverksamheten eftersom Radio Veronicas program "De Groote Werving" den 31 mars sände en intervju med en person vid namn Lee Abrahams som uppgavs ha denna funktion. Lee som kom från Atlanta i Georgia i USA berättade vilka tankar han hade för att förbättra stationen. "Ett av huvudmålen är att försöka få Caroline att utvecklas till en blandning mellan en Top 40-station och vad vi kallar här i USA för en LP-rock station. Det viktigaste är dock att man försöker skapa en konsekvent musikpolitik" berättade han.

"Lyssnarna måste kunna vara säkra på vad de kommer att få höra för sorts musik när de sätter på radion och därför säger jag att en konsekvent musikpolicy är det allra viktigaste". Ruud Henriks som intervjuade Lee undrade då om det inte var svårt att få stationens DJ:s att hålla sig till ett bestämt musikformat så länge som de inte fick något betalt för sitt arbete. "Detta är en av de största utmaningarna som vi ställs inför. Här i USA är det bara att hitta en annan person att sköta sändningarna om någon inte skulle hålla sig till formatet, men det är lätt att göra så länge som folk får betalt för arbetet".

"Jag ser fram emot att få resa över till Europa och att få tillbringa en tid ombord på skeppet och att verkligen förklara vikten av det här för de som sänder på stationen och hur bra det kommer att bli om alla följer ett konsekvent musikformat. Men det kommer helt klart att bli en utmaning" erkände han. "Hur lång tid kommer det att dröja innan vi får höra något resultat av ditt arbete?" undrade Ruud Henriks. "Sex månader räknar jag med att det i alla fall kommer att ta. Om jag hade bott i Europa så är det möjligt att man hade kunnat få saker att hända snabbare men med mig över här i USA med en tidsskillnad på 12 timmar ca. så tror jag att det nödvändigtvis kommer att ta åtminstone 6 månader".

Två födelsedagar

Som det anstår en drottning så har Radio Caroline givetvis två födelsedagar den första den 28 mars då det nämndes i sändningarna att Caroline hade utfört sin första sändning för exakt 21 år sedan. Kl 11.58 den dagen avslutade

Jay Jackson sitt program genom att säga "this is Chrr..Jay Jackson". Därefter följde en nyhetssändning eller snarare en icke-nyhetssändning eftersom ledningen från nyhetsstudion uppenbarligen inte fungerade. På Carolines officiella födelsedag på påsklördagen den 6 april gick det dock bättre. Kl 12.00 kunde man höra en röst från det förflutna.

Chris Moore öppnade programmet och introducerade en skiva av the Rolling Stones, allt på band, därefter skivan och Simon Barrett följde och avannonserade det hela. På påsksöndagen startade Carolines DJ:s speciella topp 200-lista (som av någon underlig anledning bara innehöll 147 skivor). Detta var i stort sett alla födelsedagsformaliteter som stationen bjöd på, om man givetvis inte räknar in det för tillfället egenhändigt och specialbryggda ölet som inmundigades.

Andra nya röster

Den 13 april dök Rex Parker, även känd som Andy Morecook, Bilbo Baggins eller Roland Butter, upp på stationen. Vid det laget hade även en kanadensisk född kvinnlig DJ vid namn Susan Charles börjat på stationen. Hon hade hand om programmen mellan kl 15.00-18.00. Söndagen den 16/4 intervjuade Jay Jackson Susan Charles i sitt program. Susan berättade hur hon hade arbetat för en kabel-TV station i Toronto då hon hade fått erbjudande om anställning för en TV-station i Toronto för att täcka upp handikapp OS i Toronto som höll på för tillfället.

Detta blev hennes stora genombrott eftersom hon efter detta blev erbjuden arbete på stationen CFFL i Weyburn Saskatchewan. Hon fick göra ett eftermiddagsprogram på stationen och blev kvar där i ca. ett års tid men fick sluta eftersom det här med att vara kvinna och syssla med radiosändningar inte gick ihop. Det är främst på senare år som man i USA har börjat få upp ögonen (eller kanske snarare öronen) för hur bra det är med kvinnliga DJ:s. Ett tag var det närmast trendigt att varje station skulle ha minst en kvinnlig DJ och TV-stationerna skulle tvunget ha en kvinna att läsa nyheterna.

"Vid denna tidpunkt sökte jag ett jobb i British Columbia och även om stationen uppgav att de inte var säkra på om de ville ha en kvinna så fick jag jobbet och stannade där i två år. Jag fick göra eftermiddagsprogrammen även här och slutade där för att resa omkring ett tag i Västra Kanada, California och Norra Alaska. Efter detta började arbeta på stationen CJCI i Vancouver i sju år och nu är jag här på nordsjön och det är ju spännande!"

Fantastiskt alternativ

I en artikel i "Forbes" magazine den 22 april utnåldes Laser 558 och Radio Caroline som ett fantastiskt alternativ till de lagliga stationerna och kanske framförallt till BBC Radio 1. Chris Griffin chef för PR-avdelningen på Virgin Records framhöll i en intervju i artikeln att BBC Radio 1 har dominerat radiosituationen i England de senaste 20 åren (Vilket kanske är lite svårt eftersom stationen inte har existerat i 20 år ännu). "Om du inte fick din skiva spelad på BBC Radio 1 kunde du hälsa hem" uppgav han.

Artikeln fortsatte med det intressanta konstaterandet att sedan Caroline startade har stationen dragit in de 1,3 miljoner pund som det kostade att starta upp stationen på nytt och att Caroline nu går med en vinstnivå på hela 25.000 pund i månaden (!) Det är kanske inte konstigt att en Virgin man uttalar sig så positivt om off shore stationerna och kanske främst om Laser 558 eftersom Virgin ju sedan en tid är delägare i stationen.

Den 27 april kom den nye mannen Brian Marshall till stationen. Innan dess hade Simon Barrett lämnat stationen för en tids semester och Tom Anderson hade tagit över i hans ställe. Den 1 maj kom en annan nykomling till stationen nämligen James Day som presenterade sitt första program den dagen mellan kl 12.00-15.00. Under tiden kunde man på stationens andra frekvens 963 kHz mellan kl 20.00 och 20.30 avlyssna ett program på Punjabi språket (ett indiskt språk) som antas kallas "Kalsi Voice", detta efter Radio Monique avslutat sina sändningar.

Den 27 april kl 17.00 började Roy Masters sända på stationen följd utav en timmes nonstop musik. Den 4 maj började nykomlingen Neil Francis att sända på

stationen. Till nästa nummer som kommer ut inom kort hoppas jag att ha en pur färsk lista över aktuella DJ:s och programtider på stationen.

PIRATSTATIONERNA SKALL SVÄLTAS UT!

Brittiska DTI (Department of Trade and Industry) har tagit över engelska Home Office (inrikesdepartementet) uppgift att hålla efter off shore stationerna. Som en del i en allomfattande kampanj att ta död på de båda stationerna Caroline och Laser har låtit placera ett "övervakningsfartyg" kallat "Dioptric Surveyor" intill de båda off shore radio fartygen med syfte att förhindra transporter av mat, dryck och diverse annan materiel som behövs för att uppehålla livet och verksamheten ombord på de båda piratfartygen.

Enligt vissa rapporter skall skeppet ha varit på plats redan den 8/8 men andra rapporter vet att berätta att det rör sig om en senare tidpunkt (exempelvis den 12/8). Skeppet är fullt med högklassig och sofistikerad elektronisk utrustning för att kunna hålla de båda radiofartygen under minutiös kontroll. Det är meningen att man skall kunna borda och fotografera eventuella fartyg som kommer i närheten och om de har kontakt med något av radiofartygen och därefter försöker anlöpa brittisk hamn avser man att arresteras och låta åtala besättningsmedlemmarna ombord för brott mot anti-piratradiolagen från 1967.

Vi ger oss inte!

Både Caroline och Laser har hittills intagit en attityd av stenhård orubblighet. Man menar att man kommer att försöka upprätthålla verksamheten med alla tillgängliga medel och kommer att bedriva "tenderverksamhet" från Spanien som ännu inte ratificerat Stråsbourg fördraget. F.ö. menar de båda off shore stationerna att detta är vad man har gjort hittills och därför betraktar man sin verksamhet som helt laglig även om man tar anti-piratradiolagen av 1967 i beaktande.

Laser folket har reagerat hårdast i etern mot den här nu genomförda åtgärden. Precis som Caroline har de uttalat att de anser att hela operationen är ett otillständigt slöseri med brittiska skattemedel men man har också pekat ut en radiostations direktör i Essex som ansvarig för hela kampanjen mot dem. Det är stationsdirektören för Essex Radio Mr Eddie Blackwell som har blivit måltavla för Lasers uttalanden. Laser misstänker att Essex Radio som säger sig ha blivit drabbade av bl.a. Lasers sändningar är initiativtagare till regeringens kampanj.

Be honom slänga sig i väggen!

I en kampanj mot Radio Essex och Eddie Blackwell har åtskilliga Laser-DJ:s under sändning uppmanat lyssnarna att ringa upp Eddie Blackwell och be honom "slänga sig i väggen!" Det behöver kanske inte sägas att både Mr Blackwell och DTI-representanter förnekar att det skulle ligga något i Lasers påståenden. Mr Blackwell påstod dessutom i en intervju för "Evening Gazette" den 19 augusti att det inte var så värst många som hade ringt upp honom och bett honom att slänga sig i väggen..(!)

Det är inte bara övervakning av de båda radiofartygen som regeringens kampanj mot off shore stationerna rör sig om. Man har också genom Scotland Yard satt igång undersökningar för att om möjligt kartlägga vilka engelska firmor som annonserar över off shore stationerna och också för att åstadkomma åtal mot dessa. Vidare så är piraternas landbaserade verksamheter typ "Laser Roadshow" i farozonen. DJ Robbie Day som har hand om roadshow discoteket för Laser uttalade sig den 20/8 för London Standard och uppgav att så länge man endast kallar discoteket för "Laser", inte nämmer ordet "Radio" eller "558" så är det oerhört svårt för myndigheterna att ingripa. De kan ju inte bevisa att diskoteket har något samröre med off shore stationen.

Redan akterseglade

För att utröna om blockaden mot Laser och Caroline var så effektiv som DTI-representanter ville ge sken av lät journalister från tidningen "Daily Star" hyra en fiskebåt, lasta den full med förnödenheter och segla ut till off shore stationerna bara för att finna att när de kom ut fanns det ingen "Dioptric Surveyor" på plats och för att aktersegla den när den väl kom ut! Mer info om blockaden i nästa nr.

Fri Radio

Tillbaka bakom skrivmaskinen igen för ytterligare en sammanställning av div nyheter rörande den underjordiska radiovärlden. Otroligt nog har jag faktiskt fått bidrag ännu en gång, det är givetvis Stefan Printz - en mycket aktiv lyssnare - som gjort en god insats ännu en gång. Glöm inte att om just Du har något matnyttigt att förtälja övriga läsare - hör av dig till föreningen. Både stora och små bidrag är välkommet, gärna om du vet lite mer om någon speciell station såsom musikformat etc dvs mer djupare information är detta mycket intressant. Tyvärr kan det ibland vara svårt att få dessa uppgifter då många stationer endast skickar ut ett s k "info-sheet" vilket ofta saknar uppgifter om musikformat t ex. Nu över till detta nummers "stoff":

RADIO TITANIC FYLLER 10 ÅR! =====

Det har funnits och finns troligen fortfarande, ett antal mindre stationer på mellanvåg och FM i Holland som kallar sig Radio Titanic, här är det dock frågan om den något mer kända kortvågsstationen Radio Titanic International. I Augusti månad 1985 firar stationen sitt 10-års jubileum.

Stationen var mycket aktiv i början av sitt liv för att under de senare åren vara en ganska sällsynt gäst på banden. Det senaste året har verksamheten dock fått ett uppsving. De senaste månaderna har stationen genomfört en del test-sändningar bla på 48 mb. DJs som hörts har varit Mark Brown som är "station manager" och som ansvarar för pop/rock-musiken på RTI samt program från Tim Cooper som delvis presenteras på svenska. Musiken består mest av soul när TC är i studion.

För att fira att RTI är 10 år kommer stationen att genomföra en mängd olika sändningar som kommer att gå ut på olika frekvenser med olika DJ:s en speciell dag. Det är möjligt att detta redan ägt rum när Ni läser detta, men om inte så får Ni hålla ögonen och öronen öppna efter Titanic på kortvågsbanden. Ev rapporter, brev skickas som vanligt till adressen i Dedemsvaart, Holland.

FRI RADIO PÅ 75 METER! =====

För de av Er som hänger med i nyhetsfloran förstår säkert att det rör sig om Spectrum World Broadcasting som fortsätter med sina nattliga övningar på 75m 3905 kHz. Sändningarna riktar till NA men hörs relativt bra här i södra delarna av vårt land. För att avlyssna dessa sändningar behöver du en mottagare med SSB, då sändningarna sänds på LSB, någon gång har jag dock fått sätta min rx i USB-läge för att uppfatta programmen. För tillfället sänder man varje dag på 3905 kl 02.30-06.30. Det är meningen att sändningarna skall börja 02.00 men då All India Radio innehar frekvensen fram till 02.30 numera har man flyttat fram tiden 30 minuter. Effekten lär vara 150 watt. En frekvens som tidigare testats, 9960 Khz kommer ev att återupptas med sändningar 24h om dygnet. Jag har trots flertal försök ännu ej hört något på denna frekvens. För en tid sedan kunde SWB höras sgs varje söndag på 6240 med relativt god mottagning, 3905 natttid erbjuder dock ännu bättre signal. SCDX

NY "SVENSKSÄNDARE" =====

Det är kanske inte rätta namnet men i vilket fall som helst har Radio Atlantis SW nu börjat med program för skandinaviska lyssnare på det svenska språket. Den 17 juli introducerades denna nya service. Stationen sänder med 80 watt på 48m och 10 watt på 41mb. Om någon av läsarna har hört det här svenska programmet skulle det vara kul att få lite mer upplysningar om hur det hela låter, vilken musikstil, DJ-presentation etc. Tack på förhand. R.T

NY TYSK STATION FRÄMJAR ALKOHOL-KONSUMTION! =====

En station av västtysk natur har hörts på den "något" ovanliga frekvensen 4720 kHz och uppgav sig heta Radio Freibier! (R Free Alcohol). Tyvärr saknas ytterligare information. Stationen är hörd i Milano, Italien. R.T

RADIO

INTERNATIONAL

AUGUST 1985
10TH ANNIVERSARY

★ Have a drink on us! ★

RADIO JOYSTICK - NY PROGRAMSTATION

Här är ytterligare en "station" som låter andra stationer sända ut deras program. För närvarande gäller det endast en station, Radio Milano International. Vem som nu än ligger bakom projektet bör nog vederbörande ha ganska tjock plånbok då jag antar att det inte är speciellt billigt för privatpersoner att låta program sändas över RMI. Första lördagen i varje månad kommer program från Radio Joystick att sändas över RMI. Tidpunkt okänd. Frekvenser är 1301 o 7295. Natttid hörs 1301 mycket bra, ibland bättre än 41mb fast kortvåg är helt hopplös natttid. Stationens slogan är "Funky Sounds for Central Europe", är det möjligt en soul/funk-station? Låter lite väl bra för att vara sant.. För mer information, sänd 2 IRC till: R Joystick, c/o Radiotelex. R.T

RADIO RAINBOW

Detta namn har många stationer provat på, denna gång gäller det en station på den gröna ön - Irland. Varje söndag sänder stationen på 6240 kHz och hörs stundtals mycket bra. När jag hörde ett längre avsnitt häromveckan spelades en blandning av aktuella låtar och låtar som hade några månader på nacken och äldre. Adress för rpt:s etc: c/o Heady Eddie, The Village Hotel, The Gate Lodge Bettystown, Co Meath, Irland. Anoraks UK, R.T

NY PIRATTIDNING

Crystal Ball är en ny tidskrift för alla fans av fri radio och med speciell inriktning på stationer i West Midlands på FM, MV och KV. Nr 1 av tidningen kan erhållas kostnadsfritt, Nr 2 med utgivning i september kostar 2 IRC. Adr: 190 Monument Road, Edgbaston, Birmingham B16 8UU, England. R.T

RADIO CURACAO

En station som ofta hörts med QSO-verksamhet på 186mb har nu lyckats skaka fram en adress till glödje för alla QSL-jägare: A Wessels, Kruisselt Laan 14, 7587 NM De Lutte, Holland.

RADIO PAMELA TESTAR 1615 kHz

Engelska stationer som utövade nattsändningar på mellanvåg var relativt vanligt i mitten och slutet av 70-talet men dog sedan ut. Under de senaste åren har även holländarna varit mindre aktiva än tidigare år, framförallt vad gäller sändningar riktade till utlandet. Sändningarna från Pamela har hörts på kontinenten. Stationen har även kört QSO på 6664, 7655, 8005 och 9235 kHz.
Adress: 82a Delce Road, Rochester, Kent ME1 2DH, England. R.T

1508 NETWORK LEVER VIDARE

Ett antal stationer från Hollan fortsätter att turas om med nattsändningar här under veckosluten, det är främst Radio Oerang-Utan som hörs mest. Radio Torenvalk har nu sålt sin 500-wattare till en viss "pälsjägare" som inom kort dyker upp på 1508. Torenvalk skall istället börja sända med ny tx på 1094 kHz (!).

RADIO 101 hörd på 27035 kHz

På grund av ett tekniskt missöde har denna station nu hörts på 27035 kHz. 101s ordinarie frekvens är 7350 kHz men på detta band har stationen även loggats på 7422 kHz. Radio 101 är f f aktiv på 101.6 MHz FM stereo. Det är för tillfället ej möjligt att kontakta stationen telefonledes då man ej betalt telefonräkningen och linjen har därmed blivit bruten. R T

UK RADIO räddad den 7 juli 1985

Ytterligare en station har gått i graven på grund av DTI. Råden utfördes av en herre vid namn Graham Thomson från "Department of Trade and Industry". Sändaren, antenn och bandspelare av hög kvalitet värt mer än 100 pund förstördes totalt, långt innan "stationspersonalen" dök upp vid QTH:t. De trodde först att det var några ungar som var ute för att vandalisera men när de kom fram till sändningsplatsen reste sig en man och skrek att han var från DTI. Han frågade vidare om de ansvarade för utrustningen men nekade då det var osäkert om polis även var närvarande. Herr Thompson hade sällskap av en 8-årig pojke som troligen var hans son. Denna unge man fick även bära bilbatteriet från sändarplatsen och detta batteri var ordentligt förstört och läckte... Efter en stund kände pojken smärta eftersom syra rann ner för hans bara arm och gjorde hans hud vit! Utrustningen lades i hans bil och han bad sedan om att få namn och adress vilket personerna från UK-radio vägrade uppge då man nu insett att ingen polis var närvarande. Han försökte vidare att arrestera dem men det gick inte så bra det heller. Det slutade med att herr Thompson meddelade att det gick bra att hämta ev utrustning på hittegodsavdelningen men att de då var tvungna att uppge namn och adress, vilket han sa med ett speciellt leende...

Denna story var hämtad från UK Radio Newsletter juli 1985 vilket i sin tur var återgiven i Weekly Report. Det framgår inte på vilken ort stationen var verksam, men troligen var det frågan om en lokal station och ej samma som tidigare opererat på kortvåg. Om någon vet mer, hör gärna av Er.

RADIO JACKIE LP

London-stationen Radio Jackie har producerat en LP som nu är till salu. Priset är 4.99 inkl porto för UK. Jag har tyvärr inte något pris för utombys men om du är intresserad av ett ex bör du nog lägga till åtminstone 1 pund. Betalning kan göras med cheque eller vanlig postanvisning utställd på "Radio Jackie".
Adress Radio Jackie, 32 Central Road, Worchester Park, Surrey, England.

RADIO BAVARIA

Denna station är sedan en tid inaktiv och vi har berättat om RB vid ett flertal tillfällen, men nu har även ett info-blad kommit oss tillhanda. Sättet att lägga upp musiken har jag tidigare kommenterat, dvs att spela en viss låt flera gånger på en rad, tyvärr är anledningen till denna "power rotation" f f okänd. Jag har noterat en hel del soul-funk på stationens ev spellista och i infobladet skriver faktiskt Mike att musiken faktiskt var just inriktad på

soul, funk och lite jazz. Ett lätt sätt att känna igen RB var modulations-typen. Mike uppger själv att det låter som RTL-Radio Luxembourg. Musiken spelas in på en enkel kassettbandspelare och sedan fanns en liten walkman ansluten till själva sändaren. Ingen form av mix-möjlighet fanns och därmed blir det en del "tysta avsnitt" mellan musik och tal. När möjligheten ges, postadress utanför BRD, högre effekt och bättre studio-utrustning, hoppas RB vara tillbaka. Troligen under annat namn men med likvärdigt musikformat.

QSL + QSL + QSL + QSL + QSL + QSL +

Här följer en ganska rejäl QSL-uppräkning och det är givetvis Stefan Pritz som är den flitigaste rapportören:

Canzoni Radio	6206 kHz	kort, brev, info	SPZ
Britain Radio	6238 kHz	kort, brev, info, 5 dekaler	SPZ
Radio Titanic	7359 kHz	kort, tidning	SPZ
Radio Bavaria	7310 kHz	kort, info, 1 extra oifyllt kort	SPZ, CES
Radio Madison	7357 kHz	kort, info, dekal	SPZ
Radio KPO	7315 kHz	stencil, tidning	SPZ
Radio Delmare	6205 kHz	kort, brev, info	SPZ
Falcon Radio	6200 kHz	2 kort, brev, poster, 8 dekaler, tändstickor	SPZ
Radio Albatross	6226 kHz	kort, brev, vykort	SPZ
Future W Radio	7320 kHz	stencil, brev, 2 foton	SPZ
R Rastafari	6206 kHz	kort	SPZ
R Noorderzon	7348 kHz	kort, brev, info	SPZ
Radio Kristal	1611 kHz	stencil, 4 dekaler	SPZ
Radio Armada	1613 kHz	kort, info, vykort, 5 dekaler	SPZ
Panther Radio	1614 kHz	brev, poster, vykort	SPZ
Radio Catweazle	1619 kHz	5 kort, vykort	SPZ
R Torenvalk	1508 kHz	kort, stencil, vykort, 3 dekaler	SPZ
Radio Delta	1614 kHz	kort, brev, dekaler	BAH

RADIO NOORDERZON

Redan 1978 grundades stationen och började med sändningar på FM 101.5 MHz. Det var inte förrän den 7 april 1985 som RN började höras på kortvåg 7348 kHz. DJs är dels Hans som är studerande och Nico som jobbar som musiker. För det tekniska ansvarar en person som kallar sig Meneer Rinus. Sändaren är av märket Philips och har endast en effekt på 4,5 watt (?!). Antenn är en 12,5 meter lång tåt av typ "windom". Adress: Postbus 1017, 2200 BA Noordwijk, Holland. SPZ

RADIO ALBATROS

Den här stationen har nu utökat sin sändningseffekt till hela 40 watt. DJ är en 18-årig herre vid namn Peter som redan den 17 november förra året genomförde sin första sändning med 10 watt. Sändaren är hemmabyggt med 3 rör och sina övningar äger rum på 6200, 6225 samt 1620 kHz. Adress: Postbus 290, 3330 AG Zwijndrecht, Holland. SPZ

RADIO MUSIC BOY NR 2

Ytterligare en stationsop har tittat närmare på olika Grundig-mottagare och funnit namnet Music Boy. Stationen är hörd den 24 maj på 1624 kHz. Adress: Postbus 53, 9600 AC-Hoogezaand, Holland. SPZ

PANTER RADIO

Panther-radiom har fått en ny adress, ev endast temporärt; Postbus 42, Delfzyl, Holland. Ev skiftar man tillbaka till 190-boxen igen. SPZ

RADIO BLACK CITY - en sällsynt gäst

Denna tyska station som ofta har en något rosig modulation har åter väntat igång sin sändare. På 7313 den 9 juni lirades bl a Stevie Wonder. Adressen är ff postbus 41, NL-7700 AA Dedemsvaart, Holland. SPZ

IK BEN FAN VAN RADIO PALOMA

INTERNATIONAAL 192 MG
* HET STATION WAAR MUZIEK IN ZIT *
VERZOEKPLATEN ZONDAG'S VAN 8.30-12.30
POSTBUS 93-6940 BB DIDAM

en har funnits en Radio Casablanca med postbus 25, men jag kan ha fel. Frekven-
ser som använts nyligen 1611 och 1615 kHz.

AIRWAVES - ny tidning från Irland

En ganska ny tidning som givetvis skriver mest om irländska stationer har dykt
upp och det är en A5-skrift på ca 10 sidor. Tidningen täcker in både lokal
info på FM o MV och blandade nyheter från KV. Priset är f n okänt men 1-2 IRC
bör nog räcka. Skriv till: Airwaves Ireland, c/o 6 Mount Parade, N.C.R, Dublin
Ireland.

Vi avslutar därmed den internationella delen. Källor/bidragsgivare: SCDX = Swe-
den Calling DX-ers, R.T = Radiotelex, Bremen, WR = Weekly Report, Anoraks UK,
SPZ = Stefan Printz, CES = Karl-Erik Stridh.

Eventuella bidrag är alltid intressant, stora som små, gärna med kommentarer
om någon speciell station som t ex uppgifter om DJ-stil, jinglar, musikformat,
låtarnas ålder (oldies eller nya) etc. Sådana uppgifter gör att läsarna får
en bättre insikt i hur stationen låter..

SENASTE NYTT FRÅN FM-FRONTEN I HELSINGBORG

Jag vet inte om denna rubrik är speciellt passande då jag istället borde skri-
va "från fronten intet nytt". Nåväl, helt tyst har det ju inte varit sedan
föregående utgåva av DXG. För tillfället finns det ingen aktiv station igång,
dvs en regelbundet återkommande hörighet, utan det hörs något då och då, det
kan gå både en och flera månader mellan varje gång.

Radio Mega var ganska aktiv en tid men försvann sedan utan förklaring från FM-
bandet. Rykten säger att stationen ev kommer tillbaka. Läsare i de
södra regionerna bör alltså hålla ögonen öppna, eller snarare öro-
nen, på ca 97,8 MHz. Lördagar 15.00 har tidigare varit en stadig
tid. Mega har även fått en del uppmärksamhet i pressen, något "nytt
under solen" har det dock inte varit, utan det vanliga innehållet
såsom: att det är illegalt och att monopolet skall slopas. Saker
som jag ofta saknar i dylika artiklar är exvis musikformat, stil,
etc. Mega är i varje fall en av de bättre stationerna på senare
tid. Bra flyt och snyggt gjorda reklamspots! Möjligtvis kan musiken
ibland ifrågasättas då ungefär samma låtar spelas i närradion. En
specialstation med inriktning på en viss musiksort skulle inte ska-
da. Programmen har i alla fall visat sig vara populära och om man
tittar tillbaka på andra projekt såsom Radio Ubåt där herr Mega
hade ett finger med i spelet, så lär nog den här mannen inte ge upp
i första taget! Mega har ännu ingen postadress.
För mer upplysningar om Mega - se loggen längre fram.

Radio Nordväst är en station som då och då dyker upp på FM i Helsingborg. Denna station skiljer sig ganska mycket från Mega, främst med tanke på den tekniska kvaliteten. Så vitt jag vet har den här stationen inte haft någon regelbunden verksamhet. Frekvensen har varierat men 101.8 MHz har använts ett par gånger. Adress saknas.

Förutom dessa två sändare har även en oidentifierad sändare hörts nyligen med non-stop-musik på 101,8 som ev kan ha varit Radio Nordväst men det är inte helt säkert. Nu över till den mer detaljerade loggen:

Lördag 8 juni 1985

16.24-16.47 RADIO MEGA 97.8 MHz Stereo

Premiärsändning för en "ny" fri reklamradio i Helsingborg som t o m sände i stereo. Sändningen började redan vid 15-tiden men tyvärr saknar jag logg för den tiden. När jag lyssnade 16.24 spelades Daryl Hall & John Oates med deras "Some things are better left unsaid". DJ:n som lät lite förkyld fortsatte sedan programmet med Bruce Springsteens "I'm on Fire". Efter ytterligare ett par låtar var det dags för reklam som inleddes med orden: Och här kommer nu ett viktigt meddelande till dig! Första annonsen gällde ett diskotek i Helsingör. Spot inleddes med Jacksons "Can you feel it" därefter rappar DJ:n öppettider och vilka förmåner som erbjudes besökaren. Vanligtvis körs flera reklamspots i en följd men den här gången blev det bara en spot. Musiken fortsatte med 17 och Rick James. En och annan "oldie" lirades också såsom Pink Floyd's "Money". När sändningen tog slut är för mig obekant då jag ej hade möjlighet att lyssna längre än till 16.47. Ljudkvaliteten var ganska bra, men signalen var ganska svag vilket gav en brusig stereo-signal.

Lördag 15 juni 1985

15.00-16.05 RADIO MEGA 97.8 MHz Stereo

Andra sändningen från Mega inleddes med högtidlig engelsk sång och anrop enligt följande: "Du lyssnar just nu till Helsingborgs Pibatrado - Radio Mega som sänder varje lördag kl 15.00 på FM 97.8 MHz. Vi sänder givetvis all musik i stereo (dessa sista ord hoppade mellan kanalerna för att demonstrera stereo-effekten)". Med början på Pink Floyd's "Money" påpekade en andra röst: "Radio Mega är dessutom kommersiell, he he he". Eko-id: "Radio Mega - Din musikstation Första låten ut blev med gruppen Scotch, och DJ:n hälsade alla lyssnare välkomna till den fria rösten i etern - Radio Mega. Signalen denna lördag var betydligt bättre men stereo-signalen var inte tillräckligt stark för att ge helt brusfri stereo-mottagning. Efter Scotch lade man direkt på en platta med Slade som kördes igång lite innan föregående låt var slut för att få bra flyt, DJ:n "time-ade" sedan fram till sången. DJ:n påpekade därefter att man sände i stereo men om lyssnare ev hade en dålig antenn skulle han/hon trycka in mono-knappen så skulle allt ordna upp sig. En ny annons/sponsor denna lördag var Mixed Shop i Helsingborg. En affär som säljer allt mellan himmel och jord. Man körde två olika varianter på spots, ibland bägge två efter varandra. De här två är helt klart en av de bästa jag hört på Mega. Mycket snyggt gjord, bra tempo och hela tiden diverse ljudeffekter + musik i bakgrunden. Verkligen effektiv! På något vis påminner den om reklamspots som de italienska stationerna brukar köra Denna annons följdes av "Babies" med Ashford o Simpson vilken "time-ades. Mixed Shop skulle framhåvas tydligt i denna sändning då man åter igen rekade för den här butiken efter Ashford o Simpson. Musiken i denna sändning var mycket koncentrerad på italiensk disco av någon underlig anledning då den ena italienskivan följdes av en ny. Mega lirade "How old are you" och passade på att kommentera: "Hur gammal är du radiolag? Det borde nog vara dags att förnya dig nu! Bort med radiomonopolet!" "Vi vill ha fler kommersiella radiostationer!". Amatörpejlare är i regel ganska ointressanta för "radiopirater" och detta tycker även Radio Mega. "Till alla amatörpejlare eller vad man skall kalla er - Kom inte hit! Vi hade problem med er förra helgen. Det finns faktiskt människor som inte kan låta oss vara ifred som tvunget skall göra Televerkets jobb dvs åka ut och pejla oss. Ni kanske inte gör det för att sätta dit oss men i vilket fall som helst vill vi inte ha er här. Jag har skaffat ett nytt kikarsikte". Efter ett par plattor var det dags att reka Mixed Shop igen. Slogan: "Affären med snopp - Mixed Shop!" Liksom förra veckan rekades även Neanders Gård i Helsingör.

Det var inte enbart italiensk musik, även div etablerade hit:s såsom "19" med Paul Hardcastle, "Clouds across the moon" med Rah Band. Sändningen denna lördag fick ett mycket hastigt slut. Mitt i en spot för Mixed Shop bröts sändningen!!

Lördag 6 juli 1985

16.25-16.38 ca RADIO MEGA 97,8 MHz Stereo

Även denna sändning missade jag nästan helt och hållet. Det var denna gång inte den vanliga DJ:n utan en gäst-DJ? som presenterade ett engelskt program. Jag tror att samma kille även gjort ett program för Ubåt. Musiken under den del jag hörde var till stor del från slutet av 70-talet med hitlåtar såsom "I love the Night-life" med Alicia Bridges. DJ:n var med all säkerhet av engelsk härkomst. Många gånger märker man tydligt om en DJ har vana från diskotek, men detta kan även ha varit en radiodj, dvs programmet och presentationen var av hög kvalitet. DJ:n kallade sig Bobby Webb (ej 100% säker). Sista låten var med Luther Vandross och därefter bärivåg ett par minuter innan sändaren stängdes av. Frekvensen 97,8 är ganska bra om det inte är konditioner eller om signalen är svag, när Mega stängde denna lördag hördes NDR på samma frekvens! Sammanfattningsvis ett mkt trevligt program!

Lördag 27 juli 1985

15.00-15.56 RADIO MEGA 97,8 MHz Stereo

Mottagningen denna lördag var till en början lite störd av närliggande stationer men så småningom blev det bättre. Första vaxet ut i eteren blev Walking on Sunshine med Katarina and the Waves. "Stationen som gör allt för att krossa radiomonopolet" påpekade DJ:n. Vidare påpekade stationens DJ att många tror att Mega är en närradiostation, vilket noga rättades till genom att säga att man var en kommersiell piratstation! Antalet sponsorer har utökats med bla Svenska Ljudklubben (ex Audioscan) i en "spot" där man uppmanar folk att bli medlemmar i klubben och att medlemskap var kostnadsfritt. Denna reklamspot följdes direkt av ytterligare en "nykomling" - Restaurang Da Vinci, en italiensk restaurang i Helsingör, Danmark. Till tonerna av italiensk dragépelsmusik berättar man om stället med de humana priserna. Spot nr 3 var Neanders Gård i Helsingör vars spot blivit något omgjord. Denna sändning bestod av ganska långa reklamblock och den fjärde var åter igen Mixed Shop. Musiken fortsatt därefter direkt med Paul Hardcastles super-hit "19", vilket följdes utav Tina Turners senaste "7". Efter Tina Turner var det dax för reklam. Åter igen i blockform med lite annan utformning än ovan. Nu ytterligare en ny sponsor: Radio TV Fynd AB. Herr Mega uppmanade lyssnarna att starta egna stationer då man ej ansåg att ett företag skall ha hand om allt som skall sändas i radio. Fler hit-låtar som hördes var bla There Must Be an Angel, Slave to Love - Bryan Ferry. DJ:n meddelad därefter att detta skulle bli sista sändningen från Radio Mega, någon anledning uppgavs ej, "men var inte ledsen för det då programmet inte är slut än, det blir mer musik" och han lade på Stig med "If you love somebody, set them free" vilken avbröts mitt i! Sändaren stängdes av en kort stund efter detta avbrott!! Vad hände?

19.44-? RADIO MEGA 97,8 MHz Mono

Mega tillbaka igen. Inga presentationer, endast reklam och non-stop-musik men då de olika reklam-inslagen tidigare hörts på Mega får man väl anta att även sändningen kom från Radio Mega. Ingen stereo-sändning.

Lördag 3 augusti 1985

18.40-18.45 RADIO NORDVÄST 101,8 MHz Mono

Testsändning inför den längre sändningen som skulle börja 23.00. DJ:n påpekade att "Ni kan inte höra mig förrän kl 23.00 och det är alltså cirka tre timmar och 15 minuter dit" (hur är det med matematiken, herr Nordväst...). Lyssnarna uppmanades att istället lyssna på Radio Öresund kl 20.00-22.00, "om detta nu kan intressera Er, men det tror jag inte. Jag kan inte tänka mig detta, jag tycker att piratradion skulle vara intressantare att lyssna på" sa DJ:n. Han tyckte att RÖ tjatade för mycket om att lyssnarna skulle bli medlemmar. Han på-

pokade att han inte behöver några medlemmar då han klarade sig bra ändå. Efter detta annonserade han den låt som han spelat under hela tiden i bakgrunden. Slutligen annonserade han återkomst i eteren kl 23.00 på 102 MHz, 22.00 Station 42 102 MHz! Vad menas? Gör han reklam för 2 stationer?? Innan han sade sista ordet meddelade han sina lyssnare att sändare skulle trimmas in bättre inför kvällens sändning eftersom det kommit in vatten i antennen!

23.00-00.00 RADIO NORDVÄST 101,8 MHz Mono

Liksom vid testsändningen tidigare på kvällen var musikens audiokvalitet långt ifrån det bästa, massor av skorr och annat oljud. Sändningen startades upp till tonerna av It's good to be a King med Mel Brooks. Talet var inte heller det bästa, dovt och burkigt. DJ:n annonserade att stationen sänder varje lördag kl 23.00 och att Radio Nordväst var en piratstation. Vidare påpekades att all musik sändes direkt. Mel Brooks tonades ner och Accept mixades in med ett spår fr deras senaste LP. Kvaliten på musiken fr Accept var inte lika skorrig men ändå inte speciellt bra, vid något tillfälle hördes ett märkligt ljud vilket lät som ljudet från ett slag på mikrofonen. Troligen kördes varannan skiva från band el dylikt, då varannan låt var skorrig. Madonnas Material Girl blev låt nummer 2 i kvällens sändning. Svensk musik fick även tillfälle att höras över Radio Nordväst, bla Agneta Fältskog och I won't let you go som han kallade "en folkkär artist". Film-musik från James Bonds senaste blev det i form av A view to a kill men ej med Duran Duran utan det blev istället den lugna "kärleksvarianten". Vid testen tidigare på kvällen informerades om Station 42 men man meddelade nu att den stationen inte kom igång denna kväll, beklagade sig även över att Radio Mega upphört med sina sändningar. Vidare avslöjade han att anledningen till att han pratade så mycket just nu var för att "snacka bort lite av tiden" då han inte hade någon ny låt på gång! Om vi bortser från den dåliga ljudkvaliteten valde han ut ganska lämpliga låtar, bra variation, både lugna och hårda låtar. Vid något tillfälle körde han två låtar i rad utan att annonsera emellan, vilket bör tyda på att han lyssnat på hur andra stationer lägger upp sin musik. Nästa skiva blev Alphavilles "Jet set" vilken dock fick ett något tvärt slut! Reklam bjöd även Nordväst på, dock samma spot som Mega kört, för Svenska Ljudklubben vilken Mega själv producerat. Har Nordväst knyckt den över eteren från Mega eller kanske samarbete? Gruppen Kiss stod högt i kurs på Nordväst eftersom man körde 2 hårda låtar med den här gruppen i följd. Mer hit-musik blev det när Wham framförde Everything she wants. Musik från södra europa blev det när "två vackra flickor", enl Nordväst-DJ:n, som går under namnet Baccara (troligen ngn äldre platta då jag inte hört något från den här gruppen sedan slutet av 70-talet, som tur är). I hela 7 minuter fick vi njuta (?) av gitarr-låt med bakgrundsduk och låten var någon omgjord tappning av Light my fire! 7 minuter lät som 17 minuter, och även DJ:n tyckte den var något lång eftersom han fällde själv följande uttalande: - Äntligen var låten slut, tänkte kanske de flesta av er kan jag tro men det hoppas jag att ni inte gjord. Jag hoppas att Ni njöt under de här 7 minuter och 48 sekunder vi hörde denna låten". Sista låten blev med Simpel Minds och DJ:n meddelade att Radio Nordväst återkommer nästa lördag, samma tid - samma kanal. Han önskade alla en fortsatt trevlig helg och sov gott till alla som skulle göra så.

Måndag 19 augusti 1985

23.34-00.02 Oidentifierad (Nordväst?) 101,8 MHz Mono

OID med musik-non-stop, burkigt ljud. Div hit-låtar såsom Tina Turner "We don't need another hero", "There must be an angel". Sändningen bröts mitt i Modern Talking's "You can win if you want". Med tanke på ljudkvaliten och frekvensen bör det ha varit Nordväst med någon testsändning.

Vi har därmed kommit till slutet av sidorna om fri radio och FM-loggen. Den är säkert långt ifrån fullständig, bla saknar jag ett flertal Mega-sändningar då jag sällan varit hemma på lördagseftermiddagarna, men jag hoppas att texten här ovan skall ge en närmare inblick i hur stationerna låter. Nordväst är kanske ej någon "super-station" men med lite bättre teknik/utrustning kan stationen bli ganska bra. Åtminstone är det ett tecken på att intresset fortfarande finns kvar för "piratradio" i Helsingborg.

73's Bengt Ahlqvist

Radio Freetime klarat sig i mer än 2 år

Centrala Stockholm undviker de, de illegala elementen som gärna hörs men inte vill synas. De opererar norr och söder om staden. I söder är landskapet kuperat och skogigt. Där finns en hel del höjder varifrån söderortspiraterna kan sända.

Piraterna måste byta sändarplats varje vecka. I Älvsjö, söder om Stockholm, bor nämligen televerkets hängivne piratradiopejlare. Han kan dyka upp när som helst.

På plats under sändningen

Mattias på Radio Freetime sätter alltid själv på sändaren och vistas också i närheten av den under utsändningen. Andra operatörer föredrar att starta sina sändare med timer och stänga av dem med autostopp så att de kan hålla sig långt borta när programmen går ut i etern.

Radio Freetime brukar sända en halv timme på söndagskvällar kl 20.00. Vid säsongspremiärer ökas programtiden med en kvart till 45 minuter. Uppehåll är vanliga under vintern när det är för kallt för aktiviteter i det fria. I år var vintern extra hård och R Freetime sände därför inte mellan den 16 november och 18 maj. Dessutom tog det längre tid än beräknat för Mattias att bygga slutsteget som ökade styrkan på sändaren till 25 watt.

Cykel eller bil

Radio Freetime växlar mellan ett par berg i södra Stockholm.

Ibland tar vi cykel dit, andra gånger blir det bilen. Fordonet placeras på ett lämpligt avstånd. Vi riggar upp grejorna, och sedan är det bara att vänta tills tiden är inne. När jag satt igång programmet går jag bort en bit från sändaren. För om pejlarna kommer skall de inte få tag på mig direkt, utan då skall jag kunna smita. Jag ställer mig så att jag kan se pejlarna i ett tidigt skede om de kommer den vägen jag förutser att de skall komma. Anser jag att jag hinner tar jag med mig sändaren och sticker.

Pejlare har hittills aldrig fått tag på Radio Freetime. De har varit på väg ett par gånger, som när Mattias och hans kamrater sände under namnet Radio IQ våren 1984. Sändaren var på 25 watt, i stereo och hördes bra i Älvsjö-trakten.

Då blev de vilda och pejlade oss andra veckan, men dom var aldrig i närheten av oss. En annan piratstati-

on hade oturen att sända veckan efter oss. Den blev av med sändaren direkt.

Nedmontering fem minuter

Tidigare transporterades utrustningen i en stor väska. Då tog det cirka två minuter att montera ner allt och få med det i väskan. Nu när Mattias har en mindre väska tar det lite längre tid eftersom det inte går att bara kasta ner utrustningen i den. Fast högst fem minuter bör nedmonteringen ta.

Sedan får man ta det lite lugnt när man drar sig ifrån sändarplatsen, i fall pejlarna skulle komma. Använder vi oss av den vägen som går dit skulle det vara kört. Vi går alltid vid sidan om.

Norrortspiraterna blir aldrig pejlade. Jag är förvånad över det, och de är lika förvånade att vi någonsin blir pejlade.

Det beror antagligen på att det tar längre tid för Älvsjö-pejlaren att åka till de norra delarna av Stockholm.

Mattias vill främst täcka in de södra förorterna och innerstaden med Radio Freetime. Sändningarna kan också gå bra i norra Stockholm.

Tekniska problem huvudvärk

Tekniska problem är en ständigt återkommande huvudvärk för en piratstation. Det finns perioder när allt misslyckas.

Man kan vara ovarsam under färden till platsen så att någonting skakar sönder. Den här senaste gången skruvade jag i en kontakt innan jag gick hemifrån, och så blev det glapp i den ändå på sändarplatsen.

Plugga på söndagskvällar

För ett par år sedan sände nästan alla FM-pirater i Stockholm på söndagskvällar. Under de senaste åren har även lördagskvällar blivit populära.

Mattias har en teori varför en del sänder på lördagar. Det har skett en föringring bland operatörerna. De går i skolan och måste därför plugga på helgerna. Sänder de på söndagskvällar blir det ändå inget pluggande av på lördagskvällar eftersom man roar sig med annat då. I stället pluggar de på söndagskvällar och sänder på lördagskvällar.

Fast folk är ju hemma på söndagskvällar eftersom de har skola och jobb på måndagen. Då har dom tid att lyssna.

På lördagar är alla ute och fester. Jag försökte sända några lördagar, men inga av mina polar lyssnade.

- Man behöver inte heller oroa sig för TV:s matchning av program på söndagskvällar. De försöker väl ha en långfilm på fredagskvällar och en på lördagskvällar. Det är deras nöjen.

Startade 1983

Mattias har sänt piratradio i mer än två år. Hans första program gick ut den 6 juni 1983 under ett namn han inte vill avslöja eftersom programmet var av låg kvalitet.

Idén att sända piratradio fick han när han lyssnade på den lokala radio-piraten Radio Broadcast. Mattias tog reda på vem som låg bakom stationen och fick låna sändaren av Broadcast. Den bestod av ett drivsteg på 4-W, men hade en bra räckvidd.

Andra gången den 13 juni var de 3 och då bildades Radio Freetime. Sedan var det lov och semester. De sände bara en gång till under sommaren 83.

Blev Radio HTRS

- De skaffade sig den berömda holländska adressen i Dedemsvaart och återkom som Radio HTRS i augusti-september. Bakgrunden till det nya namnet var att en bekant gjort jinglar med "Radio HTRS" i. Mattias och hans kamrat tyckte det lät häftigt och döpte om sig från Radio Freetime.

Stationen sände först på söndagarkl 20, men gick över andra helgen i oktober till lördagar kl 20.30-20.45. Under hösten höll det att gå illa vid ett tillfälle när några pejlare hittade dem, men eftersom operatörerna hunnit gömma utrustningen kunde ingenting bevisas.

Kamraten blev skrämmd av pejlarna och var bara med i ett program till. Mattias fick fortsätta ensam. Programmen blev dock inte så lyckade eftersom han saknade en hygglig studio.

Tre i studion på Radio IQ

Mattias fick tag på en ny kompanjon, som ville ändra namnet på stationen till Radio IQ i januari 1984. Så fick den också heta.

- Det var vår minst lyckade station. Vi var tre discjockeys i studion och fick också klagomål från en viss piratradiorapportör. Därför lade vi snart av med det namnet.

Namnet ändrades på nytt till Radio Freetime i maj 1984. Mattias tyckte att de gjorde ett sådant bra sista program under vinterterminen 84 att han

ville sluta med Freetime när den var som bäst.

Annu en gång byttes namnet till Radio HTRS. Från mitten av november 84 till mitten av maj 85 låg sändningarna nere. Nu är Radio HTRS begravd och namnet är Radio Freetime.

- Radio Freetime är ett bra namn. Första gången vi använde det hade skolan just slutat i juni 83. Det blev lov-stationen. Under sommarlov och jullov körde vi Radio Freetime.

- Det har varit lite vimsigt med namnen. Nu när min kompis slutat är det jag som bestämmer, och då kan det bli lite ordning på den här stationen.

Föräldrarna lyssnar

Hans kompis fader ville inte att denne skulle fortsätta med pirataktiviteten. Därför blev Mattias ensam kvar våren 85.

Föräldrarna till Mattias vill helst också att han skall sluta, men han inte stoppat honom.

- De har insett att de inte kan påverka mig. De har accepterat det och sitter och lyssnar varje söndag.

När Mattias började med piratradio berättade han gärna för sina vänner vad han höll på med. Efter ett tag blev han mer försiktig och tystlåten. Nu känner han sig avslappnad och upplever det som ganska ofarligt.

Han vill ha mer piratradio så att folk märker att radioformen finns. En del har hört talas om FM-pirater, men det är inte så många som lyssnar.

Ta sitt eget ansvar

Hur ser du på att det inte är tillåtet enligt lag att sända piratradio?

- Moraliskt sett tycker jag det inte är något fel att man har fri radio. Man får ta sitt eget ansvar. De flesta pirater kan ta ansvaret att de fritt får säga vad de vill.

Du är ju dock en lagbrytare!

- En del ser det ur den vinkeln, men jag tycker inte att jag är det. Därför om ingen annan kan bjuda oss på den radio vi vill ha, då måste man få göra den på något annat sätt. Det här är väl det enda sättet när man vill ha mångfald.

- Jag får väl ta att det enligt lag är olagligt, men de flesta tycker det är helt okay. Det är ingen som sagt, "Men du är ju en brottsling". Jag ser mig inte själv som en brottsling, utan tänker mer på att jag är en radio discjockey.

Vid intervjun i juni var det oklart om Radio Freetime kunde fortsätta under sommaren. Eftersom Mattias var en

sam blev genast den ekonomiska belastningen högre på honom. Han letade efter en ny kompanjon för att kunna dela på kostnaderna.

- Har man inga pengar blir det inga skivor, och då blir det ingen piratradio. Det värsta är om man ska stupa på pengarna.

Lugnare men dyrare i närradion

- Jag skulle kunna tänka mig att sända närradio om jag slapp betala STIM. Då skulle det bli lagligt och lite lugnare, men man skulle som DJ infalla i en sövande rytm. Det blir mer rutin då, och man tröttnar efter ett tag.

- Det här måste man satsa en del på. Då blir det roligt å andra sidan. Man märker att man får lyssnare.

Du skulle antagligen få fler lyssnare i närradion.

- Ja, men närradions rykte är redan förstört. I så fall skulle det vara en helt ny station som jag kunde sända på. Jag vet inte om jag vill sända på någon av de befintliga närradiostationerna. Det finns några bra discjockeys på Radio SSM (Botkyra närradio). De kallar sig Mr Kermit och Mr Jet Set. De kan göra angenäm radio. De andra på stationen är inte lika bra.

Ett par av de som gör program för Radio SSM har tidigare sänt piratradio.

Ingen konkurrens

Mattias tycker inte det är något problem med konkurrens från närradion, riksradion eller lokalradion.

- En del tycker att närradion är bra som den är. Det är bara för att de inte hört något bättre. Jämför man med Sveriges Radio är det klart mycket bättre musik i närradion, med discjockeyarna i närradion är klart värde lösa. Så en del folk tycker att piratradion är mycket bättre.

När Mattias började med piratradio var det främst programmakandet som lockade. Efterhand har han blivit mer intresserad av tekniken, hur man bygger sändare och förbättrar dem.

- Är man intresserad av elektronikkomponenter så lägger man ju ut pengar på det. Det är ett nöje att bygga sändare, och då har man lust att lägga ut pengar på det. Då är det värre med STIM-ersättningen. Den går till något meningslöst, anser jag.

- Verksamheten (STIM) skall få finnas, men det skall inte kosta så mycket pengar. Det känns vettigare att bygga en sändare. Då har jag någon-

ting som består. STIM-pengar bara försvinner. Det här är väl den billigaste formen för oss att sända.

Skall inte de som skriver melodier och texter få någon ersättning alls?

- Jo, en viss ersättning, men den är alldeles för hög i Sverige om man jämför med andra länder. Det avgörande för ersättningen måste vara hur många som lyssnar på programmen. Jag förstår inte varför just svenskar ska betala så mycket till kompositörer. Jo visst skall de ha pengar, men då ska vi också kunna finansiera avgifterna med reklam eller någonting annat.

Många kanaler

Vi diskuterar hur Mattias skulle vilja ha det svenska radiosystemet. Det viktigaste för honom är att det finns flera kanaler med olika slags musik, så alla smakriktningar blir tillgodosedda. Det viktigaste är inte konkurrens utan mångfald. Hade Sveriges Radio kunnat förse lyssnarna med flera nyakanaler hade Mattias välkomnat det. Då skulle han kunna slå på radion när som helst på dygnet och lyssna på den musik han gillar, funk och rapping.

Kan man få mångfald utan konkurrens?

- Det blir svårt med det rådande systemet. Det måste bli någon ändring. Det växer upp en massa närradiostationer, och det är samma stil på allihop. Kyrkorna tar över. Så det sättet verkar inte särskilt bra.

- Man kan inte heller direkt kräva fri radio. Det måste finnas någon slags kontroll, så stationerna inte blir för många, som i Italien. Det är lite svårt att precisera exakt hur jag vill ha det.

Sveriges Radio bra

Vill du ha kvar Sveriges Radio?

- Ja, jag tycker de gör bra program. Alla lyssnar alltid på något program från Sveriges Radio. Nyheter är de bra på. De kommer dock att få ändra stil om det skulle bli konkurrens. Det blev ju så när Radio Nord började sända.

Närradion ser han inte som någon besvärlig konkurrent till Riksradion. Enligt honom har den sparat ur och inte blivit så bra som man kan fordra. Undantaget skulle vara ungdomar som gillar discomusik, vilka inte får sina behov tillfredsställda av Riksradion.

Mattias inställning till Sveriges Radio är ambivalent. Han är nöjd med koncernens allmänna program och missnöjd med ungdomsprogrammen.

- Det är samma gamla vanliga "Söl-

korner" och sådana tråkiga grejor. De förnyar sig inte, medan vi hela tiden i våra program försöker hitta på nya saker varje vecka. Riksradiön behöver inte förnya sig, den får ju ändå in sina licensmedel. De anställda behöver inte anstränga sig. Även om dom gör ett dåligt program får dom betalt.

En dag i förväg

Mattias och hans kompanjon har spelat in programmen till Radio Freetime en dag före utsändning. Då kan de göra om programmet om de tycker det blivit för dåligt.

- Säger vi minsta fel som "asså" eller "här" tar vi om det igen. Har vi en jingel som är fristående kan vi pausa där och göra om det. Man måste vara nöjd med programmet, för då känns det bra när det sänds ut.

För det mesta har de varit två DJs i programmen. Ibland har de pratat om växlande där det känts naturligt. Mattias föredrar dock att programtiden delas upp mellan discjockeyerna, så att de inte pratar i mun på varandra.

Disco och funk

Musikformatet är disco och funk efter som det ligger operatörerna närmast om hjärtat. De köper sådana skivor, och då blir det också det utbudet i programmen.

- Jag har inga andra DJ:s som förebilder, utan försöker utveckla min egen stil, säger Mattias. Jag provar lite nya sätt. Nu senast tjatade vi inte i början av programmet om vad det skulle innehålla. I stället dyker det upp en massa smått och gott hela tiden. Lyssnarna skall inte sitta och ha tråkigt hela tiden. Jag lyssnar på min gamla program och ser vad jag kan göra bättre.

Mycket jinglar

Radio Freetime försöker ha många jinglar i programmen. Adress och uppmaning att rekvirera ritningar på FM-sändare ligger på jinglar. Inslag från Muppet Show är grunden i en del jinglar.

- Vi snackar inte mellan varje låt. Det är onödigt att snacka hela tiden. Det man säger skall innebära någonting, inte bara vara löst snack. Vi säger stationsbeteckningen och vad låten heter, ibland att det är piratradio. Har jag läst något kul om en pirat säger jag det också, och så kan man dra sändningstider för andra pirater.

Reklam kan förekomma i programmen. De har haft utländska jinglar för IM

Ericson och en bok om James Bond. Free time försöker köra en jingel mellan varje skiva, och då tycker Mattias att de lika väl kan variera med reklamslag. De har inte gjort några egna reklamjinglar för butiker i Stockholm eller svenska varumärken.

Batteridrivnen mixer

I början var studion mycket primitiv. Utrustningen bestod av en batteridrivnen mixer, två skivspelare och ett kassettdäck. Den ena skivspelaren sattes igång med en väggkontakt och tog ett halvt varv på sig för att komma upp i rätt hastighet. I den andra skivspelaren byggde de in en strömbrytare, och den var mer snabbstartad.

Så småningom skaffade de sig en ny mixer, två SL 1200 Technics skivspelare och två kassettdäck. Programmen har spelats in med Dolby och sänts ut med hjälp av en freestyle bandspelare utan Dolby. Rullbandspelare saknas.

Samma drivsteg

Drivsteget på 4-5 Watt är det samma som vid Mattias första sändning. Effektsteget som ökade styrkan till 25 Watt i våras har Mattias byggt genom ritningar och råd från kamrater.

Han skulle gärna vilja ha en ny antenn; en 5/8 GP-antenn. Den består av ett toppspröt och ett jordplan med 2 mindre spröt, som sitter i 45 graders vinkel mot varandra. Antennen är 5/8 av en våglängd och skall ha 60 dB:s förstärkning. Polariseringsen skulle bli vertikal istället för horisontell med den nuvarande dipolantennen.

När det gäller att bygga sändare har Mattias märkt en skillnad mellan piraterna norr och söder om Stockholm. Söderortspiraterna köper sina komponenter medan norrortspiraterna gärna samlar ihop komponenter från andra apparater.

Tvingades flytta från 101 MHz

Under flera år var 101 MHz piratradiofrekvensen i Stockholm. Det ändrades radikalt när televerket placerade Farsta närradio, Radio Sydost, på 101.1 MHz 1984. Mattias betecknar det som sabotage att ockupera piratfrekvensen.

- En del idioter tyckte att vi skulle sätta på våra sändare och störa ut Radio Sydost. Det tyckte inte vi. Då skulle vi bara förstöra för oss själva och televerket skulle ha anledning att pejla oss. Nej, det var bara att flytta på sig. Televerket trodde väl att aktiviteterna skulle minska då, men i stället har det blivit ett upp-

sving. Där hade dom otur.

Nu sänder många pirater kring 102-102,5 MHz. Att frekvensbytet skulle vara orsaken till uppsvinget är dock osäkert. Pirataktiviteten brukar gå i vågor. Det kan också bero på att det är valår i år. Mattias pekar på att det förra valåret, 1982, blev fler pirater än normalt.

Humor i Radio Frizcos program

Av dagens pirater tycker Mattias att Radio Free är rätt så bra. Den nya Radio Rabalder eller Radio Commotion går att lyssna på. Det är lagom med snack och mycket musik.

- Radio Frizco är inte så dålig och har även lyckats med att få med lite humor i programmen, utan att behöva strula. Det är okay om det är något kul strul som alla tycker är roligt, men tycker man bara själv det är roligt har det gått för långt.

Radio Freetime har ibland haft konkurrens av andra pirater som sänt på samma tid. Det gäller till exempel Radio Monopol.

- Vi bekymrar oss inte för dem, för de har lägre kvalitet på sina program. Dåligt ljud och gammal musik. Sådana stationer skall ju också få finnas. De har haft överstyrt prat de senaste veckorna de sänt. Stationen sände på 101.5 MHz och vi låg på 102,5 MHz. Radio Monopol har flyttat från lördagar då de sände samtidigt som en annan pirat. De får väl flytta på sig igen. Vi tänker inte göra det.

Samsändning mellan flera pirater

I juni hade Mattias planer på en samsändning mellan flera pirater. Så här beskrev han det vid intervjun:

- Vi skall anordna något slags jippo nu inom närmaste månaden tillsammans med de stora FM-piraterna. Vi skall försöka köra 5-6 timmar i sträck en lördags- eller söndagskväll. Kravet är att dom skall ha minst 20 watt-sändare.

- Vi vill försöka väcka lite uppmärksamhet och visa att vi är organiserade. Det har varit lite rörigt tidigare år. Sändare har inte fungerat, pirater har sänt samtidigt och en del har kört repris av gamla program. Jag vill införa standarden att sändare skall sättas på en minut innan programmet börjar så att folk skall kunna ratta in stationen i förväg.

Samsändningen ägde rum lördagen den 15 juni från kl 19.30 till kl 23.15. Fem stationer sände efter varandra på 102.6 Mhz med en gemensam sändare. De

kallade sig för Stockholms Piratradio organisation. Inga pejlare dök upp under kvällen trots att de sände från samma plats hela tiden.

Viktigt förekomma i MRS

Respons på programmen får Mattias genom kamrater och andra pirater. Ett par lyssnarbrev har kommit via adressen i Holland. Piratrapporterna i Mälardalens Radiosällskaps program över Citysändaren kl 21 på tisdagar spelar också en viss roll.

- Det är viktigt att förekomma i piratrapporterna för många får därigenom reda på vilka som sänder. Alla pirater lyssnar på rapporten.

- Jag tar inte så allvarligt på Rolf Waltins åsikter om våra program. Vi har märkt att om vi spelar råfunk - sådan musik han inte gillar, och jag vet en del pirater som kör sådan musik - då får man sämre kritik. Det har vi i samråd med andra stationer märkt. Spelar man musik som han tycker om får man bättre kritik.

- Vi tar ingen hänsyn till hans musiksmak, utan vi spelar vår musik. Han får vrida in ett annat program om han inte tycker om det. Det är ju det som är meningen med det radiosystem vi vill ha.

I slutet av intervjun understryker Mattias att de inte vill vara olagliga. De vill inte vara brottslingar, men blir tvingade till det eftersom de inte har hur mycket pengar som helst till att betala STIM och samtidigt köpa skivor.

- James Mollan -

+++++

Det här var andra delen av reportaget om Radio Freetime. Förra gången var vi med på en sändning.

Jag vill gärna ha respons på detta reportage. Är det till exempel av så stort intresse för er att det motive-rar ovanstående utförliga skrivelser. Radio Freetime är ju en station med sporadisk programverksamhet som antagligen bara en minoritet av ni läsare har hört.

Dylika frågor dyker alltid upp när vi skriver om lokala stationer. För vi författar ju ofta väldigt ingående och omfattande alster. Vi försöker ge er så mycket kött på benen som vi kan och ta upp saker som andra tidningar aldrig nuddar vid. Vi undviker medvetet dagspressjournalistiken eftersom vi skriver för personer med betydande radiointresse och inte för allmänheten. Är det rätt eller fel?

Topplistor - Topplistor

Radio Luxembourg Top 30 3 september

1. 9 DANCING IN THE STREET,
David Bowie & Mick Jagger
2. 1 I GOT YOU BABE,
UB 40 & Chrisse Hynde
3. 3 RUNNING UP THAT HILL,
Kate Bush
4. 7 TARZAN BOY, Baltimora
5. 6 SAY I AM YOUR NUMBER ONE,
Princess
6. 8 ALONE WITHOUT YOU, King
7. 4 DRIVE, The Cars
8. 2 GET INTO THE GROOVE, Madonna
9. NY DON'T MESS WITH DOCTOR DREAM,
Thompson Twins
- 10.12 I WONDER IF I TAKE YOU HOME,
Lisa Lisa & Cult Jam
- 11.NY I CAN DREAM ABOUT YOU, Dan
Hartman
- 12.15 YOU'RE THE ONE FOR ME, D-Train
- 13.30 BODY AND SOUL, Mai Tai
- 14.18 TAKES A LITTLE TIME, Total
Contrast
15. ? HOLLIDAY, Madonna
- 16.23 STORY OF JOHNNY, Marc Almond
- 17.13 MONEY FOR NOTHING, Dire Straits
- 18.10 WE DON'T NEED ANOTHER HERO,
Tina Turner
- 19.16 TAKE ME HOME, Phil Collins
- 20.14 WHITE WEDDING, Billy Idol
- 21.11 EXCITABLE, Amazulo
- 22.NY YESTERDAY'S MAN, Madness
- 23.25 ROCK AND ROLL CHILDREN, Dio
- 24.NY KNOCK ON WOOD, Amii Stewart
- 25.17 THERE MUST BE AN ANGEL,
Eurythmics
- 26.19 DON QUIXOTE, Nik Kershaw
- 27.20 LIVE IS LIFE, Opus
- 28.26 AXEL F, Harold Faltermeyer
- 29.NY HOLDING OUT FOR A HERO,
Bonnie Tyler
30. ? GOODBYE GIRL, Go West

Sänds på tisdagar kl 22.00-24.00 på
1440 kHz.

Tracks Topp 20 31 augusti

1. 1 I'LL NEVER BE MARIA MAGDALENA,
Sandra
2. 2 INTO THE GROOVE, Madonna
3. ? TARZAN BOY, Baltimora
4. 4 HEAVEN, Bryan Adams
5. 17 ROCK ME AMADEUS, Falco
6. 8 CHERISH, Kool and the Gang
7. ? THERE MUST BE AN ANGEL,
Eurythmics
8. 12 TAKE ON ME: Aha
9. ? SAMUARI, DID YOU EVER DREAM,
Michael Cretu
- 10.NY DON'T MESS WITH DOCTOR DREAM,
Thompson Twins

forts Tracks

- 11.15 SPANISH EDDY, Laura Branigan
  - 12.18 NEVER SURRENDER, Corey Heart
  13. 7 IN TOO DEEP, Dead or Alive
  - 14.NY CRAZY IN THE NIGHT, Kim Carnes
  - 15.19 STOCKHOLMSSOMMAR, Nasa
  - 16.16 GLORY DAYS, Bruce Springsteen
  - 17.10 WE DON'T NEED ANOTHER HERO,
Tina Turner
  - 18.NY WHAT ABOUT LOVE, Heart
  - 19.NY DANCING IN THE STREET,
David Bowie & Mick Jagger
  - 20.NY RUNNING UP THAT HILL, Kate Bush
- Sänds på lördagar kl 13.05-15.00 i P3.
Lyssnarna röstar fram listan.

Topp 10 Skövde Ungradio 28 augusti

1. MARIA MAGDALENA, Sandra
2. TARZAN BOY, Baltimora
3. INTO THE GROOVE, Madonna
4. THERE MUST BE AN ANGEL, Eurythmics
5. SAMURAI, Michael Cretu
6. DARE ME, Pointer Sisters
7. DANCING IN THE STREET,
David Bowie & Mick Jagger
8. WE DON'T NEED ANOTHER HERO,
Tina Turner
9. 19, Paul Hardcastle
10. DEMOKRATI, Demokrati

Speglar skivförsäljningen i Skövde ..
Sänds i Skövde närradio på onsdagar
kl 19.00-21.00 på 93.3 MHz.

Radio Viborg Top 40 den 1 september

1. 1 AFRIKA, Afrika
2. 2 WE DON'T NEED ANOTHER HERO
Tina Turner
3. 4 I'LL NEVER BE MARIA MAGDALENA
Sandra
4. 6 INTO THE GROOVE, Madonna
5. 7 ROCK ME AMADEUS; Falco
6. 3 TARZANBOY, Baltimora
7. 5 THERE MUST BE AN ANGEL, Euryth-
mics
8. 8 A VIEW TO A KILL, Duran Duran
9. 15 SPANISH EDDIE, Laura Branigan
- 10.11 MADE IN HONG KONG, Snapshot
- 11.14 FLETCH TIME, Harold Faltermeyer
- 12.12 IMAGINATION, Belouis Some
- 13.16 CHERISH, Kool & The Gang
14. 9 YOU'RE A WOMAN, Bad Bouy's Blue
- 15.21 TA' MED, Rugsted & Kreutzfeldt
- 16.NY DANCING IN THE STREET,
David Bowie & Mick Jagger
- 17.13 IN TOO DEEP, Dead or Alive
- 18.18 AXEL F, Harold Faltermeyer
- 19.10 TAET PÅ AEKVATOR, Lis Sörensen
- 20.NY SHE'S SO BEAUTIFUL, Cliff Richard

forts Radio Viborg Top 40

- 21.27 One Way LOVE, Agnetha Fältskog
- 22.19 CRAZY FOR YOU, Madonna
- 23.NY I GOT YOU BABE,
UB 40 & Chrissie Hynde
- 24.39 BIRDIE NUM NUM, The Entertainers
- 25.35 BLUE NIGHT SHADOW, Two of us
- 26.ÅT SO FAR AWAY, Dire Straits
- 27.17 ELSKENDE I SOMMERLANDET, Gnags
- 28.38 THE POWER OF LOVE, Huey Lewis & The News
- 29.26 DARE ME, Pointer Sisters
- 30.31 MONEY FOR NOTHING, Dire Straits
- 31.NY MARIA, Men At Work
- 32.32 FRANKIE, Sister Sledge
- 33.37 BORN IN THE USA, Bruce Springsteen
- 34.20 SHAKE THE DISEASE, Depeche Mode
- 35.34 WE ARE THE WORLD, USA for Africa
- 36.NY DON QUIXOTE, Nik Kershaw
- 37.25 DON'T YOU (FORGET ABOUT ME), Simple Minds
- 38.NY ANGEL, Madonna
- 39.NY ALONE WITHOUT YOU, King
- 40.24 GLORY DAYS, Bruce Springsteen

Grundas på skivförsäljningen i mellersta Jylland. Sänds varje söndag kl 14-16 på 103,8 MHz över Radio Viborg.

Radio Öresund Topp 20 den 1 september

1. 1 I'LL NEVER BE MARIA MAGDALENA, Sandra
2. 3 INTO THE GROOVE, Madonna
3. 9 SAMURAI, Michael Cretu
4. 12 DON'T MESS WITH DOCTOR DREAM, Thompson Twins
5. 19 DANCING IN THE STREET, David Bowie & Mick Jagger
6. 4 WE DON'T NEED ANOTHER HERO, Tina Turner
7. 2 THERE MUST BE AN ANGEL, Eurythmics
8. 5 TARZAN BOY, Baltimore
9. 13 ROCK ME AMADEUS, Falco
- 10.NY PART-TIME LOVER, Stevie Wonder
- 11.11 DARE ME, Pointer Sisters
- 12.15 HEAVEN, Bryan Adams
13. 6 OUT IN THE FIELDS, Gary Moore & Phil Lynott
- 14.17 BIT BY BIT, Stephanie Mills
- 15.NY KÄRLEK ÄR KÄRLEK, Dan Tillberg
- 16.NY HOW WILL I KNOW, Whitney Houston
- 17.10 JUST AS I AM, Air Supply
18. 7 DELIRIO MIND, Scotch
- 19.NY ACAPULCO NIGHTS, G J Lunghi
20. 8 VIEW TO A KILL, Duran Duran

Speglar skivförsäljningen i Helsning

borg. Sänds på söndagar kl 14-16 av R Öresund på 99,2 MHz.

Disco 91 Top 40 den 1 september

1. 4 ACAPULCO NIGHTS, G.J. Lunghi
2. 2 UNDER THE ICE, Topo & Roby
3. 3 CHERISH, Kool and the Gang
4. 10 I'M NOT THE SAME GIRL, Stacy Lattysaw
5. 1 I'LL NEVER BE MARIA MAGDALENA, Sandra
6. 25 A LITTLE BIT OF HEAVEN, Natalie Cole
7. 6 YOU CAN WIN IF YOU WANT, Modern Talking
8. 8 YOU'RE A WOMAN, Bad Boys Blues
9. 9 STRONGER TOGETHER, Shannon
- 10.11 LIKE I LIKE IT, Aurra
- 11.15 PARADISE MI AMOR, Lune de Miel
- 12.12 WHO'S HOLDING DONNA NOW, DeBarge
- 13.13 NO ONE EMOTION, George Benson
- 14.21 STAY WITH ME, Sign System
15. 5 DARE ME, Pointer Sisters
- 16.16 RAPPIN' DUKE, Rappin' Duke
- 17.17 MEN ALONE, MAD Matrix
- 18.18 JANET, Commodores
- 19.19 WE DON'T NEED ANOTHER HERO, Tina Turner
- 20.22 SWEET COOKIE, Heartbreaker
- 21.35 BLACK KISSES, Curtie & The Boom Box
- 22.38 ROMEO WHERE'S JULIET, Collage
- 23.14 I'M GOING UP, Creation
- 24.26 I WISH HE DIDN'T TRUST ME, Bobby Womack
- 25.39 GENIE, BB & Q Band
- 26.29 PUSH IN THE BUSH, Clair Hicks
- 27.27 ALL FOR ME AND ALL OF YOU, 9,9
- 28.28 STAND UP, Howard Johnson
- 29.30 GOING DANCIN' DOWN THE STREET, Peter Jacques Band
- 30.NY I DON'T WANNA THINK ABOUT IT, Tenita Jordan
- 31.31 DRESS YOU UP, Madonna
- 32.32 DON QUIXOTTE, Magazine 60
- 33.33 YOUR PLACE OR MINE, Bar-Kays
- 34.20 POP LIFE, Prince
- 35.NY GET OUTTA TOWN, Dan Hartman
- 36.NY THE SCREAMS OF PASSION, The Family
- 37.NY VICTIM OF DESIRE, Veronica Underwood
- 38.NY KÄRLEK ÄR KÄRLEK, Dan Tillberg
- 39.NY BOYFRIEND, Shirley Brown
- 40.NY THIS TIME, Dayton

En jury röstar fram låtarna. Sänds på söndagar kl 14.00-15.30 på 91.1 MHz över Järvasändaren i Stockholm.

(c) Disco 91, Box 8191, 163 08 SPÅNGA

Får inte kopieras eller sändas i radio utan tillstånd från Disco 91.

Musikguiden

VOICE OF AMERICA - VOA

Måndag-Fredag

21.30-22.00 MUSIC USA

Frekvenser för Europa: 6040, 9760,
11760, 15205 kHz

BBC RADIO ONE - ENGLAND

Frekvenser: 1089 och 1053 kHz

Måndag-Torsdag

07.00 Adrian John
09.00 Mike Read
11.00 Simon Bates Golden Hour
12.00 Radio One Roadshow
13.45 Gary Davies
15.30 Simon & Steve at Sea
18.00 Bruno Brookes
20.30 Janice Long
23.00 John Peel (ej torsdag)

Torsdag

23.00 Into the Music

Fredag

07.00 Adrian John
09.00 Mike Read
11.00 Simon Bates
12.00 Radio One Roadshow
13.45 Gary Davies
15.30 Mark Page
17.30 Select-a-disc
18.45 Roundtable
20.00 Andy Peebles
23.00 Friday Rock Show

Lördag

07.00 Mark Page
09.00 Peter Powell
11.00 Dave Lee Travis
14.00 30 Years Of Rock
15.00 Paul Gambaccini
17.00 Saturday Live
19.30 Andy Kershaw
20.30 Graham Bannerman
22.30 Dixie Peach

Söndag

07.00 Mark Page
09.00 Peter Powell
11.00 Steve Wright
13.30 Jimmy Saviles Old Record
Club
15.30 Adrian Juste
17.00 Our Top 10

18.00 Top 40
20.00 Anne Nightingale
22.00 Sounds of Sunday Night -
Robbie Vincent (soul/funk
jazz/fusion)
00.00 Cluture Rock - Ranking
Miss P (reggae)

RADIO LUXEMBOURG 1440 kHz - 208 meter

English Service

Måndag-Torsdag

19.45 Non-Stop-Music/religösa
program
21.00 Mike Hollies
23.00 Tony Blewit
02.00 Peter Anthony

Fredag

20.00 Non-Stop-Music
21.00 Peter Anthony
23.00 Bob Stewart
02.00 Ollie & Stuart

Lördag

20.00 Non-Stop-Music
21.00 Stuart & Ollie
00.00 Bob Stewart
02.00 Peter Anthony

Söndag

20.00 Ev religiöst program
21.00 Mike Hollies med "Next
Weeks Top 40"
23.30 7uP Music Machine
00.30 American Top 10

Som vanligt är Luxembourgs schema
mycket osäkert för en vecka till en
annan. Vissa fasta inslag finns som
Top 30 tisdagar 22-00, men vem som
sänder på en viss tid ändras ofta,
speciellt 00-04.

RADIO CAROLINE 576/963 kHz

07.00 John Lewis
10.00 Peter Phillips
13.00 John Ford
16.00 Dave Andrews
19.00 Andy Johnson
23.00 Fergy McNeil
03.00 Dave Collins

Även här reserv. för ev ändringar men
enligt olika uppgifter kan det dröja
innan DJ får byta av pga bevakning
från myndigheternas sida. Se offshore.

Nytt på klubbfronten

Välkommen till klubbsidan, spalten där vi utan förskönande omskrivningar berättar vad som händer i Svanlans DX-Club. Sidan som säger sanningen. Eller?

En omstridd man

Svensken sägs vara likgiltig inför det mesta. Men ingen inom vår förening är likgiltig inför Robert Olsson. Hans öde har ofta dryftats inom föreningen den sista tiden. Man kan nästan gå så långt som att påstå att hans öde har dominerat debatten inom föreningen under sensommaren.

Bakgrunden är den att Robert blev avstängd från att sända på Radio Öresund i början på året. Eftersom Robert tyckte beslutet var orättvist har han utan större resultat försökt häva beslutet alltsedan det togs.

Efter ett flitigt debaterande i både skrift och tal började så frågan komma till avgörandets punkt. Frågan kom upp i styrelsen, men man ville inte fatta något beslut i frågan förrän man hade hört programmakarnas åsikt. Frågan remiterades till ett programmakarmöte, där deltagarna med en rösts övervikt röstade mot Robert.

Åter igen kom frågan upp i styrelsen som med en rösts övervikt röstade för Robert. Nu var väl ändå allt frid och fröjd? Bråket tog slut, Robert började sända, eller? Nej, så lätt är det inte att få frid i föreningen. Vissa blev så upprörda att de hotade hoppa av. De menade att stationen aldrig skulle fungera med Robert Olsson i den.

Lars Hansson, som förvisso hade vartt den som främst fört Robert-motståndets talan, lyckades övertala avhopparhotarna att stanna kvar. Ett programmakarmöte utlystes och vid en votering sa alla utom en att man skulle fortsätta att satsa på föreningen. Så nu är allt frid och fröjd igen, än så länge. Följ följetongen "en förening i förvirring" i nästa nummer av DXG.

Studiobygge

Radio Öresunds studios kommer att byggas om. Sedan jag rapporterade om lokalläget i det förra numret av DX-Gnistan har ingenting nytt hänt på den fronten. Vi har fortfarande kvar samma gamla trånga lokal, och lär ha kvar den även i framtiden eftersom styrelsen inte har hittat någon ny. För den som aldrig har varit i den kan jag kort beskriva lokalen. Den består av tre rum. Två större och ett mindre. I det mindre rummet är studion inrymd.

Man kommer nu att bygga om så att två studios byggs i det inre större rummet. Så länge bygget pågår fortsätter sändningarna från det mindre rummet. När bygget är klart utryms det mindre rummet, detta kommer i fortsättningen att användas som tryckrum. Styrelsen har upprättat en studiofond för att finansiera bygget. En begäran om bidrag kommer att skickas med nästa medlemsutskick. Bygget beräknas vara klart till jul.

Styrelsen minskar

Styrelsen har blivit en person mindre sedan Göran Hassel har bett om att bli befriad från sitt styrelseuppdrag. /oo

STYRELSELEDAMOT AVGÅR

Göran Hassel - en av de tre nya styrelseledamöter som invaldes i Svalans DX-Clubs styrelse vid senaste årsmötet, har annonserat att han avser att avgå från sin styrelsepost som ledamot med omedelbar verkan. De övriga två som invaldes i Svalans DX-Clubs styrelse för första gången i år var Linnie Holmström och Mats Wärne. Eftersom Göran Hassel deklarerat att han avgår från styrelsen passade vi från DX-Gnistan på att besöka honom och fråga honom om anledningen till detta beslut.

"Jag tyckte att det blev en väldigt massa tjafs i samband med att vi tog upp frågan om Robert Olssons medverkan i närradioverksamheten inom Radio Öresund och en väldigt stor del av tiden gick åt till att diskutera om han skulle få vara med i verksamheten eller inte. Jag upplevde det som väldigt jobbigt att styrelsearbetet kom att fokuseras kring den här typen av personfrågor medan däremot en mängd andra problem och frågor som skulle behövt diskuteras aldrig hann med att behandlas" berättar Göran.

Hela tre styrelsesammanträden

"Nästan hela tre styrelsesammanträden har gått åt till att diskutera Roberts medverkan och jag tycker inte att frågan har en så pass stor dignitet att man behövde lägga ned så pass mycket tid på den. Jag har familj och en hel del andra uppdrag inom andra föreningar att sköta och är inte beredd att lägga ned hur mycket tid som helst på en massa onödiga diskussioner som inte leder någonstans. Dessutom så är jag väldigt ny i föreningen och är inte i detalj insatt i upphovet till de här personliga konflikterna och motsättningar och det är därför väldigt svårt för mig att ta ställning".

"Icke desto mindre har jag ställt mig bakom kravet på att Robert skulle få vara med eftersom den typ av avstängning som det här är fråga om måste betraktas som en mycket allvarlig företeelse som man endast tillgriper i allra yttersta nödfall (misstanke om brott eller att vederbörande har åsankat föreningen väldigt allvarlig skada). Såvitt jag förstår är det inte den typen av motiv som ligger bakom "avstängningen" utan det hela ligger på ett lite mer personligt plan".

Hotade att "hoppa av"

Anledningen till att Göran Hassel trots allt beslutade sig för att avgå ur styrelsen var att flera styrelseledamöter och programmakare hotade att hoppa av verksamheten om Robert skulle få vara med igen och detta skulle kunna komma att äventyra hela Radio Öresunds fortsatta verksamhet. "Även om jag tycker att det är principiellt oriktigt att stänga ute en person på det här viset tycker jag inte att jag vill medverka till att Radio Öresunds programverksamhet skall behöva riskera att läggas ned. Jag tycker att Radio Öresund gör en bra insats för Helsingborgs Närradio och tycker att det vore väldigt synd om sändningarna skulle behöva upphöra.

Jag vill därför inte driva det här kravet "in absurdum" och har därför beslutat mig att avgå från styrelsen. Jag tror att detta är bäst för alla parter och vill härmed önska Radio Öresund, Svalans DX-Club och dess styrelse lycka till med det fortsatta arbetet". avslutar Göran Hassel som alltså på det här sättet lämnar styrelsearbetet i Svalans DX-Club. Styrelsen har beslutat bevilja Göran entledigande från sin styrelsepost och man avser att bedriva styrelsearbetet vidare i form av en 6-mannastyrelse till kommande årsmöte. /RIO

Frekvenslista över loggade FM-stationer i Paris (forts fr sidan 9)

- 95.2 Radio 95.2 eller "La FM-star" som stationen kallade sig. Utl hit-nx
- 95.5 Radio CVS med olika nyhetsprogram och internationell rockmusik
- 96.1 La Voix du Léopard med skumma program och kontaktförmedling. Progr. nx
- 96.6 Radio Ici et Maintenant (R "Här och nu") Eng program 06.00-09.00 VOA
- 96.9 RFM "La Radio Couleur" (Färgradion) Bästa station efter NRJ. Utl hits
- 97.2 Frequence Gaie "Bögstationen" tråkiga diskussionsprogram men bra pop,
- 98.0 Radio G med telefonprogram och diskussioner med lyssnarna
- 98.5 Radio Ask/Beur med olika minoritetsprogram. Koranrecitationer ofta.

I Sista Minuten

=====
forts FM-stationer i Paris från sid 64
98.85 Radio 988-FM: diskussionsprog--
ram och popmusik
99.3 Solidarité-FM: Tillbaka igen ef-
ter en tids bortovaro
99.8 NRJ: Paris bästa station, nyhe-
ter, musik och jinglar.
100.2 Radio Notre Dame - religionspro-
gram. Julio Iglesias ofta
100.6 Radio Hit-FM: Tätt Topp 40-for-
mat. Bioinformation.
101.0 Poste-Parisien: Även de med hits
Varje lördag 15-18 sända USA:s
topplista
101.4 Radio Service Tour Eiffel
Non-stop musik
102.1 Ouest-FM: Den nya radiostation-
en i västra Paris.
102.7 Media Soleil - afrikansk musik
Afrique 5 - afrikansk musik
Antenne Pili-Pili
Radio Berbere
103.5 Radio Gilda: Musik och informa-
tion " Den goda temperatures ra-
dio". Nu nerlagd.
103.9 Radio Mont Martre: Franska sång-
er.
=====

Äldre nummer av DXG till salu:

1969: Julnummer 1:50
1979: 1 2 3 4 5 6 (4:25)
1980: 1 2 3 4 5 6 (4:50)
1981: 1 2 3 4 5 6
1982: 1 2 3 4 5 6
1983: 1 2 3 4 5 6
1984: 1 2 3 4 5 6

Pris: 4 kr/styck förutom julnumret 69
och nr 6 1979 samt 1980.

Porto tillkommer enligt följande:

1-4	ex = 3:-	21-24	ex = 18:-
5-8	ex = 6:-	25-28	ex = 21:-
9-12	ex = 9:-	29-32	ex = 24:-
13-16	ex = 12:-	33-36	ex = 27:-
17-20	ex = 15:-	37-40	ex = 30:-

Du får pengarna tillbaka för slutsäl-
da nummer om du inte uppger reserum-
mer.

Numren skickas ut samtidigt som DXG
3/85.

Sätt in pengarna på vårt postgirokön-
to nr 1 35 93-9. Du kan också använda
svenska frimärekn (3:50 högsta valör)
eller IRC (= 2:70 kr/st).

Utility-frekvenslista nr 2:

- För medlemmar 5:50

- För övriga 7:00

Eter-Aktuellt nr 7 1968 kostar 1:50

om den köps samtidigt som äldre num-
mer av DXG (annars 3:50 kr).

Radiotortyr

Vi som lyssnar på radio mer eller min-
de oavbrutet dag efter dag, får förvis-
so inte som tv-tittarna stå ut med så
och så många mord per år i rutan, u-
tan det är i stället discjockeys som
med sina stämmor och allehanda påhitt
- eller total brist på fantasi - för-
följer oss i hemmets trygga helgd.

Tony Blewit på Radio Luexmbourg har
plågat mig otaliga kvällar med de in-
telligensbefriade "ja och nej" tävling-
arna. Lyssnaren får under en minut in-
te besvara Tonys frågor med "ja" el-
ler "nej". Tävlingen kanske kan vara
rolig på barnkalas eller på för övrigt
dödstrista partyn där deltagarna hun-
nit bli avtrubbade genom stora mäng-
der hemkört. Men i Radio! Pest!

Ens tro på människosläktet får sig där
för en ordentlig knäck när Metropol i
P3 gör "ja och nej tävlingen" till
sitt stora slagnummer. Det är väl o-
kay OM Riksradiön härmar bra saker i
utländsk radio, men att de släpar med
sig avskrädet över gränsen med buller
och bång bör genast stoppas med sky-
höga skyddstullar.

Vi skall inte tala om den person som
i samma statliga radiokanal skjuter
sönder var och varannan skiva med pi-
stolskott. "Kulan" har han visst myck-
et träffande (önsketänkande) kallat
sig. Finns det någon omtänksam på Sve-
riges Radio som läser detta kan veder-
börande gärna få "slarva bort" bandet
med pistolskottet.

Kan någon sedan ge mig ett bra för-
slag hur man skall stoppa Jacob Dah-
lins "sång" till instrumentala disco-
låtar blir jag evigt tacksam.

Går man sedan över till närradion så
kan det ofta bli väldigt underhållan-
de, speciellt när vissa förmågor i tid
och otid döper om artister. De kan
bli de mest fantasifulla namn man som
aldrig tidigare uttalats av en männi-
skomun.

Vi får inte gölmma bort "tempo-poliser-
na". De talar alltid om för lyssnarna,
att "nu skall vi sänka tempot lite" el-
ler "nu skall vi öka tempot en aning".
Precis som om lyssnaren inte på egen
hand skulle kunna märka tempoföränd-
ringen. Befria radio! /JaM
Senaste offshore på nästa sida!

I sista minuten fortsätter med en del nyheter bl.a. från off shore radio fronten. På off shore sidorna har ni ju kunnat läsa om den av engelska DTI genomförda blockaden mot de båda off-shore radio fartygen Caroline och Laser. Eftersom vi fått en hel del pressklipp i detta ärende så fortsätter vi med en del nyheter om det hela hämtade från nämnda pressklipp från "Anoraks UK".

Laser seglar iväg

Fredagen den 23 augusti fanns en liten notis införd i "The Star" som lät att berätta att Laserskeppet "Communicator" dagen före (torsd den 22/8) hade lossat ankar och seglat iväg från sin dåvarande position intill Carolineskeppet "Ross Revenge". "Communicator" körde iväg ca en mil norrut från Caroline-fartyget i Nordsjön. Syftet med flyttningen var av allt att döma att förhindra att DTI:s "spionfartyg" "Dioptric Surveyor" skulle kunna övervaka båda radioskeppen på en och samma gång.

Om en heltäckande bevakning av de båda skeppen nu skall kunna genomföras måste man i så fall sätta in ytterligare ett fartyg till en kostnad av 50.000 pund i månaden. Således skulle den sammanlagda kostnaden för blockaden i så fall komma att uppgå till 100.000 pund i månaden. Detta skulle också innebära en ökad belastning för de skattemedel som behövs spenderas i regeringens kampanj mot off shore stationerna och torde som sådant vara ett synnerligen välkommet tillskott i off shore stationernas ögon.

Glädje bland irländarna

"The Irish Press" skrev den 15 augusti ett inlägg med anledning av regeringens blockad i vilket man konstaterade att Laser 558 omöjliggjort mottagningen av RTE (den irländska rikskanalen) i stora delar av England under det senaste året. Tidningen konstaterade vidare att regeringens åtgärder nu möts av glädje från stora delar av de irländska immigranterna i Storbritannien.

En ganska intressant uppgift var att det hade bekräftats att en av anledningarna till att DTI nu bestämt sig för att ingripa var att irländska immigranter under ganska lång tid pressat myndigheterna till att handla mot stationen. En talesman för radiokanalen RTE i Dublin uppgav att han skulle välkomna ett fullt återupprättande av stationens lyssnartal i Eng-

land. Det uppskattas att uppemot 100.000 människor regelbundet lyssnar till RTE i Storbritannien. Illskan över störningarna från Laser brukar intensifieras så här års eftersom en väldigt stor del irländare är angelägna att få höra resultaten från de pågående irländska fotbollsmatcherna.

BBC:s närvaro granskas

Ett dussintal båtar har rapporterats och registrerats hos polismyndigheterna för att ha haft samröre med någon av off shore stationerna sedan bevakningen sattes in. Detta rapporterades av "Evening Star" den 20/8. Det lustigaste inslaget i den här rapporten var väl utan tvekan att en av de farkoster som rapporterats inhyste en mängd reportrar från BBC.

Nyhetsjournalisten Gary Lloyd besökte "Ross Revenge" och intervjuade de DJ:s som var ombord för att höra efter vad regeringens åtgärder hittills haft för effekt. Inslaget sändes senare över BBC-TV. DTI kommer nu att överväga att låta åtala BBC-medarbetaren för "samröret" med Radio Caroline!

"Detta är smått fantastiskt" uttalade en BBC-alesman när det här beskedet blev känt. "Innan vi gjorde reportaget tog vi kontakt med DTI för att få reda om vi kunde få "grönt ljus" att göra reportaget eller inte och för att försäkra oss om att det inte skulle bli några efterräkningar av det hela."

"Eftersom DTI på det stadiet inte hade något att invända genomförde vi reportaget som vi hade planerat. Vi har inte på något sätt understött stationen eller försett den med förnödenheter. Allt vi gjorde var att gå ombord och göra intervjun" slutar talesmannen.

Ryck upp IBA!

Det kanske mest intressanta inlägget med anledning av DTI-blockaden var kanske det som förekom i "Evening Star" den 13/8. Tidningen skriver att i stället för att slösa skattemedel på att försöka få stopp på off shore stationerna borde man se till att förbättra de nuvarande kommersiella lokalradiostationernas villkor så att dessa kan konkurrera på mera jämbördig fot med off shore stationerna. Ta bort de nuvarande restriktionerna och undanröj på så sätt behovet av piratstationerna!

Utgivare: Svalans DX-Club, Box 8022,
250 08 HELSINGBORG

Tryckt på Svalantryck i Helsingborg
den 5 september 1985.

DX-Gnistan kommer ut 6 gånger per år
med 70-80 sidor per nummer.

Provex: 7:50 kr eller 3 IRC!.

Provprenumeration enabrt för ny läsare:
3 nummer för 22:50 kr

DXG 3/85 - 5/85

Medlemskap i Svalans DX-Club under 1
år (inkluderar prenumeration på DXG)
kostar:

Alt. 21 DXG 2/85 - 1/86 = 55:-
Alt. 32 DXG 3/85 - 2/86 = 55:-

Sätt in avgiften på vårt postgirokon-
to nummer 1 35 93-9!

Ange ditt födelseår på talongen!

Special rates for subscribers outside
the Nordic Countries. Write for more
information!

Huvudredaktör och ansvarig utgivare
JaM James Mollan 0753/78670
042/123143

Redaktionssekreterare
OO Olofo Olsson 042/296482

Redaktörer
BAH Bengt Ahlqvist 042/118466
CES Karl-Erik Stridh 042/ 31672
LAH Lennart Andersson 031/181114
RIO Robert Olsson 042/184104

Bidrag till boxen förutom

Gripet ur Luften: Lennart Andersson,
Engelbrektsgatan 55, 412 52 GÖTEBORG

Nutwork: Karl-Erik Stridh, Långaröds-
gatan 46 B 3tr, 263 00 HÖGANÄS

James Mollan nås snabbast på: Lagman
Lekares Väg 8 6tr, 145 58 NORSBORG

Klubblokal: Rökullagatan 2 A. Öppet
söndagar kl 15. Ring först om du kom-
mer någon annan gång!

DX-Gnistan nr 1/85 kostar 7:50 kr

Svensk sommartid används i detta nr.

INNEHÅLLSFÖRETECKNING

<u>Spalter</u>	sid
UK-Waves	13
Gnistor & Ljusbågar	15
Nutwork	27
Över Gränserna	39
Off Shore Radio	43
Fri Radio: Kortvåg & mellanvåg	47
-"- : FM-pirater Helsingborg	51
-"- : FM-pirater Stockholm	36
Topplistor	60
Musikguiden	62
Nytt På Klubbfronten	64
I Sista Minuten	65

Specialinslag

Beacon Radio i nivå med lyssnarna	3
Rikt radioutbud i Paris	7
Radio Nepal: Små medel, stor mätare	10
Esselte köper danska Kanal 2	24
Ut till Laser och Radio Caroline!	32
R Freetime har klarat sig i mer än två år	55

Medlemsservice

Äldre nummer av DX-Gnistan	65
----------------------------	----

Stoppdatum till nr 3 1985

Artikelmateriel, insändare, annonser
och bidrag till alla spalter utom log-
gar på FM-pirater skall vara oss till
handa senast fredagen den 11 oktober.

Loggar på FM-pirater skall vara inne
senast fredagen den 18 oktober.

Annonspriser

1/1 sida = 100:-	1/4 sida = 35:-
1/2 sida = 60:-	1/8 sida = 20:-

Radio Öresund - 99,2 - Helsingborg

Mån	06.45-08.15	Tor	07.30-09.00
	09.30-12.00		15.00-17.00
	13.00-14.00	Fre	06.45-08.15
	15.00-18.00		09.30-11.00
Tis	06.45-08.15		15.00-17.00
	15.00-18.00		20.00-21.30
	21.45-22.30	Lör	10.00-14.00
Ons	06.45-08.15		20.00-22.00
	09.30-12.00		24.00-04.00
	15.00-18.00	Sön	12.30-17.00
	20.00-21.00		17.45-19.00
	22.30-00.00		19.30-20.45

DX-program söndagar kl 19.30-20.30, i
repris måndagar kl 13.00-14.00

Du kan göra ditt eget program under
45 min på onsdagar kl 22.30-24.00.

Telefon: 042/ 11 11 11

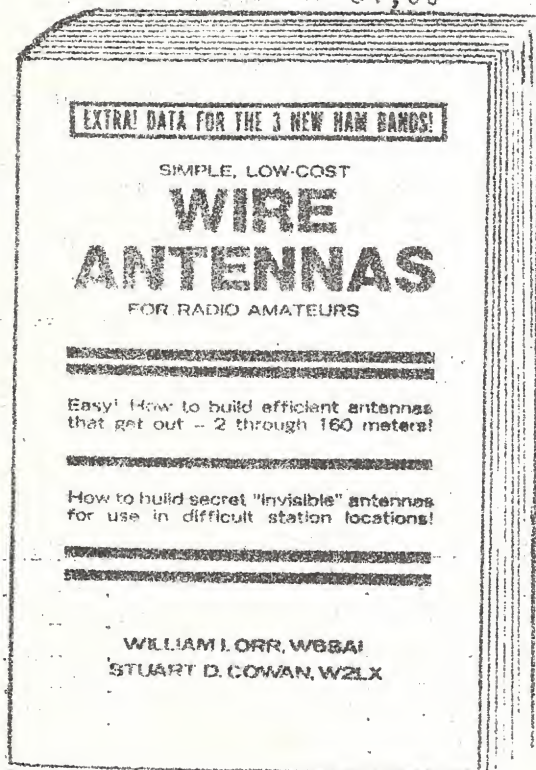
HANDBÖCKER

BETTER SHORTWAVE
RECEPTION 160 sid

Den enda bok i sitt
slag som publicerats.

Kr 81,00

WIRE ANTENNAS 192 sid

Visar hur man bygger an-
tenner av olika slag.

Kr 81,00

Några exempel ur vårt
sortiment av handböcker
för DX-are, radioama-
törer och andra som är
intresserade av radio i
olika former:

THE RADIOAMATEUR'S HANDBOOK 1985	
häftad.....	Kr 184,00
inbunden.....	265,00
THE ARRL ANTENNA BOOK..hft.....	108,00
THE RADIO AMATEUR ANTENNA HANDBOOK.....	81,00
INTERFERENCE HANDBOOK.....	101,00
RADIOCOMMUNICATIONS HANDBOOK.....	160,00
CONFIDENTIAL FREQUENCY LIST + GUIDE TO RTTY FREQUENCIES.....	140,00
VHF/UHF MANUAL.....	143,00

REKVIRERA BROSCHYRMATERIAL!

Bifoga dubbelt svarsporto

R E A : ÄLDRE ARGÅNGAR AV THE RADIOAMA- TEUR'S HANDBOOK

1980 HFT	KR 45,00	PRACTICAL ANTENNAS
1981 INB	50,00	(1979)
1982 HFT	55,00	KR 50,00
1983 INB	90,00	OSL-ADRESS BOOK
		(1978)
		KR 25,00
RADIOAM. VHF MANUAL.....	KR 35,00	
SPEC COMMUNICATIONS TECHNICS...	35,00	
SOLID STATE BASICS	59,00	
SATELLITE COMMUNICATION:		
GETTING TO KNOW OSCAR.....	25,00	

Rea-erbjudandena gäller så länge lag-
ret räcker - uppgiv gärna reservär-
gång.

PÅ ALLA HÄR UPPGIVNA PRISER
TILLKOMMER MOMS & PORTO

WORLD RADIO TV HANDBOOK 1985 OCH
WORLD DX-GUIDE - HANDBÖCKERNA INGEN
KAN UNDVARA FINNS BL A I BOKHANDELN

RADEX

BOX 726

251 07 HELSINGBORG

Tel.: 042/29 64 82, 14 15 30

Postgiro: 16 97 17-6

Bankgiro: 414-2238